

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

133. plenárne zasadnutie VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

2019/C 168/01	Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Boj proti nenávisným prejavom a trestným činom páchaným z nenávisťi	1
---------------	--	---

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

133. plenárne zasadnutie VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

2019/C 168/02	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Obnovený európsky program pre výskum a inovácie– Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť	4
2019/C 168/03	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Umelá inteligencia pre Európu	11
2019/C 168/04	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Boj proti dezinformáciám na internete: európsky prístup	15
2019/C 168/05	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Digitalizácia zdravotníctva	21

III *Prípravné akty*

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Výbor regiónov

133. plenárne zasadnutie VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

2019/C 168/07	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Kreatívna Európa a Nová európska stratégia pre kultúru.....	37
2019/C 168/08	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Erasmus – program pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport	49
2019/C 168/09	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Návrh nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii	74
2019/C 168/10	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Bezpečnosť cestnej premávky a automatizovaná mobilita.....	81
2019/C 168/11	Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Zefektívnenie realizácie TEN-T.....	91

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

133. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom páchaným z nenávisťi

(2019/C 168/01)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR),

- hlboko otrasený a zarmútený vraždou primátora Gdanska a člena VR Paweła Adamowicza, skutočného Európana a zástancu a ochrancu hodnôt slobody, solidarity, demokracie, sociálneho začlenenia a dôstojnosti;
- so zreteľom na Európsky dohovor o ochrane ľudských práv;
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie;
- so zreteľom na svoje stanovisko na tému *Boj proti dezinformáciám na internete: európsky prístup* zo 6. februára 2019;
- so zreteľom na svoje stanovisko na tému *Boj proti radikalizácii a násilnému extrémizmu: mechanizmy prevencie na miestnej a regionálnej úrovni* z 15. júna 2016;
- so zreteľom na rozpravu Európskeho parlamentu z 30. januára 2019 o boji proti atmosfére nenávisťi a fyzického násillia voči demokraticky zvoleným držiteľom mandátu;
- so zreteľom na prácu skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti;
- so zreteľom na potrebu prehĺbiť dialóg s občanmi, aj v súvislosti s prebiehajúcimi a budúcimi voľbami na miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni;

1. je hlboko znepokojený nárastom počtu nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi, ako aj úpadkom verejnej diskusie, ktorý vedie k rôznym druhom násillia, prejavom extrémizmu, propagandy a neznášanlivosti v Európskej únii (EÚ) a ohrozuje samotný základ európskeho projektu. Je znepokojujúce, že volení zástupcovia v rôznych krajinách sú pri vykonávaní svojho demokratického mandátu vystavovaní neprípustnému ovplyvňovaniu. Populizmus a nedemokratické sily sú výzvou pre demokraciu a v konečnom dôsledku môžu oslabiť jej fungovanie.

2. Pripomína, že je EÚ založená na spoločnom súbore základných hodnôt, medzi ktoré patrí právo na ľudskú dôstojnosť a nediskrimináciu stanovené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii, ako aj sloboda prejavu stanovená v článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach a v článku 11 Charty základných práv EÚ.

3. Očakáva, že európska, celoštátna, regionálna a miestna úroveň správy, a tiež médiá, organizácie občianskej spoločnosti, hospodárske subjekty a jednotliví občania budú tieto hodnoty rešpektovať, pretože sú základom vzájomnej dôvery a porozumenia a základným kameňom otvorených a demokratických spoločností.

4. Upozorňuje, že nenávisťná rétorika rozdeľuje našu spoločnosť, vyvoláva strach a radikalizáciu, hanobí a zbavuje jednotlivcov ľudskosti a môže viesť k závažným činom. Ničí náš spoločný cieľ – silnú Európu, zjednotenú v rozmanitosti, mieri a spoločných hodnotách.

5. Žiada všetky úrovne správy, aby prijali opatrenia na prevenciu a ochranu občanov pred násilím, obťažovaním, nenávisťnými prejavmi a trestnými činmi z nenávisť. Okrem toho požaduje, aby sa všetky politické strany, ktoré sú základom fungujúcej demokracie, zdržali používania nenávisťných prejavov a propagandy ako metód na získavanie politických bodov.

6. Poukazuje na to, že regionálni a miestni politici, najmä starostovia, primátori a poslanci miestnych zastupiteľstiev, ktorí sú blízko občanom, sú častejšie obeťmi nenávisťi a fyzického násillia.

7. Zdôrazňuje, že sú spolu s početnými miestnymi a regionálnymi iniciatívami a subjektmi občianskej spoločnosti v prvej línii boja proti neznašanlivosti a zároveň majú povinnosť, ako aj zodpovednosť bojovať proti násilnému správaniu a nenávisťnému prejavu.

8. Žiada všetky členské štáty EÚ a všetky úrovne správy, aby investovali do vzdelávania a zvyšovali povedomie verejnosti o potrebe vzájomného rešpektu a vážnych rizikách, ktoré vyplývajú z nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi pre jednotlivcov, spoločnosť a demokraciu.

9. Žiada o propagovanie zodpovedného využívania internetu a mediálnej gramotnosti s cieľom vybaviť občanov, najmä mladých ľudí, znalosťami a schopnosťou identifikovať nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisťi a bojovať proti nim na internete i v realite.

10. Žiada všetky sociálne médiá a internetové platformy, aby prevzali kolektívnu zodpovednosť za propagovanie a podporu slobody prejavu, ale aby zároveň bojovali proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisťi v súlade s kódexom správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete, na ktorom sa Facebook, Twitter, Microsoft a YouTube v máji 2016 dohodli s Európskou komisiou. Žiada vytvorenie účinných nástrojov na ukončenie anonymity a zablokovanie falošných účtov, ako aj na monitorovanie skrytého (dark) webu, ktorý sa často používa ako prostriedok na šírenie radikálneho obsahu.

11. Berie na vedomie štvrté hodnotenie kódexu správania EÚ pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete, ktoré Európska komisia predstavila 4. februára 2019. Konštatuje, že v 72 % prípadov reagovali zúčastnené IT spoločnosti na oznámenia o nenávisťných prejavoch odstránením obsahu. Zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že miera spätnej väzby od užívateľov klesla na 65,4 %. Z tohto dôvodu sa zasadzuje za to, aby sa zväzila možnosť doplniť dobrovoľný charakter kódexu o regulačné opatrenia na úrovni EÚ.

12. Nabáda na lepšiu spoluprácu a spoločnú komunikáciu medzi všetkými úrovňami správy, políciou, prokuratúrou a súdnymi orgánmi, ako aj organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom včas identifikovať nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisťi, vykonávať vhodné opatrenia na predchádzanie tomuto javu a boj proti nemu a zabezpečiť riadne vyšetrovanie, stížanie, usvedčenie a odsúdenie.

13. Považuje za zásadné, aby sa v každom členskom štáte v spolupráci s EÚ a regionálnymi a miestnymi orgánmi vytvoril systém varovania na poskytnutie podpory a poradenstva, aby známi alebo rodina mohli rýchlo a ľahko vyhľadať pomoc v prípade, ak osoba začne prejavovať sklon k násilnému extrémizmu a trestným činom z nenávisťi.

14. Vyzýva na podporu všetkých obetí a svedkov nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi a na solidaritu s nimi. Nabáda ich, aby takéto správanie oznámili príslušným orgánom, ktoré musia zabezpečiť ochranu obetí a svedkov. Žiada, aby sa zaviedli opatrenia a mechanizmy, ktoré umožnia orgánom činným v trestnom konaní účinnejšie spolupracovať s obeťami, občianskou spoločnosťou a komunitnými organizáciami pri riešení tohto problému.

15. Poukazuje na to, že existujúce nástroje nezabezpečili plnú ochranu ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, a preto vyzýva členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ako aj s EÚ s cieľom vypracovať účinné právne predpisy a nástroje na boj proti šíreniu nenávisťných prejavov a podnecovaniu k trestným činom z nenávisťi v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality⁽¹⁾.

16. Poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade, predsedovi Európskej rady, rumunskému predsedníctvu Rady EÚ a politickým skupinám EÚ.

V Bruseli 7. februára 2019

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ V súlade s prácou skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti.

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

133. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť

(2019/C 168/02)

Spravodajkyňa:	Birgitta SACRÉDEUS (SE/EELS), poslankyňa regionálneho snemu, provinčný parlament Dalarna
Referenčný dokument:	Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť COM(2018) 306 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. víta skutočnosť, že Komisia jasne uviedla, že výskum a inovácie budú aj naďalej pre EÚ prioritou, a navrhuje, aby sa vo viacročnom finančnom rámci na obdobie 2021 – 2027 kládol na túto oblasť väčší dôraz, poukazuje však aj na skutočnosť, že orgány verejnej správy na všetkých úrovniach – národnej, regionálnej aj miestnej – musia spolupracovať, ak sa majú dosiahnuť ciele programu. Výbor súhlasí so záverom Komisie, že výzvy, ktorým Európa čelí, znamenajú, že musíme vyvinúť nový prístup k výskumu a inovácii, čo si však vyžaduje spoločný postup regiónov, členských štátov a Komisie;
2. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú kľúčovými aktérmi pri vytváraní účinných regionálnych ekosystémov a centier inovácií, napríklad pri príprave regionálnych stratégií inteligentnej špecializácie (RIS3 s). Je dôležité, aby nový program, ako aj programy na podporu výskumu a inovácie, zdôrazňovali verejný sektor a jeho úlohu nielen ako príjemcu výskumu a inovácií, ale aj ako aktéra v oblasti výskumu a inovácie, ktorý takéto činnosti aj sám realizuje;
3. zdôrazňuje, že je potrebné širšie vymedzenie a chápanie regionálnych ekosystémov a centier inovácií, a to aj prostredníctvom zriaďovania sietí európskych centier digitálnych inovácií, v rámci ktorého budú výslovne uznané a zapojené národné, miestne a regionálne orgány, podniky, neštátne verejné subjekty, univerzity a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, občianska spoločnosť a neziskové organizácie, ako aj verejní a koncoví používatelia výsledkov výskumu a inovácie, aby sa dosiahlo skutočné pochopenie týchto integrovaných a začlenených ekosystémov spojených s danou lokalitou;
4. upozorňuje na to, že medzi zaostávaním menej rozvinutých regiónov a nízkymi investíciami do inovácie a výskumu existuje priama súvislosť. Keďže výsledky výskumu a inovácií sú neoddeliteľne späté s výskumnou infraštruktúrou, je potrebné posilniť infraštruktúru tým, že sa časť fondov EÚ, ako napríklad štrukturálne fondy alebo Horizont Európa, presmeruje do regiónov EÚ, ktoré majú z dôvodu nezamestnanosti väčšie problémy v oblasti sociálno-ekonomického rozvoja, do najvzdialenejších regiónov a do regiónov, ktoré sú vážne a trvalo znevýhodnené z prírodného alebo demografického hľadiska, ako sú ostrovné, cezhraničné a horské regióny;
5. nabáda, aby sa do legislatívnych textov, ktoré budú napokon prijaté, začlenila presná definícia regionálnych ekosystémov a centier inovácií, čo by umožnilo efektívne zohľadniť tieto ekosystémy pri implementácii všetkých prvkov budúceho rámcového programu;

6. domnieva sa, že inovácia je kľúčovým faktorom rastu a udržateľného rozvoja a že financovanie výskumu a inovácií v EÚ v budúcnosti musí vyváženým spôsobom pokrývať celý proces výskumu a inovácií, od základného výskumu po výskum, vývoj a inováciu orientované na špecifické potreby, na ktorých sa predtým dohodli jednotliví aktéri v systéme, ako aj šírenie a využívanie výsledkov;
7. domnieva sa, že pravidlá štátnej pomoci sa musia zjednodušiť, aby sa mohli ľahšie kombinovať rôzne programy, čo je nevyhnutné na prekonanie regionálnych rozdielov, pokiaľ ide o zapojenie a o možnosti zrealizovať úspešnú výskumnú a inovačnú činnosť. V tejto súvislosti sa nazdáva, že programy alebo činnosti, ktoré sú spolufinancované z rôznych fondov a založené na nástrojoch a modalitách rámcového programu, musí byť možné uplatňovať v rámci právneho rámca rámcového programu;
8. domnieva sa, že program Horizont Európa sa musí zameriavať na oblasti financovania, ktoré majú jasnú európsku pridanú hodnotu, ako sú ciele trvalo udržateľného rozvoja, a že výskumné a inovačné projekty založené na spolupráci viacerých aktérov, ktorí sa navzájom dopĺňajú, by sa preto mali uprednostniť, keďže sú výnimočne vhodné na tento účel;
9. zdôrazňuje, že spoločenské výzvy, najmä dosahovanie cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja (SDG), je možné riešiť len stanovením ambicióznejších cieľov na zastrešujúcej európskej úrovni a mobilizáciou koordinovaného úsilia všetkých zainteresovaných strán, vrátane miest a regiónov, a v rámci širšieho úsilia, než je jeden výskumný projekt. Podčiarkuje tiež, že takáto práca musí mať dlhodobější charakter v porovnaní s možnosťami, ktoré ponúkal program Horizont 2020, čo si však bude vyžadovať, aby bola štruktúra programu navrhnutá tak, že sa bude dať získať dlhodobé financovanie;

Príležitosť pre Európu investovať do budúcnosti

10. súhlasí s tým, že postavenie Európy, pokiaľ ide o výskum vysokej kvality, je silné, je však potrebné ešte väčšie a intenzívnejšie úsilie s cieľom premeniť výsledky na inovácie a aplikácie, ktoré môžu byť hnacou silou udržateľného rozvoja a rastu, a že na výskum, inovácie a rozvoj by sa mal v programe Horizont Európa klásť veľký dôraz, pričom treba zabezpečiť, aby sa všetky fázy inovačného procesu vyvážené posilnili;
11. vzhľadom na závery osobitnej skupiny pre subsidiaritu nabáda, aby sa do strategického plánovania a do ďalších riadiacich orgánov, ktoré budú riadiť uplatňovanie programu Horizont Európa, v plnej miere zapojili miestne a regionálne orgány a aby sa v tejto súvislosti zohľadnili regionálne stratégie inteligentnej špecializácie. Rovnako sa domnieva, že by sa regionálny vplyv mal považovať za neoddeliteľnú súčasť koncepcie vplyvu, pokiaľ ide o hodnotenie programov a projektov ⁽¹⁾;
12. zdôrazňuje, že výskum a inovácie sa realizujú vo verejnom sektore, s miestnym a regionálnym financovaním, ako aj podnikmi. Treba uvítať, že v obnovenom programe sú obsiahnuté konkrétne činnosti na podporu príspevku verejného sektora;
13. súhlasí, že jedným z kľúčových predpokladov na dosiahnutie silnej výskumnej a inovačnej kapacity v EÚ je zlepšiť a efektívnejšie koordinovať využívanie existujúcich nástrojov, ako už výbor uviedol, a že je mimoriadne dôležité, aby sa politika súdržnosti koordinovala s politikou v oblasti výskumu a inovácií, pričom by sa členským štátom mala poskytnúť potrebná flexibilita na formovanie ich priorit v súlade s ich potrebami. V tejto súvislosti by sa mali prijať opatrenia s cieľom zabrániť riziku prehlbovania nerovností medzi mestami a regiónmi, ktoré vo veľkej miere využívajú rámcový program pre výskum a inovácie, ktorého rozpočet sa zvýši, a ostatnými, ktoré budú musieť znášať následky nižších rozpočtov politiky súdržnosti, a v každom prípade tieto nerovnosti kompenzovať ⁽²⁾;

⁽¹⁾ COR-2017-00854-00-01, stanovisko na tému *Miestny a regionálny rozmer programu Horizont 2020 a nový rámcový program pre výskum a inováciu*.

⁽²⁾ COR-2017-00854-00-01, stanovisko na tému *Miestny a regionálny rozmer programu Horizont 2020 a nový rámcový program pre výskum a inováciu*.

14. konštatuje, že využívanie všetkých výhod vyplývajúcich z investícií do digitálnych technológií sa musí rozšíriť po celej Európe. V tejto súvislosti zohráva program Digitálna Európa dôležitú úlohu ako rozsiahly investičný a rozvojový program zameraný na využitie potrebných príležitostí a vytvorený na to, aby sa dosiahol plne funkčný digitálny jednotný trh. VR zdôrazňuje význam vytvorenia siete centier digitálnych inovácií s dostatočným pokrytím pre všetky regióny ⁽³⁾;

15. víta rozsiahlu diskusiu o vzťahu medzi výskumom a inováciou a spoločnosťou, ako aj o všetkých vzájomných vzťahoch medzi nimi, a to na základe empirických analýz a úvah týkajúcich sa globálnych zmien a toho, čo znamenajú pre akademickú obec aj spoločnosť ako celok, ako aj o tom, aké nové úlohy z nich vyplývajú pre aktérov vo výskumných a inovačných ekosystémoch na všetkých úrovniach;

16. chcel by zdôrazniť, že európske regióny majú pre priemysel kľúčový význam, a upriamuje pozornosť na stanovisko VR o priemyselnej politike ⁽⁴⁾;

Obnovený program pre silnejší európsky výskumný a inovačný ekosystém

17. súhlasí s prístupom, na základe ktorého sa výskum a inovácia vnímajú ako činnosti v ekosystéme, ktorý spája rôznych aktérov spolupracujúcich na vytváraní pulzujúceho a dynamického prostredia, musia sa však nutne brať do úvahy aj miestne a regionálne rozdiely, aby sa mohli vypracovať úspešné stratégie. Vzhľadom na tieto skutočnosti je zapojenie miestnych a regionálnych orgánov jasným prínosom;

18. zdôrazňuje, že je v rámci celej politiky EÚ nevyhnutné začleniť digitalizáciu, výskum a inovácie do všetkých hlavných programov EÚ a do partnerstiev regionálnych ekosystémov;

19. súhlasí, že je nevyhnutné využívať osobitné črty európskych regionálnych ekosystémov a centier inovácií, aby sa zoptimalizovalo ich fungovanie, súčasne však zastáva názor, že pri vytváraní európskej politiky v oblasti výskumu a inovácie je potrebné uznať a zohľadniť význam miestnych a regionálnych aktérov, ako sú obce, mestá a regióny, v týchto ekosystémoch, či už ako hnacej sily, tvorcov alebo ako konečných užívateľov inovácií ⁽⁵⁾;

20. domnieva sa, že miestne a regionálne orgány by mali byť zapojené do prípravy a riadenia výskumných a inovačných programov ⁽⁶⁾. Význam výskumu a inovácie vo všetkých oblastiach politiky a v rôznych sektoroch spoločnosti je takmer nedoceneniteľný, je však dôležité, aby sa za každých okolností zohľadnili aj hnacie sily týchto systémov pôsobiace zdola nahor, nielen tie, ktoré pôsobia zhora nadol, aby sa tak mohli v plnej miere dosiahnuť ciele obnoveného programu a skutočne posilniť tieto ekosystémy. To zase zabezpečí, že program bude zahŕňať a podporovať nielen „otvorenú vedu“, ale aj „otvorenú inováciu“;

21. zastáva názor, že strategickejšie využitie miestnych a regionálnych inovačných ekosystémov a väčší dôraz na lepšie využívanie výhod komplexných postupov spoločného výskumu a inovácie vyvinutých pomocou štruktúry štvoritej a päťnásobnej špirály v rámci týchto ekosystémov sú kľúčom k úspechu, pokiaľ ide o rozvoj poznatkov vo všeobecnosti a prenos poznatkov a uplatňovanie výsledkov výskumu a inovácie, keďže medzi rôznymi finančnými nástrojmi a kombináciou rôznych oblastí politiky, ako sú politika súdržnosti a politika v oblasti výskumu a inovácie, existujú silné synergie;

⁽³⁾ COR-2018-03951-00-01, stanovisko na tému Program Digitálna Európa (2021-2027).

⁽⁴⁾ COR-2017-03214-00-00, stanovisko na tému Európska stratégia v oblasti priemyslu: úloha a hľadisko miestnych a regionálnych orgánov.

⁽⁵⁾ COR-2017-04757-00-00, stanovisko na tému Posilňovanie inovácie v regiónoch Európy: stratégie pre odolný, inkluzívny a udržateľný rast.

⁽⁶⁾ COR-2017-00854-00-01, stanovisko na tému Miestny a regionálny rozmer programu Horizont 2020 a nový rámcový program pre výskum a inováciu.

Zabezpečiť základné verejné investície a stimulovať súkromné investície

22. Víta zvýšenie investícií do výskumu a inovácie prostredníctvom vyčlenenia približne 100 miliárd EUR na program Horizont Európa a ďalšie programy vo viacročnom finančnom rámci, zdôrazňuje však, že na to, aby tieto investície priniesli dobré výsledky, je dôležité preskúmať a zjednodušiť pravidlá štátnej pomoci s cieľom dosiahnuť, aby boli právne predpisy priaznivé pre inovácie a umožňovali kombinovať rôzne druhy financovania;

23. silne podporuje prístup európskeho partnerstva uvedený v programe Horizont Európa, pretože je významným nástrojom na podporu projektov zdola nahor, ktoré založili konzorciá regionálnych ekosystémov a centier inovácií a ktoré sa financujú z kombinovaných prostriedkov programu Horizont Európa, ostatných programov EÚ, ako aj národných, regionálnych a miestnych verejných a súkromných prostriedkov;

24. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány financujú výskum a inovácie, a teda aj časť verejných investícií, súhlasí však s tým, že je dobrým krokom motivovať členské štáty, aby boli ambicioznejšie vo svojom úsilí dosiahnuť cieľ investovať 3 % HDP do výskumu a inovácie a aby zlepšili podmienky pre súkromné investície a nabádali podniky k ďalšiemu úsiliu;

25. konštatuje, že podľa návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu, ktorý predložila Európska komisia, majú najvzdialenejšie regióny nárok na osobitné opatrenia v oblasti prístupu k horizontálnym programom Únie, a to vzhľadom na ich štrukturálnu, sociálnu a hospodársku situáciu. VR vyjadruje ľútosť, že predkladaný návrh toto uznanie neobsahuje, čo znamená, že v programe sa len ťažko zohľadnia osobitosti týchto regiónov a jedinečné možnosti, ktoré ponúkajú ako testovacie oblasti pre výskum a inovácie v oblastiach, ako sú bioekonómia alebo zmeny klímy, v súlade s ich stratégiami inteligentnej špecializácie;

26. osobitne by chcel zdôrazniť, že prostredníctvom účasti na európskych konzorciách miestne a regionálne orgány zrealizovali rozsiahle investície do európskej výskumnej a inovačnej infraštruktúry. To je len ďalším dôkazom toho, že výskum a inovácia sú veľmi úzko spojené s danou lokalitou a začlenené do miestneho a regionálneho kontextu, a ukazuje to, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť, aby viac používateľov z celej EÚ a regiónov malo prístup k týmto konzorciám;

27. zdôrazňuje, že je veľmi dobré, že európske štrukturálne a sociálne fondy sa využívajú na pomoc regiónom, ktoré sa chcú zapojiť do hospodárskeho a sociálneho rozvoja a udržateľného rastu založených na inovácii. Domnieva sa, že je mimoriadne dôležité vytvárať synergie medzi programom Horizont Európa, fondom InvestEU, Európskym fondom regionálneho rozvoja, Európskym sociálnym fondom, programom Erasmus+, programom Digitálna Európa, spoločnou poľnohospodárskou politikou a vesmírnym programom. Takéto synergie by mali podporovať súlad, vzájomné dopĺňanie sa a kompatibilitu medzi fondmi, a súčasne podporovať prístup založený na spoločnom budovaní a posilňovaní územných spojení;

28. víta opatrenia na zabezpečenie prístupu k rizikovému kapitálu pre inovácie rozšírením iniciatívy VentureEU, z ktorej sa má stať európsky fond, a víta tiež revíziu existujúcich právnych predpisov prostredníctvom iniciatívy na vytvorenie únie kapitálových trhov;

29. rozhodne nesúhlasí, aby členské štáty systematicky rozhodovali o možnosti presunu časti finančných prostriedkov politiky súdržnosti do programu Horizont Európa. Dôrazne trvá na tom, že túto možnosť by mal uplatňovať príslušný riadiaci orgán a opatrenia na mobilizáciu týchto finančných prostriedkov by sa mali dohodnúť spoločne medzi týmto orgánom a Komisiou a malo by sa nimi zaručiť vrátenie týchto finančných prostriedkov do príslušnej zemepisnej oblasti (⁷);

30. uvedomuje si rastúci význam úlohy, ktorú zohráva Európska investičná banka pri podpore výskumu a inovácií prostredníctvom finančných nástrojov. Tento vývoj zabezpečí, aby sa granty čoraz viac dopĺňali ďalšími finančnými nástrojmi;

(⁷) COR-2017-00854-00-01, stanovisko na tému *Miestny a regionálny rozmer programu Horizont 2020 a nový rámcový program pre výskum a inováciu*.

Prispôsobiť regulačné rámce tak, aby stimulovali inováciu

31. súhlasí, že je potrebné vykonať analýzu pravidiel a právnych predpisov na európskej a národnej úrovni, a to na základe posúdenia ich vplyvu na inováciu. Veľmi pozitívnym krokom a konkrétnym opatrením na podporu inovácie je aj vytvorenie zbierky príkladov určených verejnému sektoru, konkrétne miestnym a regionálnym orgánom, s cieľom uľahčiť inovatívne verejné obstarávanie a verejno-súkromné partnerstvá, a tým posilniť ich schopnosť byť v tejto oblasti priekopníkmi;

32. víta iniciatívu Komisie zameranú na zjednodušenie pravidiel štátnej pomoci, ako aj ďalšie podporné opatrenia, napríklad vo forme všeobecných kvalitatívnych kritérií na posudzovanie výskumných a inovačných projektov;

33. poukazuje na to, že ucelené usmernenia týkajúce sa predpisov o etike vo výskume by boli v tejto súvislosti mimoriadne dôležitým faktorom pri uľahčovaní spoločného výskumu a inovácií, ktoré sa uplatňujú v zdravotníctve, vzdelávaní a sociálnej práci, ako aj interdisciplinárneho výskumu, ktorý sa zameriava na ľudí a správanie. To by uľahčilo cezhraničný klinický a praktický výskum a inovácie, v rámci ktorých spolupracuje viacero zainteresovaných strán, v situáciách, keď sa v súčasnosti národné právne predpisy a požiadavky líšia, čo sťažuje zosúladenie preskúmania etiky vo výskume na celonárodnej, regionálnej aj miestnej úrovni pre všetkých účastníkov;

34. víta možnosť použiť označenie „známka excelentnosti“ pre projekty v rámci programu Horizont Európa, aby sa umožnilo financovanie prostredníctvom štrukturálnych fondov, zdôrazňuje však, že musí ísť vždy o dobrovoľný záväzok členských štátov a regiónov vyčleniť prostriedky zo štrukturálnych fondov na projekty v rámci programu Horizont Európa a že o tomto kroku musia rozhodovať príslušné regionálne orgány;

Európa na čele v inováciách vytvárajúcich trhy

35. víta iniciatívu vytvoriť Európsku radu pre inováciu;

36. zdôrazňuje, že oblasť pôsobnosti rady musí tiež klásť dôraz alebo vynaložiť dostatočnú podporu na posilnenie inovácií v počiatočnom štádiu a na projekty spolupráce, ako aj na začlenenie sociálnych a spoločenských inovácií a inovácií v oblasti služieb, ktoré sa vo veľkom rozsahu uskutočňujú v obciach a regiónoch. Práve tam sa vytvárajú nové služby, podnikateľské príležitosti a pracovné miesta, ktoré sú reakciou na základné potreby spoločnosti v širšom zmysle slova, a digitalizácia verejných služieb vytvára sama osebe priestor pre prelomové inovácie ⁽⁸⁾;

37. zdôrazňuje, že obrovský potenciál pre prelomové inovácie existuje nielen v podnikateľskej sfére, ale aj, aspoň do určitej miery, v regiónoch, obciach a vo verejnom sektore ⁽⁹⁾;

38. ako príklad uvádza výskum a inovácie realizované v obciach a regiónoch, ktoré fungujú ako „živé laboratória“ a testovacie oblasti pre zdravotníctvo, územné plánovanie miest a všeobecné zlepšenie prosperity, ako aj spôsob, akým sa inovácie prinášajúce značné výhody pre koncových používateľov/verejnosť dajú zavádzať priamo v tomto kontexte spojenom s danou lokalitou;

39. v tomto zmysle je potrebné zdôrazniť príležitosti objavujúce sa v súvislosti s demografickými zmenami, ako napríklad príležitosti, ktoré sa týkajú „striebornej ekonomiky“ pre podniky a subjekty, ktoré vytvárajú a poskytujú inovatívne produkty a služby pre starších ľudí. V regiónoch postihnutých demografickými zmenami by sa potenciál tejto oblasti sociálnej inovácie a inovácie služieb mohol najlepšie využiť;

⁽⁸⁾ COR 2016-02882-00-01, stanovisko na tému *Európsky akčný plán pre elektronickú verejnú správu na roky 2016 – 2020*.

⁽⁹⁾ COR 2017-03529-00-00, stanovisko na tému *Miestny a regionálny pohľad na podporu inovácií verejného sektora prostredníctvom digitálnych riešení*.

40. zastáva názor, že miestne a regionálne orgány musia byť zapojené do Európskej rady pre inováciu spolu so zástupcami akademickej obce a podnikateľskej sféry vrátane malých a stredných podnikov, aby sa jej práca jasne zameriavala na otázky, ktoré sú pre spoločnosť dôležité, a že miestni a regionálni aktéri musia byť zahrnutí do jej činnosti;

41. domnieva sa, že rada by mala regionálnym orgánom umožniť zapojiť sa do rozvoja investičnej pomoci;

Stanoviť ciele pre oblasť výskumu a inovácií v rámci celej EÚ

42. podporuje myšlienku realizovať interdisciplinárny a multidisciplinárny výskum s presne vymedzenými úlohami a jasne stanovenými cieľmi, ktoré sa týkajú celej EÚ a majú jasnú európsku pridanú hodnotu, ako aj myšlienku vytvárať takýmto spôsobom synergie medzi s výskumnými a inovačnými stratégiami na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, predovšetkým stratégiami inteligentnej špecializácie. Jedným z takýchto príkladov je biohospodárstvo ⁽¹⁰⁾.

43. zdôrazňuje, že tieto úlohy musia mať jasný význam pre spoločnosť a ich cieľom musí byť priniesť citeľné výhody pre verejnosť, ktorá by tiež mala byť zapojená do stanovovania týchto úloh. Zdôrazňuje však zároveň, že by bolo dobré, keby štruktúra programu poskytovala rámec pre výskum a inováciu zdola nahor vybranú na základe výzvy na predkladanie ponúk, ako aj pre predbežný výskum a inováciu;

44. pripomína, že je potrebné zapojiť miestne a regionálne orgány do stanovovania a realizácie úloh. Domnieva sa, že tieto úlohy by sa mali prepojiť s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja stanovenými v Agende 2030 OSN a zdôrazňuje kľúčovú úlohu miest a regiónov pri vykonávaní cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja;

Podporiť rýchle šírenie inovácií a ich využívanie v celej Únii

45. víta otvorenie európskych štrukturálnych a investičných fondov s cieľom začleniť všetky regióny účinnejšie do hospodárstva založeného na inováciách tým, že sa budú podporovať stratégie inteligentnej špecializácie a medziregionálna pomoc na inovácie. Avšak to, akou formou by to malo prebiehať v praxi, by sa malo stanoviť na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá je najlepšie informovaná o príslušných potrebách;

46. upriamuje pozornosť na vykonanú analýzu ⁽¹¹⁾ rôznych spôsobov, ako regióny riešia výzvy, s ktorými sa stretávajú pri rozvoji medziregionálnej spolupráce na rôznych úrovniach. Domnieva sa, že túto analýzu treba zohľadniť pri vytváraní finančných nástrojov na podporu výskumu a inovácie v miestnych a regionálnych výskumných a inovačných ekosystémoch;

47. konštatuje, že Európska komisia a členské štáty zapojené do makroregionálnych stratégií by mali ďalej rozvíjať a prehĺbovať vedecko-akademickú spoluprácu medzi svojimi univerzitami, a to aj so zreteľom na cieľ vytvoriť do roku 2024 európske univerzity ⁽¹²⁾;

Investovať do zručností na všetkých úrovniach a dosiahnuť, aby sa európske univerzity stali podnikateľskejšími a interdisciplinárnejšími

48. súhlasí s tým, že inovatívna a vzdelávajúca sa spoločnosť si vyžaduje aj zmeny v inštitúciách vysokoškolského a základného vzdelávania, a že univerzity a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania musia viac spolupracovať s podnikmi aj so spoločnosťou s cieľom vytvoriť taký systém vzdelávania, ktorý dokáže rýchlo a pružne reagovať na ich meniace sa potreby z hľadiska zručností a na potreby jednotlivých občanov, regulovaných povolání a živnostníkov, pokiaľ ide o získanie zručností a odbornú prípravu;

⁽¹⁰⁾ COR 2017-00044-00-01, stanovisko na tému *Miestny a regionálny rozmer biohospodárstva a úloha regiónov a miest*.

⁽¹¹⁾ COR-2017-04757-00-00, stanovisko na tému *Posilňovanie inovácie v regiónoch Európy: stratégie pre odolný, inkluzívny a udržateľný rast*.

⁽¹²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Posilňovanie európskej identity vzdelávaním a kultúrou – Príspevok Európskej komisie na zasadnutí lídrov v Göteborgu, 17. novembra 2017 [COM(2017) 673 final].

49. zastáva názor, že otvorená veda ako hlavná zásada, ktorou by sa mali riadiť univerzity, inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a výskumné inštitúcie, je dobrým spôsobom, ako zlepšiť šírenie poznatkov v spoločnosti ako celku, zároveň však nabáda Komisiu, aby urobila všetko, čo je v jej silách, na podporu rýchleho prechodu k nej, vrátane prístupu k výsledkom výskumu a inovácií, ktorý sám osebe predstavuje príležitosť pre otvorenú inováciu a širšie zapojenie občanov do výskumu a inovácie;

50. súhlasí s tým, že nový program v oblasti zručností pre Európu ⁽¹³⁾ má veľký význam pri určovaní toho, ktoré prepojenia medzi vzdelávacími a inovačnými ekosystémami sú potrebné, rovnako ako zásady stanovené v akčnom pláne digitálneho vzdelávania a stratégii v oblasti digitálnych zručností, a zdôrazňuje, že to má zásadný význam, pokiaľ ide o celoživotné vzdelávanie, pre univerzity a ďalšie inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby mohli rozvinúť podporu otvoreného vzdelávania.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹³⁾ COR 2016-04094-00-01, stanovisko na tému *Program pre nové zručnosti pre Európu*.

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Umelá inteligencia pre Európu

(2019/C 168/03)

Spravodajca	Jan TREI (EE/EELS), starosta obce Viimsi
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Umelá inteligencia pre Európu COM(2018) 237 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta oznámenie na tému Umelá inteligencia pre Európu a v plnej miere podporuje cieľ rozvíjať spoločný prístup v snahe naštartovať investície, pripraviť sa na sociálno-ekonomické zmeny, zvýšiť právnu istotu operácií umelej inteligencie a vypracovať etické usmernenia; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Európska komisia poskytla na konzultácie k týmto navrhnutým usmerneniam len veľmi krátky čas ⁽¹⁾;
2. súhlasí s názorom Európskej komisie, pokiaľ ide o mimoriadnu epochálnu zmenu spôsobenú príchodom umelej inteligencie; zdôrazňuje význam, ktorý môže umelá inteligencia zohrávať pri tom, aby sa Európska únia stala konkurencieschopnejšou, inkluzívnejšou a udržateľnejšou, a tým prispieť k vykonávaniu cieľov udržateľného rozvoja a zlepšeniu kvality života Európanov;
3. vyzýva EÚ, aby sa chopila príležitosti automatizovať postupy a opakujúce sa úlohy pomocou strojov a umelej inteligencie, ktoré dokážu vykonávať tieto úlohy v oveľa väčšom rozsahu a omnoho rýchlejšie než by to bolo možné s využitím ľudských síl; Zároveň varuje pred nebezpečenstvom strojového učenia bez dohľadu a automatizovaného prijímania rozhodnutí, ktoré ohrozujú ľudský rozmer a pridanú hodnotu, ktorú prinášajú ľudia;
4. zdôrazňuje, že umelá inteligencia prináša v súčasnosti zásadnú transformáciu v európskom hospodárstve a spoločnosti, pričom tento trend bude pokračovať, a súhlasí s názorom, že pre umelú inteligenciu je potrebný jasný európsky rámec;
5. zastáva názor, že poprední politickí predstavitelia musia zaistiť vybudovanie prostredia pre umelú inteligenciu a vypracovanie etických usmernení pre ekosystém umelej inteligencie. Pripomína však, že na európskej úrovni sú urýchlene potrebné legislatívne návrhy;
6. poukazuje na spoločné úsilie verejných subjektov (na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni) a súkromných subjektov postupne zvyšovať celkový objem investícií do roku 2020 a neskôr;
7. zdôrazňuje význam lepšieho prepojenia rôznych politík a programov Európskej únie (vrátane EFSI, európskych štrukturálnych a investičných fondov, programov Horizont Európa, Digitálna Európa a Erasmus) na podporu umelej inteligencie;

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/draft-ethics-guidelines-trustworthy-ai>.

8. zastáva názor, že miestne a regionálne orgány by mali prispievať k vytváraniu podmienok a priaznivého prostredia pre nárast investícií v najbližších rokoch do umelej inteligencie, pričom tieto opatrenia treba koordinovať na národnej a európskej úrovni s cieľom umožniť občanom EÚ vytvárať a používať inovácie;
9. konštatuje, že investície do umelej inteligencie musia ísť ruka v ruke s prispôbeným právnym rámcom, vymedzením jej interakcie s verejnými službami a regulačným prístupom k využívaniu údajov a jej využívaniu vo verejnom priestore, ako aj s odbornou prípravou širokej verejnosti, pracovníkov, podnikateľov, verejnej správy a mladej generácie;
10. pripomína záväzky prijaté v rámci Tallinnského vyhlásenia o elektronickej verejnej správe ⁽²⁾ a poukazuje na to, že využívanie umelej inteligencie v oblasti elektronickej verejnej správy v celej EÚ zlepší účinnosť, transparentnosť a prístup k verejným službám;
11. zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť investície do výskumu so zámerom automatizovať priemysel prostredníctvom umelej inteligencie a výrazne zvýšiť produktivitu vo všetkých európskych regiónoch;
12. konštatuje, že umelá inteligencia a s ňou súvisiace investície do prelomových inovácií treba brať vážne na najvyššej politickej úrovni, aby sa prispelo k zlepšeniu konkurencieschopnosti Európy a životných podmienok európskych občanov;
13. uznáva úsilie o stimuláciu investícií do umelej inteligencie v terajšom období, ako aj v návrhoch budúceho viacročného finančného rámca, vyjadruje však zároveň obavy, že navrhovaná suma nebude postačujúca na to, aby sa zvládli budúce výzvy a mohlo reagovať na stratégie iných krajín sveta;
14. vyjadruje poľutovanie nad tým, že navrhovaná stratégia nie je pre členské štáty záväzná, hoci umelá inteligencia je veľmi dôležitá pre hospodársky rast. Ak chce Európa seriózne využívať umelú inteligenciu, musí existovať skutočný politický a finančný záväzok na rôznych úrovniach;
15. zdôrazňuje, že ďalší rozvoj umelej inteligencie si vyžaduje lepšie prepojiť rozličné politické opatrenia a programy EÚ (napr. EFSI, európske štrukturálne a investičné fondy, programy Horizont Európa, Digitálna Európa, Erasmus atď.) a v tejto súvislosti požaduje jasnú víziu;
16. zdôrazňuje, že treba vypracovať flexibilnejšie mechanizmy na využívanie umelej inteligencie a financovanie príslušných inovácií, pretože tento sektor sa rýchlo rozvíja a ťažkopádne mechanizmy nie sú dostatočne flexibilné na to, aby držali krok s týmito zmenami;
17. súhlasí s tým, že interoperabilita a čo najlepšie využívanie digitálnych kapacít – vrátane umelej inteligencie – majú zásadný význam pre verejný sektor a oblasti súkromného záujmu;
18. konštatuje, že v oznámení sa avizujú spoločné snahy verejného a súkromného sektora (na európskej aj národnej úrovni), ktoré majú byť zamerané na podporu technických a priemyselných kapacít EÚ a využívanie umelej inteligencie vo všetkých hospodárskych odvetviach;
19. poukazuje na to, že do plánovaných opatrení nebol zahrnutý verejný sektor na miestnej a regionálnej úrovni a domnieva sa, že tieto dve úrovne sa nesmú prehliadať, pretože zohrávajú dôležitú úlohu pri investovaní do umelej inteligencie, podpore investícií a podpore ekosystémov umelej inteligencie na svojich územiach;

⁽²⁾ Na ministerskej schôdzi počas estónskeho predsedníctva Rady EÚ bolo 6. októbra 2017 podpísané Tallinské vyhlásenie o elektronickej verejnej správe.

20. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že sa musí posilniť medziregionálna spolupráca prostredníctvom stratégií pre inteligentnú špecializáciu. To znamená fungovanie spolupráce v rámci jednotlivých regiónov a medzi nimi na základe kooperatívnych a rozhodovacích procesov subjektov z odvetvia priemyslu, výskumu a inovácií, čo uľahčí inovácie riadené dopytom a spoločné riešenia, ktoré môžu pripraviť pôdu tiež pre umelú inteligenciu tak vo verejnom ako aj v súkromnom sektore;
21. sa v tejto súvislosti domnieva, že vytváranie regionálnych ekosystémov a inovačných centier môže významným spôsobom prispieť k vzniku účinných územných prepojení a posilniť konkurencieschopnosť a súdržnosť EÚ;
22. podporuje myšlienku vytvorenia širokej platformy zainteresovaných strán – Európskej aliancie pre umelú inteligenciu –, ktorá by sa zaoberala všetkými aspektami umelej inteligencie, a poukazuje na to, že do tejto činnosti treba zapojiť aj regionálne a miestne zainteresované strany;
23. súhlasí s podporou interakcie Európskej aliancie pre umelú inteligenciu s Európskym parlamentom, členskými štátmi, Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a Európskym výborom regiónov;
24. víta plánovanú podporu zakladania testovacích a experimentálnych infraštruktúr, ktoré budú môcť využívať podniky všetkých veľkostí vo všetkých regiónoch;
25. podporuje vytvorenie platformy umelej inteligencie „na požiadanie“, ku ktorej zaisťujú ľahší prístup centrá digitálnej inovácie;
26. sa domnieva, že centrá digitálnej inovácie môžu zohrávať rozhodujúcu úlohu v oblasti vzdelávania a rozvoja digitálnych zručností v súkromnom aj verejnom sektore;
27. konštatuje, že cieľom iniciatívy týkajúcej sa digitalizácie európskeho priemyslu je zabezpečiť, aby bolo do roku 2020 v každom regióne jedno centrum digitálnej inovácie. Mnohé regióny sú však v existujúcej sieti stále nedostatočne zastúpené;
28. žiada urýchlené kroky na úpravu zlepšovania digitálnych zručností a poznatkov občanov vo verejnom aj súkromnom sektore v súlade s potrebami s cieľom zabrániť nárastu nerovnosti medzi občanmi, regiónmi a priemyselnými odvetviami v EÚ;
29. zdôrazňuje, že je potrebné podporovať verejné pilotné projekty v regiónoch v záujme využívania umelej inteligencie v životnom prostredí budúcnosti (vrátane dopravy zodpovedajúcej potrebám, sociálnych služieb, inteligentných miest atď.) a umožniť občanom akceptovať umelú inteligenciu a využívať ju vo vlastný prospech;
30. poukazuje na to, že umelá inteligencia môže podporiť udržateľný rast vytváraním úspor z rozsahu, no v skutočnosti sa vytvára aj obrovská hodnota v podobe nového tovaru, služieb a inovácií, ktorých vznik umožnila umelá inteligencia;
31. zdôrazňuje, že treba zaistiť príležitosti na rekvalifikáciu a finančné zdroje pre miestne a regionálne samosprávy, aby sa mohla organizovať rekvalifikácia týkajúca sa týchto pracovných miest, ktoré sa zmenia alebo zaniknú v dôsledku umelej inteligencie;
32. zdôrazňuje, že v rámci budúceho viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 by sa mali vyčleniť značné finančné zdroje na rozvoj umelej inteligencie (vrátane programu Digitálna Európa na obdobie 2021 – 2027);
33. zdôrazňuje, že prepojenie medzi rastom miest, technológiou, infraštruktúrou a kapitálovými požiadavkami predstavuje jedinečný súbor príležitostí a výziev pre mestá a regióny, ktoré vytvárajú dopyt po viacúrovňovom riadení a investície do fyzickej, digitálnej a sociálnej infraštruktúry. Poukazuje na dôležitosť spolupráce so súkromným sektorom s cieľom zabezpečiť, aby boli právne predpisy v tejto oblasti vhodné na tento účel;

34. zdôrazňuje, že umelá inteligencia nie je samoúčelným cieľom a že v budúcnosti ju treba prispôsobiť elektronickej verejnej správe a verejným službám;
35. považuje za veľmi dôležité, aby sa pri rozvoji umelej inteligencie zaistila ochrana súkromia a práva osôb;
36. zdôrazňuje význam umelej inteligencie a prepojenia s rozšírenou realitou (XR), technológiami VR, AR, 3D a robotikou, ktoré vytvoria nový základ pre globálne podnikanie, hospodárstvo založené na platformách a vzdelávacie platformy. Vďaka tomu bude možné poskytnúť rovnaký prístup k rôznym vzdelávacím a kultúrnym obsahom a vytvoriť inovatívne platformy na prenos znalostí na rekvalifikáciu pracovníkov;
37. zdôrazňuje, že rozvoj kapacít v oblasti umelej inteligencie je hybnou silou digitálnej transformácie priemyslu i verejného sektora;
38. zdôrazňuje, že na to, aby sa podarilo úspešne vytvoriť digitálnu Európu, potrebuje Únia najmä pracovné trhy a systémy vzdelávania a odbornej prípravy prispôbenedé digitálnemu veku. Pokročilé digitálne technológie, ako napríklad vysokovýkonná výpočtová technika, kybernetická bezpečnosť a umelá inteligencia, sú teraz dostatočne vyspelé na to, aby sa posunuli nad rámec štádia výskumu a aby sa zavádzali, uplatňovali a ďalej rozvíjali na úrovni Únie.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Boj proti dezinformáciám na internete: európsky prístup

(2019/C 168/04)

Spravodajca: Olgierd Geblewicz (PL/ELS), maršálek Západného Pomoranska**Referenčný dokument:** COM(2018) 236 final**POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Pripomienky

1. konštatuje, že v posledných rokoch došlo v celosvetovom mediálnom ekosystéme k výrazným a rýchlym zmenám. Dosah týchto zmien na spoločenský a politický život je nezmerateľný. Význam tzv. sociálnych médií – platforiem, ako je Facebook, Twitter, WhatsApp, YouTube či Instagram –, ktoré sa v priebehu niekoľkých rokov stali prioritným medziludským komunikačným kanálom a zmenili spôsob šírenia informácií a názorov, sa stále zvyšuje, pričom vplyv a autorita tradičných médií a ich mienkotvorný charakter sa oslabili;
2. zdôrazňuje, že v blízkej budúcnosti sa prevažná väčšina informácií bude šíriť cez internet a sociálne médiá budú pravdepodobne ich hlavnými prenosovými kanálmi pre občanov, a to najmä v západných krajinách. Už dnes viac ako polovica všetkých Európanov využíva sociálne siete každý deň alebo dva či tri razy za týždeň;
3. konštatuje, že ústrednou špecifickou črtou sociálnych médií je to, že poskytujú doteraz bezprecedentnú možnosť šíriť informácie spôsobom „všetci všetkým“ (many to many), ktorú neponúkajú žiadne iné médiá. To znamená, že každý používateľ ktorejkoľvek platformy môže svojou správou – aspoň potenciálne – osloviť milióny ďalších používateľov, a to bez akejkoľvek sprostredkovateľskej redakcie. Táto skutočnosť má pozitívne aj negatívne dôsledky;
4. poznamenáva, že ďalším charakteristickým znakom sociálnych médií je to, že v prípade tzv. tradičných médií – tlače, rozhlasu a televízie – o tom, čo sa zverejní, rozhoduje konkrétna skupina autorov (novinárov, redaktorov a administrátorov). Táto skupina osôb môže byť za svoje rozhodnutia priamo a rôznymi spôsobmi braná na zodpovednosť. V prípade sociálnych médií je to často neporovnateľne ťažšie, pretože najprv sa musí zistiť pôvodca a spôsoby šírenia zverejnených materiálov. Sociálne médiá zároveň umožňujú rýchle „vírusové“ šírenie aj nepravdivých informácií určených širokému publiku;
5. zdôrazňuje, že táto chýbajúca zodpovednosť, ktorá je typickým znakom sociálnych médií, je dôsledkom platných právnych predpisov, ale aj masovej anonymity, ktorú tolerujú všetky sociálne platformy;
6. so znepokojením konštatuje, že kombinácia masovosti, anonymity a absencie zodpovednosti na platformách sociálnych médií viedla k narušeniu postupov, pravidiel, právnych záruk a zvyklostí, ktoré mali doteraz zaručovať dôveryhodnosť informačnej správy;

7. s osobitným znepokojením poznamenáva, že sociálne médiá sa stali nástrojom na šírenie dezinformácií, ktorý vnútorní aj vonkajší aktéri využívajú na politickú, hospodársku a sociálnu manipuláciu. Rozsah súčasnej manipulácie v sociálnych médiách je ťažké vymedziť. Z dostupných vedeckých výskumov vyplýva, že oficiálne organizované manipulačné a dezinformačné kampane v sociálnych médiách sa len v roku 2018 viedli v 48 krajinách, pričom rôzne politické sily (politické strany, vlády atď.) na celom svete vynaložili vyše pol miliardy USD na psychologické manévry a manipuláciu verejnej mienky v sociálnych médiách;

8. zdôrazňuje, že dezinformácie sa často používajú na šírenie hodnôt, ktoré sú v rozpore s „nedeliteľnými a univerzálnymi hodnotami ľudskej dôstojnosti, slobody, rovnosti a solidarity“ými v Charte základných práv Európskej únie a Európskom dohovore o ľudských právach;

9. poukazuje na skutočnosť, že účinnosť dezinformačných kampaní sa výrazne zvyšuje v dôsledku prístupu k podrobným osobným informáciám o používateľoch sociálnych médií, ktoré boli prostredníctvom týchto médií získané alebo od nich zakúpené a ktoré sa môžu použiť na prispôbenie zobrazovaných dezinformácií konkrétnym používateľom, čím sa maximalizuje ich účinok;

10. upozorňuje, že súčasné spôsoby fungovania sociálnych médií napomáhajú šíreniu klamstiev viac než spôsoby fungovania akéhokoľvek iného informačného kanála. Z niektorých vedeckých výskumov vyplýva, že ak sa nepravdivá informácia objaví napr. na platforme Twitter, je pravdepodobnosť jej „poslania ďalej“ (tzv. retweet) až o 70 % vyššia než v prípade pravdivej informácie;

11. zdôrazňuje tiež, že z dostupných výskumov vyplynuli aj ďalšie znepokojujúce skutočnosti: používatelia sociálnych médií majú zásadné problémy posúdiť vierohodnosť a spoľahlivosť informácií, ktoré príslušné platformy šíria;

12. je znepokojený úrovňou pripravenosti Európskej únie a jej členských štátov, pokiaľ ide o boj proti novej vlne dezinformácií, ktorú by mohla spustiť umelá inteligencia. Dezinformácie sa už dnes považujú za jednu z najnebezpečnejších zbraní budúcnosti;

13. podporuje vyjadrenie Európskeho parlamentu⁽¹⁾ v súvislosti s tým, že je dôležité, aby EÚ a členské štáty spolupracovali s poskytovateľmi služieb sociálnych médií s cieľom bojovať proti propagande šírenej cez kanály sociálnych médií, ktorá by mohla ohroziť sociálnu súdržnosť našich území a viesť k radikalizácii občanov, najmä našej mládeže;

14. s uspokojením sleduje vývoj diskusie o tzv. fake news (falošných správach), ktorá sa vedie na európskej úrovni. Oznámenie Európskej komisie s názvom Boj proti dezinformáciám na internete: európsky prístup je kľúčovým referenčným bodom v prebiehajúcej diskusii o tom, ako predchádzať dezinformáciám na internete;

15. zdôrazňuje, že v oznámení Európskej komisie sa uvádzajú štyri hlavné prvky stratégie boja proti dezinformáciám na internete:

— zlepšiť transparentnosť (poznatky o pôvode dezinformácií, spôsobe ich šírenia, cieľových skupinách, sponzoroch ich produkcie a šírenia),

— podporovať rozmanitosť zdrojov informácií, najmä takých, ktoré vďaka vysokej kvalite informácií zaručenej kvalitnou žurnalistikou podnecujú občanov ku kritickému mysleniu,

— vypracovať systém označovania dôveryhodnosti zdrojov informácií,

— zaviesť programy v oblasti vzdelávania občanov;

(1) Európsky parlament, 2016/2030 (INI).

16. so záujmom berie na vedomie správu expertnej skupiny Komisie na vysokej úrovni pre falošné správy a šírenie dezinformácií na internete, ktorú treba považovať za dôležitý doplnok oznámenia Komisie. Táto expertná skupina identifikovala oblasti, v ktorých doterajšia činnosť zlyhala, ako je napr.: netransparentnosť fungovania algoritmov, ktoré sociálne platformy používajú na určovanie priority a poradia pri zobrazovaní obsahu príjemcom;

17. vyzdvihuje užitočnú prácu East StratCom, osobitnej pracovnej skupiny pôsobiacej v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, ktorá sa zameriava na odhaľovanie ruských propagandistických a dezinformačných kampaní;

18. všima si takisto diskusiu o dezinformáciách na internete, ktorá sa uskutočnila v Európskom parlamente. Hoci Parlament nedospel k jednotnému stanovisku v otázke ako bojovať proti dezinformáciám (postoje politických skupín boli rozdielne), v priebehu diskusie sa zdôraznilo najmä to, že vplyv ruských zdrojov propagandy na verejnú mienku v krajinách EÚ by mal byť vážnym dôvodom na obavy;

Priority

19. zdôrazňuje, že Charta základných práv Európskej únie zaručuje všetkým obyvateľom európskeho spoločenstva právo na slobodu prejavu, ktoré zahŕňa právo zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie a myšlienky bez zasahovania orgánov verejnej moci a bez ohľadu na hranice. Cieľom európskych inštitúcií musí byť zabezpečiť, aby sa právo byť informovaný účinne uplatňovalo;

20. pripomína, že hrozba, ktorú predstavujú dezinformácie, sa týka demokratických spoločností a inštitúcií na všetkých úrovniach. Cieľené falošné informácie na internete môžu mať rovnako deštruktívny vplyv na miestne spoločenstvá (a politické procesy vrátane európskych, celoštátnych a komunálnych volieb), ako aj na celé krajiny. Boj proti dezinformáciám preto musí byť pred voľbami do Európskeho parlamentu prioritou pre európske inštitúcie aj siete sociálnych médií, aby sa zabezpečili slobodné a spravodlivé voľby;

21. pripomína tiež, že dezinformácie spôsobujú spoločnostiam straty v mnohých oblastiach: vedú nielen k politickým rozhodnutiam prijatým na základe nepravdivých predpokladov, ale takisto môžu vyvolávať nenávisť, násilie, spôsobiť občanom (materiálne) straty a viesť k ohrozeniu zdravia a života ľudí. Dezinformácie budú v dlhodobom horizonte podkopávať aj dôveru občanov k akýmkoľvek zdrojom informácií, ako aj k inštitúciám, verejným orgánom a demokracii;

22. zdôrazňuje však, že boj proti dezinformáciám na internete nemôže ísť na úkor slobody prejavu, práva na ochranu osobných údajov, ktoré musia za každých okolností zostať nescudziteľným majetkom jednotlivých používateľov, pričom jedine oni môžu povoliť, zrušiť a kontrolovať prístup k všetkým týmto údajom alebo ich časti, ani na úkor iných základných hodnôt európskeho spoločenstva. Akákoľvek forma cenzúry je neprípustná. Prijaté riešenia musia byť primerané;

23. berie na vedomie, že hlavní účastníci trhu sociálnych médií – s podporou zo strany európskych inštitúcií – sa v súčasnosti zameriavajú na boj proti dezinformáciám prostredníctvom „samoregulácie“álnych platforiem a ich dobrovoľnej spolupráce s externými subjektmi (napr. organizáciami, ktoré sa zaoberajú overovaním faktov) a so štátnymi inštitúciami. Platformy sociálnych médií musia vynaložiť viac úsilia na boj proti falošným správam vrátane označovania (flagging), overovania faktov a krokov zameraných na zrušenie falošných účtov. Zároveň musia vyčleniť dostatočné zdroje na monitorovanie toku informácií v rôznych jazykoch vo všetkých členských štátoch EÚ. Okrem toho by mali platformy sociálnych sietí posilniť koncepciu tzv. overených účtov používateľov (Facebook, Twitter, Instagram alebo Youtube), aby sa mohli považovať za spoľahlivé a etické zdroje;

24. upozorňuje, že ak by sa súčasné úsilie (napr. dobrovoľný kódex osvedčených postupov v oblasti boja proti dezinformáciám, ktorý v roku 2018 dobrovoľne prijali Facebook, Twitter a ďalšie platformy) ukázalo ako nedostatočné a problém dezinformácií by narastal, môže byť potrebné využiť právne nástroje, ktoré subjekty kontrolujúce sociálne médiá prinúti prijat konkrétne opatrenia;

Úloha samospráv v boji proti dezinformáciám

25. pripomína, že dezinformácie ovplyvňujú o. i. aj miestne politické a spoločenské procesy, v dôsledku čoho môžu mať vplyv aj na život miestnych spoločností, a tým aj na kvalitu života občanov;

26. zdôrazňuje, že Výbor regiónov, ktorý podľa zmlúv zastupuje miestne a regionálne samosprávy Európskej únie, má mimoriadne vhodné možnosti na to, aby sa zapájal do diskusií o hrozbe dezinformácií a aby inicioval a koordinoval opatrenia, ktoré na riešenie tohto problému prijímajú európske samosprávy, a to v súlade so všeobecne uznávanou zásadou, že boj proti dezinformáciám musí byť založený na spolupráci medzi množstvom rôznych inštitúcií;

27. vyzdvihuje tri hlavné oblasti, v ktorých Výbor regiónov a samosprávne orgány môžu vyvinúť iniciatívu a účinne prispieť k úsiliu bojovať proti súčasným dezinformáciám na internete: občianske vzdelávanie, podpora mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti, podpora etických miestnych médií;

Vzdelávanie občanov

28. súhlasí so záverom o. i. správy expertnej skupiny na vysokej úrovni pre falošné správy a šírenie dezinformácií na internete, že výchova a vzdelávanie občanov v oblasti zodpovedného a informovaného využívania elektronických médií, a to najmä sociálnych médií, je z dlhodobého hľadiska najlepšou metódou boja proti dezinformáciám;

29. so záujmom berie na vedomie návrh Európskej komisie týkajúci sa nového programu Digitálna Európa na roky 2021 – 2027. Zároveň vyzýva Európsky parlament, aby navrhol zahrnúť do Európskeho sociálneho fondu na príslušné obdobie prioritu zameranú na budovanie informovanej spoločnosti odolnej voči propagande, ktorá bude disponovať zručnosťami potrebnými na overovanie informácií šírených na internete;

30. upozorňuje, že samosprávy, ako úroveň verejnej správy, ktorá je najbližšie k občanom a často zodpovedá za organizáciu základného a stredoškolského vzdelávania, majú najlepšie predpoklady na to, aby zaviedli vzdelávacie programy zamerané na zodpovedné využívanie zdrojov informácií na internete a získanie schopnosti rozlišovať medzi dôveryhodnými a nedôveryhodnými zdrojmi;

31. nabáda samosprávy prijať primerané opatrenia zamerané na to, aby sa výučba správneho využívania internetových médií stala súčasťou školských osnov, a to už od základnej školy;

32. zároveň pripomína, že zavádzané vzdelávacie programy musia byť koncipované tak, aby sa vzhľadom na neustále sa meniaci charakter on-line médií vrátane sociálnych médií dali ľahko meniť a dopĺňať;

33. takisto zdôrazňuje, že pri vyučovaní informovaného používania on-line médií sa musí zohľadniť skutočnosť, že obsah zverejnený v sociálnych médiách často pôsobí na city, čo používatelia niekedy vnímajú len podvedome. Z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť odbornú prípravu pedagógom, aby mohli používateľom (osobám zapojeným do vzdelávacích programov) poskytnúť nástroje prispôbené ich veku a dosiahnutej úrovni vzdelania, aby sa vyhli pôsobeniu na city, ako aj tzv. konfirmačnému skresleniu, t. j. situácii, keď ľudia považujú za pravdivé len tie informácie a názory, ktoré potvrdzujú ich vlastné doterajšie presvedčenia;

34. upozorňuje, že prvotným predpokladom musí byť odborná príprava a nástroje pre učiteľov, pretože vyučovanie emocionálnej inteligencie a kritického myslenia je náročné. Vo všeobecnosti možno povedať, že pedagógom sa v tejto oblasti neposkytuje odborná príprava a nemusia si byť vedomí nielen významu týchto otázok, ale nemusia ani vedieť o ich existencii. Ťažkosti s vyučovaním takejto komplikovanej zručnosti, ak ňou sám pedagóg nedisponuje, by sa mali kompenzovať nástrojmi a postupmi zodpovedajúcimi významu týchto zručností, a to nielen v rámci boja proti dezinformáciám, ale aj v záujme osobného rozvoja daných osôb ako občanov a odborných pracovníkov;

35. pripomína, že je potrebné zvyšovať informovanosť používateľov o tom, že spôsob fungovania niektorých sociálnych médií a do istej miery aj niektorých tradičných médií môže spôsobovať vytváranie tzv. informačných bublín alebo echových komôr, v rámci ktorých sa používateľom ponúkajú iba názory a informácie, ktoré sa im páčia a medzi ktorými môžu byť za určitých okolností aj falošné informácie, pričom ich opravené znenie sa k používateľom už nedostane. Okrem toho sa zdá, že mechanizmy sociálnych médií často sťažujú objektívny dialóg, v ktorom by zazneli rôzne názory a postoje, a úsilie o dosiahnutie kompromisu, čo je základom demokracie;

36. podnecuje samosprávy a vzdelávacie inštitúcie, aby používateľom (najmä mladým) nepretržite pripomínali, že obrana proti dezinformáciám na internete je v ich najlepšom záujme. Dezinformácie sa totiž neobmedzujú len na oblasť politiky a sociálnych otázok. Rovnako intenzívne sa prejavujú v komerčnej sfére, napr. v oblasti finančných služieb, internetového predaja a zdravotného poradenstva. Ak sa dôležité rozhodnutia prijímajú na základe dezinformácií, môže to mať tragické následky;

37. je pripravený podporovať samosprávy v tejto oblasti, napríklad zhromažďovaním rôznych skúseností zo všetkých členských štátov EÚ, ako aj podnecovaním vytvárania kódexov osvedčených postupov;

Podpora mimovládnych organizácií

38. nabáda samosprávy a spoločenstvá, aby vytvorili rámec podpory pre organizácie tretieho sektora pôsobiace v oblasti boja proti dezinformáciám (napr. prostredníctvom overovania faktov alebo vzdelávania občanov);

39. zdôrazňuje, že takáto podpora je nevyhnutná, pretože náklady na overovanie informácií sú rádovo vyššie než náklady na vytváranie falošných správ. Nezávislým organizáciám, ktoré sa venujú overovaniu údajov, ako aj tým, ktoré chcú naučiť občanov, ako rozpoznať klamstvo, by sa mala zabezpečiť materiálna pomoc;

40. poukazuje na to, že práve miestne a regionálne samosprávy majú možnosť poskytnúť takúto podporu, a to v rôznej podobe. Môžu to byť výberové konania na udelenie grantu, prenájom priestorov za výhodných podmienok a iné formy pomoci;

41. upozorňuje, že Výbor regiónov by mohol zohrávať úlohu koordinátora, ktorý by určoval osvedčené postupy a uľahčoval výmenu skúseností;

Podpora miestnych médií

42. podotýka, že veľká časť dezinformácií šírených na internete má miestny charakter, a preto môžu existujúce miestne a regionálne médiá zohrávať dôležitú úlohu pri ich uvádzaní na pravú mieru, pričom by mali dodržiavať príslušné protokoly a mala by im byť poskytnutá náležitá podpora. Okrem iného aj z týchto dôvodov VR zdôrazňuje význam kvalitných regionálnych a miestnych médií s dynamickými miestnymi a regionálnymi mediálnymi aktérmi, pričom zohrávajú dôležitú úlohu aj verejní aktéri. V neposlednom rade je to dôležité aj vzhľadom na súčasné zmeny v oblasti mediálnej spotreby a produkcie;

43. zároveň pripomína, že miestne médiá sú vďaka svojej rozmanitosti zárukou ochrany politickej a informačnej plurality vo všetkých územných celkoch a regiónoch, pričom ochrana tejto plurality by mala byť prioritným cieľom. V súčasnosti sa miestne médiá v mnohých krajinách Európskej únie nachádzajú v zložitej situácii. Vstup sociálnych médií na trh spolu s ich technickými možnosťami (schopnosť osloviť jednotlivcov, možnosť presne zamerať obsah správ na konkrétne osoby) podkopáva finančný pilier fungovania miestnych médií, ktorým je riadková inzercia. V niektorých prípadoch sa k tomu pridáva aj vedomá politická snaha oslabiť pluralitu médií. Finančne oslabené miestne médiá majú pochopiteľne menšie možnosti aktívne čeliť klamstvám šíreným na internete;

44. preto požaduje otvoriť celoeurópsku diskusiu o možných spôsoboch podpory miestnych médií. Diskusia by sa mala zamerať na dve oblasti, ktoré sa navzájom nevylučujú: na podporu médií pri rozvoji udržateľných obchodných modelov a na to, ako môžu samosprávy (miestne spoločenstvá, ale aj inštitúcie na ústrednej alebo európskej úrovni) podporiť miestne médiá, napríklad dotovaním určitých médií, aby sa zabezpečila zdravá pluralita názorov a zároveň zaručilo rešpektovanie zásad jednotného trhu EÚ, a najmä pravidiel štátnej pomoci. Miestnym a regionálnym inštitúciám zároveň odporúča zaviesť dočasné opatrenia na podporu miestnej tlače, aby sa zabezpečilo jej prežitie.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Digitalizácia zdravotníctva

(2019/C 168/05)

Spravodajca:	Fernando López MIRAS (ES/EES), predseda regiónu Murcia
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o uľahčovaní digitálnej transformácie zdravotnej a inej starostlivosti na digitálnom jednotnom trhu, posilňovaní postavenia občanov a budovaní zdravšej spoločnosti
	COM(2018) 233

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta iniciatívu Komisie zameranú na podporu spolupráce medzi členskými štátmi EÚ v snahe urýchliť digitálnu transformáciu zdravotníctva, a tak zabezpečiť účinnejšiu zdravotnú starostlivosť v Európe, pokročiť vo výskume, zlepšiť prevenciu chorôb a personalizovanú zdravotnú a inú starostlivosť a tiež uľahčiť občanom rovnaký prístup ku kvalitným službám zdravotnej a inej starostlivosti, pričom treba mať na zreteli, že organizácia systémov zdravotníctva patrí do právomocí členských štátov;
2. si uvedomuje výzvu, ktorej musia čeliť decentralizované úrovne verejnej správy v celej Európskej únii: starnutie obyvateľstva spojené so zvýšeným výskytom chronických ochorení a multimorbidity, čo si vyžaduje čoraz viac prostriedkov a zmenu modelu starostlivosti;
3. upozorňuje na veľké množstvá zdravotných údajov, ktoré sa v súčasnosti uchovávajú v oddelených systémoch, a domnieva sa, že ich účinnejším využívaním prostredníctvom ich vzájomného prepojenia a pomocou analýzy veľkých dát by sa sociálne a zdravotnícke systémy mohli zlepšiť a stať sa udržateľnými;
4. zdôrazňuje, že na to, aby Európa mohla prekonať tieto výzvy, ktorým čelí, je nevyhnutná digitálna transformácia sektora zdravotníctva a starostlivosti;
5. zastáva názor, že zavádzanie digitálnych riešení v oblasti zdravotnej a inej starostlivosti je ešte stále pomalé a medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi sú veľké rozdiely a hrozí, že výhody informačnej spoločnosti sa sústredia v metropolitných oblastiach a rozvinutejších regiónoch. Najvzdialenejšie regióny, vidiecke alebo riedko osídlené oblasti a ostrovy, ktoré by mali byť prioritnými, keďže ich odľahlosť sa môže vďaka týmto riešeniam zmierniť, by tak zostali ponechané bokom;
6. uznáva, že napriek doterajšiemu úsiliu sa v systémoch elektronických zdravotných knižiek v jednotlivých krajinách EÚ stále používajú nekompatibilné formáty a normy;
7. považuje za potrebné zaistiť bezpečný prístup ku genomickým a iným zdravotným údajom a ich cezhraničnú výmenu v snahe pokročiť vo výskume a dokázať presnejšie určiť diagnózu a individuálnejšie nastaviť liečbu ochorenia, a tak sa prepracovať k personalizovanej medicíne;

8. víta iniciatívy Komisie s cieľom podporiť zavádzanie elektronického zdravotníctva (eHealth) v regiónoch ako nástroja, ktorý pomôže s riešením problému starnutia obyvateľstva: štruktúry spolupráce ako európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na aktívne a zdravé starnutie, určenie „Reference Sites on AHA“ či podpora „Blueprint for Digital Transformation of Health and Care for the Ageing Society“;

9. oceňuje nové návrhy v oblasti financovania na roky 2021 – 2027, v ktorých digitalizácia zdravotníctva predstavuje jednu z priorít. Víta preto návrh nariadenia o programe Digitálna Európa na obdobie 2021 – 2027 a zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zabezpečiť, aby verejný sektor a oblasti verejného záujmu ako zdravotníctvo, školstvo atď. mohli zaviesť a využívať najmodernejšie digitálne technológie, najmä v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, bezpečnosti informácií a kybernetickej bezpečnosti;

Európska elektronická zdravotná knižka a cezhraničná zdravotná starostlivosť: bezpečný prístup občanov k svojim zdravotným údajom

10. oceňuje skutočnosť, že v návrhoch Komisie sa za jeden z kľúčových prvkov považuje zásada ochrany údajov, pričom sa zároveň prihliada na možnosti, ako pokročiť na ceste k bezpečnému prístupu k zdravotným údajom, ktoré prináša nové všeobecné nariadenie o ochrane údajov;

11. konštatuje, že je dôležité, aby sa zlepšila schopnosť občanov starať sa o svoje zdravie a ich zdravotná gramotnosť, jednak preto, lebo to má vplyv na zdravie, jednak preto, lebo sa tým zvyšuje udržateľnosť systémov zdravotníctva. Podotýka, že IKT sú dôležitým podporným prvkom. Okrem toho sa domnieva, že zdravotnícke orgány by mali vydať náležité usmernenia, aby sa zamedzilo súčasnej záľahе vedecky nepodložených informácií o zdravotných otázkach na internete;

12. upozorňuje, že väčšina občanov nepozná možné dôsledky spojené s poskytnutím svojich osobných údajov ani zložité pravidlá, ktoré sa na prístup k údajom vzťahujú;

13. preto s poľutovaním konštatuje, že v návrhoch Komisie chýbajú konkrétne opatrenia, ktoré umožnia zvýšiť povedomie verejnosti a zabezpečiť, že občania a pacienti plne pochopia legislatívny rámec, ktorý zaručuje ochranu osobných zdravotných údajov. Odporúča Komisii, aby podporovala komunikačné kampane v celej EÚ s cieľom vysvetliť občanom, ako budú ich osobné zdravotné údaje chránené v novom právnom rámci;

14. vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala snahy odstrániť prekážky brániace interoperabilite systémov elektronického zdravotníctva, čo by viedlo k účinnejším systémom, keďže nedostatok interoperability sa premieta do skutočných a merateľných nákladov;

15. podporuje návrh prijať odporúčanie Komisie o technických špecifikáciách európskeho formátu výmeny elektronických zdravotných záznamov a tiež väčší rozvoj infraštruktúry digitálnych služieb elektronického zdravotníctva, ktorý občanom a pacientom umožní dostať sa k svojim osobným údajom a využívať ich v záujme verejného zdravia a výskumu, a zároveň im aj uľahčí voľný pohyb, od ktorého sa v súčasnosti v prípade komplexných ochorení odrádza;

16. žiada členské štáty, aby sa neusilovali o lokalizáciu služieb na základe mylného predpokladu, že centrálné lokalizované služby sú bezpečnejšie, a aby údaje archivovali decentralizovane s využitím technológií, ktoré to umožňujú, ako je napr. technológia blockchainu. Takisto je dôležité podporovať používanie medzinárodných a otvorených noriem v snahe vyhnúť sa riešeniam, ktoré vytvárajú závislosť od jedného konkrétneho poskytovateľa;

17. zdôrazňuje, že údaje o pacientoch musia byť chránené a riadne zabezpečené, aby sa tieto informácie nemohli zneužiť. Takisto podčiarkuje, že príležitosti vyplývajúce z väčšej prístupnosti údajov o pacientoch nesmú v žiadnom prípade viesť k obmedzovaniu práv pacientov, ale mali by byť pre každého pacienta prospešné. Preto naliehavo žiada Komisiu, aby preskúmala opatrenia na ochranu pacientov pred možnou nerovnováhou síl medzi nimi a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ku ktorej by v dôsledku tejto väčšej prístupnosti zdravotných údajov mohlo dôjsť;

18. upozorňuje, že elektronické zdravotné záznamy môžu zabezpečiť lepšiu koordináciu starostlivosti na národnej i regionálnej úrovni, pretože umožňujú poskytovateľom zdravotníckych služieb vzájomnú výmenu zdravotných údajov v reálnom čase, najmä v prípade pacientov s komplexnými multisystémovými a zriedkavými chorobami;

19. takisto poukazuje na to, že verejné orgány v niektorých členských štátoch značne investovali do rozvoja elektronických zdravotných záznamov a digitálnych platforiem, ktoré občanom umožňujú prístup k ich zdravotným údajom alebo k ich časti. Je dôležité neprehliadať tieto veľké investície, zohľadniť skúsenosti týchto členských štátov a nezaťažovať národnú, regionálnu a miestnu úroveň ďalšími a zbytočnými úlohami;

20. odporúča Komisii, aby nielen vytvorila európsky formát na výmenu elektronických zdravotných záznamov, ale aby išla ešte ďalej a okrem tohto formátu presadzovala vytvorenie plnohodnotnej európskej elektronickej zdravotnej knižky. So zreteľom na bezpečný prístup k zdravotným záznamom by bol vlastníkom údajov pacient, ktorý by prístup k nim povoľoval a neskôr preveroval;

21. ďalej poukazuje na to, že orgány v niektorých členských štátoch v súvislosti s údajmi o pacientoch už vytvorili štruktúry digitálnej správy a systémy pre digitálne vyhlásenia o súhlase, logovacie súbory atď. a prístup k týmto údajom alebo na tom pracujú. Pri ďalšej práci na európskej zdravotnej knižke by sa mali zohľadniť skúsenosti získané v tejto oblasti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;

Lepšie databázy na podporu prevencie, výskumu a personalizovanej medicíny

22. zastáva názor, že výmena osobných zdravotných údajov je nevyhnutná pre výskum v oblasti verejného zdravia a klinický výskum, aby členské štáty, bez porušenia základného práva na ochranu údajov, mohli tieto údaje premeniť na poznatky, ktoré opätovne poslúžia občanovi;

23. považuje za potrebné lepšie skoordinať iniciatívy vyvíjané na národnej i na regionálnej úrovni, aby sa genomické a iné zdravotné údaje mohli zlúčiť na účely výskumu a personalizovanej medicíny, a vyzýva členské štáty, aby sa pripojili k vyhláseniu s názvom „Smerom k prístupu k aspoň 1 miliónu sekvenovaných genómov v Európskej únii do roka 2022“;

24. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť, aby genetické štúdie, ktoré sa z klinických dôvodov realizujú na európskych občanoch, mali jednotnú identifikáciu, ktorá by uľahčila využitie príslušných informácií pri prevencii, diagnostike alebo liečbe, ktoré by občan mohol požadovať počas celého života, pričom by bol vždy potrebný jeho súhlas, keďže vlastníkom údajov bude vždy pacient. Technológia blockchain je zabezpečený protokol, ktorý v súčasnosti umožňuje zaručiť dostupnosť údajov, pričom sa zachováva ich dôvernosť a zostávajú pod kontrolou občana;

25. žiada Komisiu, aby prijala opatrenia, ktoré by zaručovali bezpečnosť a anonymitu, s cieľom podporiť zavádzanie technológií na využívanie údajov v oblasti zdravia s prihliadnutím na potenciál kľúčových technológií, ako je umelá inteligencia a vysokovýkonná výpočtová technika, prostredníctvom lepšej koordinácie medzi jednotlivými aktérmi systému vrátane regiónov, verejného a súkromného sektora (vrátane MSP zameraných na elektronické zdravotníctvo), výskumných pracovníkov a ďalších zainteresovaných strán;

26. oceňuje zámer Komisie podporiť rozvoj technických špecifikácií pre chránený prístup k súborom genomických a iných zdravotných údajov a ich cezhraničnú výmenu na výskumné účely, ako aj realizáciu pilotných činností, ktoré umožnia skoordinať príslušné programy, iniciatívy a aktérov na úrovni štátov i na úrovni EÚ. Súčasne však upozorňuje, že záruky, ktoré budú prijaté, by v prípade využívania genomických údajov mali byť vyššie;

27. schvaľuje zámer Komisie vytvoriť dobrovoľný mechanizmus koordinácie medzi orgánmi členských štátov EÚ, ktorý im umožní vzájomný prístup ku genomickým a iným zdravotným údajom a pomôže dosiahnuť pokrok v prevencii, vo výskume zameranom na zdravie obyvateľstva a v personalizovanej medicíne;

28. žiada Komisiu, aby opatrenia, ktoré prijme v súvislosti s prístupom k údajom, ktoré vlastnia orgány verejnej správy, a s ich opätovným použitím, skoordinovala s ostatnými opatreniami, ktoré sama podporuje, napríklad v oznámení Smerom k spoločnému európskemu dátovému priestoru, COM(2018) 232;

29. odporúča Komisii, aby podporovala možnosti európskych referenčných sietí v rámci smernice o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, s cieľom uľahčiť vykonávanie nadnárodného medziodvetvového výskumu a personalizovanej medicíny v prípade pacientov trpiacich zriedkavými alebo komplexnými chorobami;

30. nabáda Komisiu, aby na európskej úrovni rozbehla diskusiu o etických, právnych a sociálnych dôsledkoch využívania genomických a iných zdravotných údajov, či už v záujme verejného zdravia alebo na účely výskumu. Zastáva názor, že tieto dôsledky musia byť súčasťou normatívneho prístupu Komisie a členských štátov, pričom treba prihliadať na úlohu etických a odborných komisií, ako aj na autonómne postavenie používateľov zdravotníckych služieb;

31. nabáda členské štáty, aby posilnili a, ak je to potrebné, rozšírili existujúce kapacity v snahe zabezpečiť kontinuálny a pravidelný zber údajov súvisiacich so zdravím, keďže to pomôže zlepšiť kvalitu medzinárodných údajov, ktoré sú k dispozícii v organizáciách ako WHO a OECD;

32. nabáda členské štáty, aby si v duchu politiky otvoreného prístupu navzájom sprístupnili svoje údaje v súlade s cieľmi otvorenej vedy a vytvorením európskeho cloudu pre otvorenú vedu;

Digitálne nástroje v záujme posilnenia postavenia občanov a starostlivosti zameranej na jednotlivca: integrácia starostlivosti, starnutie, chronické choroby a multimorbidita

33. upozorňuje, že vzhľadom na starnutie obyvateľstva a s ním spojený zvýšený výskyt chronických ochorení a multimorbiditu, a teda aj nárast zdravotných nákladov, je potrebné zaujať k starostlivosti multidisciplinárny a integrovaný prístup a že elektronické zdravotníctvo a elektronická výmena údajov medzi pacientmi, ich ošetrovateľmi a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti uľahčujú poskytovanie starostlivosti prispôbenej pacientovi a prechod od inštitucionálnej starostlivosti k starostlivosti komunitného charakteru;

34. zdôrazňuje, že kľúčom k tomu, aby sa občania mohli aktívne zapojiť do digitálnej transformácie, je vzdelávanie, a preto apeluje na Komisiu a členské štáty, aby sa viac usilovali o zlepšenie digitálnej gramotnosti občanov a pacientov a vytvorili na to primerané vzdelávacie programy. Takisto pripomína, že v Európe ešte stále existujú skupiny občanov, ktoré nemajú prístup k internetu alebo nemajú dostatočné digitálne zručnosti potrebné na využívanie digitálnych služieb, a preto sú potrebné aktívne snahy s cieľom zvýšiť digitálne začlenenie;

35. upozorňuje, že digitálna transformácia zdravotníctva nebude možná, ak sa jej neprispôbajú aj vzdelávanie, odborná príprava a kontinuálny profesijný rozvoj zdravotníckych pracovníkov;

36. podčiarkuje, že digitálne technológie môžu umožniť alebo zlepšiť prístup k službám zdravotnej starostlivosti, najmä osobám so zníženou mobilitou. Je nevyhnutné prihliadať na územný rozmer s cieľom zabezpečiť, aby vo vzdialených, riedko osídlených alebo znevýhodnených regiónoch malo ku kvalitným informáciám a preventívnym zdravotným opatreniam, ako aj k ľahko dostupnej a ľahko sledovateľnej liečbe, prístup viac ľudí, ktorí by inak boli vylúčení z vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti alebo by sa im neposkytovali adekvátne služby;

37. zdôrazňuje, že je dôležité zaručiť, aby sa digitalizáciou zdravotníctva znížili sociálne rozdiely a podporila dostupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby;
38. upozorňuje, že medzi regiónmi sú výrazné rozdiely, pokiaľ ide o prístup k službám IKT, a preto žiada Komisiu, aby ďalej podporovala opatrenia na uľahčenie prístupu v znevýhodnených oblastiach;
39. zdôrazňuje, že mobilné zdravotníctvo (mHealth) je dôležitým faktorom v úsilí zlepšiť postavenie občanov, ako aj nevyhnutnou podmienkou udržateľnosti systémov starostlivosti, a domnieva sa, že používanie digitálnych riešení, ktoré sú efektívne z hospodárskeho hľadiska, ako aj z hľadiska výsledkov v oblasti zdravia, predstavuje prostriedok, ako pokročiť smerom k udržateľnosti systémov zdravotnej a inej starostlivosti;
40. považuje za nevyhnutné vytvoriť zodpovedajúce nástroje, ktoré by zaručovali zachovanie dynamickej rovnováhy medzi ponukou a dopytom, a podporovať postupy spoluvytvárania digitálnych riešení, pričom si treba vziať príklad zo skúseností niektorých regiónov⁽¹⁾;
41. žiada Komisiu o nové nástroje na podporu verejného obstarávania inovácií, vhodnejšie ako obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a inovačné obstarávanie, ktoré sa ťažko uplatňujú v praxi a do veľkej miery závisia od cieľného financovania, napríklad spojením európskych programov financovania a štrukturálnych fondov;
42. oceňuje, že návrhom nariadenia o hodnotení zdravotníckych technológií sa oblasť pôsobnosti rozširuje na zdravotnícke technológie a pomôcky. Domnieva sa však, že by bolo žiaduce, aby sa legislatívou EÚ zjednodušil postup schvaľovania zdravotníckych pomôcok a aby sa pokročilo v úsilí zaručiť postupy, ktorými sa zvýšia súčasné požiadavky na schválenie;
43. zastáva názor, že ak chceme pokročiť smerom k udržateľným systémom, mal by sa rozsah pôsobnosti nariadenia rozšíriť na všetky fázy rozvoja technológie vrátane posúdenia vplyvu;
44. zdôrazňuje, že rozmach nových aplikácií a pomôcok pre pacientov a zdravotníckych pracovníkov (aplikácie, zariadenia na externé meranie alebo v mobilných telefónoch atď.) by mal viesť k postupu akreditácie, certifikácie alebo získania označenia s európskou platnosťou, aby sa určilo, ktoré z týchto aplikácií a pomôcok sa skutočne považujú za užitočné alebo ktoré z nich môže dokonca predpísať zdravotnícky pracovník. Tým by sa zmiernili administratívne prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa riešenia otestované v jednom členskom štáte mohli ľahko uviesť na trh v druhom členskom štáte. Nabáda preto Komisiu, aby urobila potrebné kroky v tomto smere;
45. zdôrazňuje, že zariadenia a aplikácie pre pacientov a zdravotníckych pracovníkov by mali byť jednoduché a ľahko použiteľné a mali by dopĺňať zariadenia a aplikácie, ktoré sa už v členských štátoch používajú, a nie len zvyšovať ich počet;
46. poukazuje na ťažkosti brániace celoplošnému zavedeniu a prijatiu technologických riešení, ktoré boli otestované a potvrdené prostredníctvom pilotných štúdií. Žiada preto Komisiu, aby pomohla regiónom a podporovala medziregionálnu spoluprácu v záujme zavádzania týchto technologických riešení;
47. takisto navrhuje, aby sa preskúmalo, či by v rámci európskych programov financovania predkladané projekty nemali zahŕňať záväzok, že v prípade úspechu bude projekt realizovaný, čím sa zaručí jeho rovnomerné široké uplatnenie medzi obyvateľstvom a preukáže koherentnosť jeho rozšírením po zavŕšení inovačného procesu;

(1) <https://www.indemandhealth.eu/>;

Projekt inDEMAND: Ide o podporu inovácie na základe dvoch faktorov: potreby musí určiť dopyt a riešenie musí byť vyvinuté v spolupráci medzi zdravotníkmi a podnikmi zameranými na technológie.

Financovanie

48. víta nové vymedzenie rozsahu pôsobnosti nástroja na prepájanie Európy a návrh programu Digitálna Európa na obdobie 2021 – 2027 s cieľom urýchliť digitálnu transformáciu zdravotnej starostlivosti v Európe;

49. žiada Komisiu, aby podporovala potrebné zosúladenie európskych, národných a regionálnych plánov a stratégií digitalizácie, ako aj náležitú doplnkovosť rôznych programov európskeho financovania a verejného a súkromného financovania so zreteľom na nasledujúce programové obdobie 2021 – 2027, aby sa rozsiahle zavedenie digitalizovanej a integrovanej starostlivosti orientovanej na jednotlivca mohlo stať skutočnosťou;

50. konštatuje, že technológie často už existujú a fungujú, ale administratívne prekážky znemožňujú alebo spomaľujú zavedenie týchto riešení do praxe. Žiada preto Komisiu, aby podporovala nové modely úhrady nákladov v prípade zavádzania digitálnych inovácií, zamerané napríklad na úhradu sumy zodpovedajúcej hodnote získanej z hľadiska výsledkov v oblasti zdravia, aby sa uľahčil obchodný model podnikov elektronického a mobilného zdravotníctva, ktoré sa usilujú poskytovať cenné služby založené na digitálnych technológiách;

51. konštatuje, že v nasledujúcom období rokov 2021 – 2027 bude súčasný program v oblasti zdravia súčasťou ESF+ a že sa zníži jeho rozpočet, preto naliehavo žiada spoluzákonodarcov EÚ, aby zvýšili rozpočtové prostriedky na digitálnu transformáciu v Európe navrhnuté vo viacročnom finančnom rámci EÚ na obdobie rokov 2021 – 2027;

Subsidiarita

52. žiada Európsku komisiu, aby pri realizácii akčného plánu prihliadala nielen na členské štáty, ale aj na miestne a regionálne orgány, ktoré zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri komunikácii s pacientmi a pri ich informovaní, ako aj vo vzdelávaní a odbornej príprave pracovníkov a v rozvoji elektronického zdravotníctva.

V Bruseli 7. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Príprava 8. environmentálneho akčného programu (EAP)

(2019/C 168/06)

Spravodajca: Cor Lamers (NL/ELS), starosta mesta Schiedam**Referenčný dokument:** Stanovisko z vlastnej iniciatívy**POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

A. Úvodné pripomienky

1. poukazuje na to, že EÚ musí preukázať väčšie ambície vo všetkých príslušných oblastiach politiky, najmä v oblasti klímy, biodiverzity a životného prostredia, aby sa podarilo splniť ciele Parížskej dohody a trvalo udržateľného rozvoja OSN;
2. konštatuje, že nedostatočné vykonávanie európskych politík a právnych predpisov v oblasti životného prostredia, biodiverzity a klímy predstavuje riziko pre dlhodobú udržateľnosť nášho spôsobu života a vážne ohrozenie zdravia a znižuje kvalitu života občanov EÚ;
3. poukazuje na to, že rastúca svetová populácia potrebuje viac potravín, energie a zdrojov. Dôsledky – zmena klímy, rozsiahle straty prírodných rezervácií a znižovanie biodiverzity – sú často katastrofálne;
4. je v tejto súvislosti presvedčený, že environmentálne akčné programy EÚ (EAP) poskytujú strategické usmernenia, dlhodobé vízie a príležitosti na zabezpečenie súladu medzi cieľmi týkajúcimi sa životného prostredia a klímy, čím sa zaručuje pridaná hodnota;
5. zdôrazňuje, že v rámci EAP sa síce dosiahli značné úspechy, pretože znečisťovanie sa vo všeobecnosti začalo pomaly zmenšovať, príroda je lepšie chránená a prechod na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo sa zintenzívil, ešte stále však treba vykonať oveľa viac;
6. zdôrazňuje, že hoci sa v 7. EAP stanovilo lepšie vykonávanie za kľúčovú prioritu, nedostatočné vykonávanie environmentálnych politík a právnych predpisov – napríklad v dôsledku slabej integrácie politík – je naďalej vážnym problémom;
7. vyzýva preto Európsku komisiu, Radu a Parlament, aby vypracovali 8. EAP v súlade s cieľmi uvedenými v tomto stanovisku;

B. Posúdenie 7. EAP

8. podporuje závery správy Európskeho parlamentu o vykonávaní 7. EAP zo 17. apríla 2018 ⁽¹⁾ a zistenia štúdie výskumnej služby Európskeho parlamentu z novembra 2017 ⁽²⁾ a na základe predchádzajúcich stanovísk VR ⁽³⁾ opakovane pripomína výzvy, ako je nedostatočná integrácia politiky, nedostatok dostupných finančných prostriedkov a informácií o osvedčených postupoch;

⁽¹⁾ Ref.: P8_TA(2018)0100.

⁽²⁾ Strednodobé preskúmanie vykonávania 7. environmentálneho akčného programu (2014 – 2020).

⁽³⁾ Stanoviská VR: ENVE-V-044 (Ú. v. EÚ C 271, 19.8.2014, s. 25); ENVE-V-045 (Ú. v. EÚ C 271, 19.8.2014, s. 45); ENVE-V-046 (Ú. v. EÚ C 415, 20.11.2014, s. 23); ENVE-VI/001 (Ú. v. EÚ C 260, 7.8.2015, s. 6); ENVE-VI/005 (Ú. v. EÚ C 51, 10.2.2016, s. 48); ENVE-VI/008 (Ú. v. EÚ C 240, 1.7.2016, s. 15); ENVE-VI/011 (Ú. v. EÚ C 88, 21.3.2017, s. 83); ENVE-VI/013 (Ú. v. EÚ C 88, 21.3.2017, s. 43); ENVE-VI/014 (Ú. v. EÚ C 207, 30.6.2017, s. 45); ENVE-VI/015 (Ú. v. EÚ C 207, 30.6.2017, p. 51); ENVE-VI/021 (Ú. v. EÚ C 54, 13.2.2018, s. 21); ENVE-VI-024 (Ú. v. EÚ C 54, 13.2.2018, s. 9); ENVE-VI-028 (Ú. v. EÚ C 361, 5.10.2018, s. 46); ENVE-VI-029 (Ú. v. EÚ C 461, 21.12.2018, s. 30); and ENVE-VI-030 (Ú. v. EÚ C 387, 25.10.2018, s. 42).

9. konštatuje však, že výsledky hlavných tém 7. EAP sú nerovnomerné a nedostatočné:
- a) 1. prioritný cieľ (ochrana prírodného kapitálu) sa nepodarí dosiahnuť do roku 2020;
  - b) dosiahol sa určitý pokrok v plnení čiastkových cieľov v rámci 2. prioritného cieľa (nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje), najmä pokiaľ ide o ambície týkajúce sa klímy a energie, ale tiež odpadu/obehového hospodárstva;
  - c) nie je isté, do akej miery sa podarí dosiahnuť čiastkové ciele vytyčené v rámci 3. prioritného cieľa, ktoré súvisia environmentálnymi tlakmi a rizikami ohrozujúcimi ľudské zdravie;
  - d) pokrok pri dosahovaní 8. prioritného cieľa (posilniť udržateľnosť miest) je nerovnomerný, čo sa týka energetickej účinnosti, udržateľnej dopravy a mobility, udržateľného mestského plánovania a urbanistického projektovania, biodiverzity v mestách a udržateľnosti budov;
10. identifikuje štyri hlavné príčiny nedostatkov vo vykonávaní:
- a) nedostatočná integrácia environmentálnych záujmov do iných oblastí politiky, predovšetkým spoločnej poľnohospodárskej politiky, spoločnej rybárskej politiky a politiky súdržnosti;
  - b) nedostatočné financovanie a nedostatočne prispôbené systémy financovania: hoci v prípade niekoľkých projektov financovaných EÚ došlo k zlepšeniu, nie všetky fondy EÚ majú jasne vymedzené kritériá udržateľnosti. Ani v členských štátoch nie je k dispozícii dostatok finančných prostriedkov;
  - c) nedostatočné spoločné využívanie poznatkov: k dispozícii je už dostatok odborných poznatkov, ktoré sa však nie vždy dostanú k tvorcom politik;
  - d) nedostatočné zapojenie a účasť miestnych spoločenstiev a zainteresovaných strán ⁽⁴⁾;
11. konštatuje, že 7. EAP preukázal svoju pridanú hodnotu a má pozitívny vplyv na politiku EÚ v oblasti životného prostredia, občanov, životné prostredie a hospodárstvo. Jeho dlhodobá vízia je kľúčová na vytvorenie stabilného prostredia na udržateľné investície a rast v rámci ekologických obmedzení tejto planéty;
12. upozorňuje, že 7. EAP je veľmi rozsiahly a zložitý a obsahuje mnohé čiastkové ciele a podrobné opisy. Keďže sa v 7. EAP stanovili ciele na dané obdobie (skôr statické), nebolo okrem toho jednoduché reagovať na nový technologický vývoj, meniace sa okolnosti a nové medzinárodné stratégie;
13. poukazuje na to, že v 7. EAP sa stanovili opatrenia na zlepšenie udržateľnosti miest, ale opomenuli sa iné typy komunít, ako sú vidiecke, pobrežné, horské, ostrovné, súostrovne a najvzdialenejšie oblasti. Hoci mestá predstavujú dôležité centrá pre dosiahnutie cieľov, neexistujú izolovane od svojho okolia. Mala by sa venovať väčšia pozornosť vzájomným vzťahom medzi mestami a ich okolím;
14. podporuje závery vyplývajúce zo správy Európskej environmentálnej agentúry (EEA), v ktorých sa identifikuje šesť dôvodov nedostatočného vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia: neúčinná koordinácia medzi miestnymi, regionálnymi a národnými orgánmi, nedostatok administratívnych kapacít, nedostatočné financovanie, nedostatok znalostí a údajov, nedostatočné mechanizmy na zabezpečenie súladu a nedostatočná integrácia politiky ⁽⁵⁾;

⁽⁴⁾ Štúdia VR s názvom Towards an 8th Environment Action Programme- Local and regional dimension (Príprava 8. environmentálneho akčného programu – Miestny a regionálny rozmer).

⁽⁵⁾ Správa o životnom prostredí z roku 2017, In support of the monitoring of the Seventh Environment Action Programme (Správa o environmentálnych ukazovateľoch z roku 2017 – Na podporu monitorovania 7. environmentálneho akčného programu, správa EEA 21/2017); EEA, 2015, The European Environment: State and Outlook 2015: Synthesis report (Životné prostredie v Európe – stav a výhľad na rok 2015: súhrnná správa), Európska environmentálna agentúra, Kodaň.

C. **Hlavné zásady pre vytvorenie 8. EAP**

Zmenený kontext európskej environmentálnej politiky a jej dôsledky na regionálnej a miestnej úrovni

15. zdôrazňuje, že jednota a rozmanitosť sú dve významné charakteristiky EÚ. Tieto dve koncepcie sú kľúčovým prvkom samotnej podstaty EÚ, a to najmä pri stanovovaní politických cieľov alebo príprave nových právnych predpisov;

16. poukazuje na to, že najsilnejším symbolom jednoty je *acquis*. Európsky výbor regiónov ho preto považuje za základ pre 8. EAP. Jeho právne predpisy, normy a hodnoty sú aj naďalej dôležitými nástrojmi na zaistenie ochrany životného prostredia, riešenie otázky bezpečnosti a rizika a zaručenie kvality života. *Acquis* takisto zaručuje rovnaké práva pre všetkých európskych občanov a spravodlivé, rovnaké podmienky pre obchod a priemysel;

17. zdôrazňuje, že existuje jasná povinnosť EÚ rešpektovať politické, sociálne, ekonomické, geografické a biokultúrne rozdiely medzi členskými štátmi, regiónmi a mestami. Rozsiahle úsilie EÚ nevedlo vždy k želaným výsledkom. Keďže dochádza k veľkým zmenám, 8. EAP by sa mal odkloniť od prístupu zhora nadol a univerzálnych riešení a mal by vytvoriť most medzi jednotou a rozmanitosťou tým, že sa nájde rovnováha medzi stanovením harmonizovaných noriem a poskytnutím priestoru na rozvoj individualizovaných riešení v súlade s miestnym kontextom. Je preto dôležité, aby politiky a právne predpisy EÚ a jednotlivých štátov poskytovali dostatočný priestor na implementáciu na základe miestnych a regionálnych podmienok;

18. zdôrazňuje, že v 8. EAP by sa malo podporovať účinné vykonávanie súčasného *acquis* s tradičnou úlohou pre Európsku komisiu ako strážcu *acquis*;

19. v tejto súvislosti pripomína, že hoci je tradičná politika v oblasti životného prostredia úspešná už viac ako 40 rokov, nie je už postačujúca. Napriek tomu, že sa dosiahli limitné hodnoty, nedostatočná kvalita ovzdušia, pôdy a vody môže mať ešte stále negatívne vplyvy na ľudské zdravie a prírodu. Problémy s vykonávaním by sa nemali riešiť len prostredníctvom väčšieho počtu nových právnych predpisov. Na splnenie cieľových hodnôt a noriem sú potrebné aj podporné mechanizmy, nové prístupy a inovácie (popri *acquis*);

20. v tejto súvislosti upozorňuje na problém spočívajúci v tom, že viaceré členské štáty zaviedli právne predpisy, ktoré umožňujú presunúť finančné postihy vyplývajúce z konania o porušení právnych predpisov EÚ na obce a regióny. Takáto „decentralizácia“ zodpovednosti za dodržiavanie právnych predpisov EÚ je problematická, pretože štátne orgány sa často zameriavajú iba na právnu implementáciu, t. j. transpozíciu do právnych predpisov členského štátu, ale miestnym a regionálnym orgánom sa neposkytujú potrebné nástroje na to, aby *acquis* reálne a prakticky implementovali. Vhodné finančné, právne a administratívne prostriedky majú k dispozícii vo väčšine prípadov práve orgány správy na európskej a celoštátnej úrovni, a preto by mali niesť zodpovednosť za platenie pokút za nedodržanie právnych predpisov;

21. je pevne presvedčený, že EÚ by mala hľadať nové ambície v prechodoch, ako je prechod na obehové hospodárstvo a prechod na udržateľnejšiu energetiku, mobilitu a výrobu a spotrebu potravín. Mala by tiež podporovať členské štáty, regióny a mestá ako priekopníkov pri dosahovaní kvality v oblasti životného prostredia, ktorá ide nad rámec noriem EÚ. To si vyžaduje, aby ich Európska komisia nabádala k ďalším krokom;

22. žiada, aby sa ocenilo úsilie priekopníckych regiónov v oblasti obehového hospodárstva, ako aj udržateľnej výroby a spotreby potravín, znižovania znečisťovania ovzdušia, hluku a svetelného znečisťovania. Tieto regióny by sa mali podporovať a mala by sa uľahčiť replikácia najlepších postupov v celej Európe;

23. poukazuje na to, že kontext, v ktorom bola vypracovaná a v ktorom sa v súčasnosti vykonáva politika v oblasti životného prostredia, sa zmenil, čo si vyžaduje novú rovnováhu medzi starými a novými prístupmi, a to aj z týchto dôvodov:

- a) súčasné politiky sú navzájom viac prepojené. Okrem odvetvového rozdelenia právnych predpisov EÚ do oblastí, ako sú napríklad ovzdušie, voda, hluk a energia, si súčasné výzvy vyžadujú ďalšiu integráciu otázok udržateľnosti, a to tak v každodennom správaní občanov a v každodennej prevádzke podnikov, ako aj zo sociálno-ekonomického hľadiska. EÚ by preto mala považovať svoje regióny za komplexné hospodárske, sociálne, environmentálne a biokultúrne systémy;
- b) inovácie a prechody prinášajú so sebou najväčšie zlepšenia. Dôležité je tiež vzájomné učenie, čo si vyžaduje otvorenú myseľ a povedomie o osvedčených a nesprávnych postupoch. Platné právne predpisy sa zameriavajú na normy a limitné hodnoty, pričom inovácie a prechody potrebujú priestor na experimentovanie. EÚ potrebuje oboje;
- c) EÚ postupuje podľa lineárneho politického cyklu (návrh, rozhodnutie, vykonávanie, hodnotenie), ale rýchlosť inovácií si vyžaduje obehovejší a flexibilnejší prístup;

24. zdôrazňuje, že táto nová situácia si vyžaduje odlišný spôsob myslenia a je potrebné sa zamerať na vzájomnú prepojenosť všetkých piatich zložiek kauzálneho rámca, ktorý prijala EEA, a to podnetov, tlakov, stavu, dosahu a odoziev. Klasické politiky v oblasti životného prostredia sa zameriavajú na stav a dosah. Ak sa má riešiť otázka znečistenia v súčasnosti a budúcnosti, je potrebné, aby sa európske a národné politiky zamerali tiež na podnety a tlaky. To je podstatou obehového hospodárstva a iných prechodov: riešiť problémy priamo pri ich zdroji;

Integrácia politických opatrení

25. je pevne presvedčený, že 8. EAP by mal zaistiť integráciu politických opatrení;
26. zdôrazňuje, že integrovaný prístup zabráni nesúladu a prepojí rozličné aspekty, ako sú:
  - a) ambicióznosť, včasnosť, postupy a nástroje vykonávania rozličných politík v oblasti životného prostredia a klímy;
  - b) politiky v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj iné politiky, ako je SPP, SRP, hospodárske a sociálne politiky;
  - c) ambicióznosť a harmonogram limitných hodnôt právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia (politika v oblasti emisií) a právnych predpisov týkajúcich sa obmedzovania emisií pri zdroji (politiky v oblasti emisií) ⁽⁶⁾;
  - d) politiky na úrovni EÚ a na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zosúladiť priority, zabrániť duplicitě a minimalizovať protichodné alebo oddelené procesy, ako aj odstrániť existujúce nedostatky v politike a právnych predpisoch, ktoré z nej vyplývajú;
27. zdôrazňuje, že kľúčovou otázkou je, ako EÚ a iné úrovne riadenia dokážu efektívne integrovať politické opatrenia, a to najmä pokiaľ ide o zosúladenie environmentálnych, sociálnych a hospodárskych cieľov;
28. poukazuje na to, že politická integrácia si vyžaduje iné zmysľovanie, a v rámci 8. EAP je preto potrebné:
  - a) vnímať politickú integráciu ako prístup (nie ako prioritu) vychádzajúci z kombinovania a posilňovania samostatných cieľov;
  - b) podporovať orgány EÚ, ako aj štátne, regionálne a miestne orgány v tom, aby politiky v oblasti životného prostredia dostali do centra iných politík (namiesto toho, aby sa environmentálne ciele začleňovali do iných politík, by tieto ciele mali byť základom iných politík) a aby politiky v oblasti životného prostredia považovali za hlavný referenčný bod pri vykonávaní všetkých činností;
  - c) zaujať holistický prístup: v rámci 7. EAP sa po prvý raz prišlo k integrovanejšiemu prístupu, než sa uplatňoval v predchádzajúcich EAP, a 8. EAP by mal ísť v tomto smere ďalej a mal by vnímať environmentálne, hospodárske a sociálne hľadiská ako celok;

⁽⁶⁾ Stanovisko VR: ENVE-V-046.

Financovanie a investície

29. zdôrazňuje, že výzvy týkajúce sa životného prostredia, klímy a prechodu si vyžadujú značné zelené a modré investície a inovácie;

30. zdôrazňuje, že sú potrebné väčšie synergie medzi rôznymi zdrojmi financovania na úrovni EÚ a na národnej a regionálnej úrovni, ako aj pevnejšie väzby medzi verejným a súkromným financovaním s cieľom zvýšiť účinnosť 8. EAP;

31. poukazuje na to, že investičné možnosti miestnych a regionálnych orgánov sú obmedzené a sú pod tlakom. Na jednej strane predstavujú sociálne problémy, ako sú nezamestnanosť, starnutie obyvateľstva a vzdelávanie, často veľké nákladové položky v miestnom alebo regionálnom rozpočte. Na druhej strane si transformácie, ako napríklad energetická transformácia, vyžadujú vysoké investície. Je nevyhnutné prijať rozsiahle opatrenia, aby sa dosiahol výrazný pokrok v transformáciách, a na to potrebujú miestne a regionálne samosprávy dodatočné finančné prostriedky;

32. víta návrh na vytvorenie programu InvestEU a jeho zameranie na udržateľnosť, ako aj návrh Komisie na viacročný finančný rámec (VFR) na obdobie po roku 2020, ktorý sa zameriava na trvalo udržateľný rozvoj a začlenenie environmentálnej politiky do všetkých rozpočtových položiek. VR by však uvítal, aby bolo vyše 30 % rozpočtu vyčleneného na začleňovanie politických opatrení v oblasti životného prostredia. Žiada tiež, aby sa na úrovni EÚ zriadil fond pre spravodlivý prechod s cieľom riešiť environmentálne, hospodárske a sociálne problémy regiónov, ktoré prechádzajú energetickou transformáciou, a aby sa poskytovala dostatočná podpora transformáciám v oblasti nakladania s odpadom a mobility vo všetkých regiónoch, ktorá by bola v súlade s fondmi politiky súdržnosti a dopĺňala ich;

33. rozhodne víta horizontálne princípy návrhu VFR na obdobie po roku 2020, ktorý predložila Komisia: podpora integrovaného sociálneho, hospodárskeho, kultúrneho a environmentálneho rozvoja a bezpečnosti v mestských, vidieckych a pobrežných oblastiach;

Prístup vychádzajúci z miestnych daností alebo zameraný na danú oblasť

34. domnieva sa, že kľúčový význam má individualizovaný prístup, pretože regióny a miestne samosprávy:

- a) sú dôležitými územnými entitami, v ktorých ľudia žijú, pracujú a premiestňujú sa, čo má za následok značný objem emisií;
- b) sa od seba značne odlišujú z hľadiska druhu a miery znečistenia a emisií;
- c) vykazujú rozdiely z hľadiska ich vykonávania právnych predpisov EÚ;
- d) sa značne líšia z hľadiska hospodárskych, sociálnych, geografických a environmentálnych príležitostí, ktoré ponúkajú, a výziev, ktoré predstavujú;
- e) majú odlišné administratívne právomoci a kapacity a odlišný administratívny prístup k vykonávaniu politik v oblasti životného prostredia a klímy;
- f) majú výhodnú pozíciu pre priamu prácu s občanmi a podnikmi pri podpore opatrení ako zelené verejné obstarávanie, politiky v oblasti výstavby a dopravy, vzdelávacie a osvetové programy. To im umožňuje prinášať realizovateľné riešenia a fungovať ako živé laboratória pre nové myšlienky a poznatky;

35. podporuje holistický prístup vychádzajúci z určitého miesta alebo zameraný na určitú oblasť ako najlepší spôsob, ako skutočne dosiahnuť zdravý životný štýl v súlade so špecifickými črtami daného miesta alebo danej oblasti;

36. odporúča, aby sa v rámci 8. EAP vytvorilo niekoľko stratégií zameraných na konkrétne oblasti, ako sú zdravé a prosperujúce mestské a metropolitné oblasti, zdravý vibrujúci vidiek a bezpečné a atraktívne pobrežné, ostrovné, súostrovne a najvzdialenejšie oblasti, a to s náležitým zohľadnením zásady subsidiarity a proporcionality, ako aj riadiacej štruktúry a kultúry v jednotlivých členských štátoch. Stratégia pre mestá by sa mohla zameriavať na špecifické mestské aspekty, napr. mobilitu a územné plánovanie, zatiaľ čo stratégia pre vidiek by sa mohla zameriavať na prírodu, inovácie v poľnohospodárstve a demografický vývoj. Cieľom odporúčaných stratégií by bola podpora rôznych prechodov, pričom by sa zároveň zohľadnilo zdravie ľudí a príroda, hospodárstvo a potreba dobrého životného prostredia v zmysle cieľov trvalo udržateľného rozvoja. EAP v tejto súvislosti odráža horizontálne zásady návrhu Komisie na VFR po roku 2020;

Viacúrovňový prístup

37. požaduje preto dobre fungujúci rámec viacúrovňového riadenia. Radikálne a trvácne zmeny životného štýlu, ktoré sú potrebné na vytvorenie rovnej, udržateľnej a nízkouhlíkovej spoločnosti, si vyžadujú prístup zdola nahor, ale aj zhora nadol. VR sa preto domnieva, že 8. EAP by mal mať jasnejšie prepojenie so stratégiami a plánmi vypracovanými na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;

38. vyzýva preto všetky úrovne riadenia, aby vyvinuli maximálne úsilie zamerané na podporu spolupráce medzi správnymi orgánmi vrátane vertikálnej medzivládnej spolupráce, medziregionálnej spolupráce, spolupráce medzi obcami a cezhraničnej spolupráce. 8. EAP by mal zároveň ďalej nabádať mestá, obce a regionálne orgány, aby navzájom spolupracovali v rámci celej EÚ, a to vzhľadom na riadiace štruktúry a geografickú situáciu v členských štátoch;

39. podporuje iniciatívy, ako sú partnerstvá v oblasti mestskej agendy EÚ. VR odporúča využívanie existujúcich partnerstiev na udržateľné využívanie pôdy, transformáciu energetiky, prispôbenie sa zmene klímy, mestskú mobilitu, kvalitu ovzdušia a obehové hospodárstvo a aktívne zväzovanie zriadenia nových prierezových partnerstiev oblasti životného prostredia a klímy na podporu vykonávania *acquis*;

40. zdôrazňuje, že premietnutie cieľov na úrovni EÚ do konkrétnych miestnych cieľov je ťažké, no nevyhnutné na dosiahnutie výsledkov a získanie dôvery zo strany občanov. Domnieva sa preto, že by sa mali poskytnúť stimuly na zvýšenie úsilia. Programy ocenení, ako sú ocenenia Európske hlavné zelené mesto a Európsky zelený list, by sa mali rozšíriť na malé mestá a dediny. Okrem toho by sa mali ďalej podporovať dobrovoľné činnosti, ako sú Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike a stredisko pre monitorovanie mestskej mobility;

41. odporúča, aby členské štáty užšie spolupracovali s miestnymi a regionálnymi orgánmi, a nabáda mestá a regióny, aby sa viac zapájali do rozvoja a vykonávania vnútroštátnych stratégií a plánov;

42. vyzýva preto členské štáty, aby vytvorili vhodné inštitucionálne štruktúry alebo platformy na užšiu spoluprácu a priebežné konzultácie, ako sú napríklad vertikálne medzivládne tímy, v rámci ktorých by odborníci z rôznych úrovní správy spoločne vypracovali vnútroštátne plány a stratégie;

43. zdôrazňuje, že koordinácia medzi rôznymi úrovňami verejnej správy na účinné riadenie sama osebe nestačí. VR preto vyzýva regióny a mestá, aby nadviazali úzke kontakty s občianskou spoločnosťou, súkromným sektorom a vedeckými inštitútmi na svojom území aj mimo neho a podporovali medziregionálnu spoluprácu v týchto oblastiach, pretože takéto dlhodobé partnerstvá prispievajú k správnej tvorbe politiky;

44. poukazuje na to, že by sa tým podporil dialóg a diskusia medzi aktérmi s rôznymi záujmami, z rôznych prostredí a čeliacich rôznym obmedzeniam, čo povedie k lepšiemu rozhodovaniu;

45. nabáda členské štáty EÚ, aby vo svojich národných fondoch na financovanie výskumu vymedzili a financovali holistické a na riešenia orientované interdisciplinárne výskumné projekty;

D. Návrh 8. EAP**Nový prístup pre 8. EAP**

46. poukazuje na to, že 8. EAP by vzhľadom na nový kontext politiky v oblasti životného prostredia:
- mal byť strategickjší a integrovanejší a zameraný na hlavné témy;
  - mal podporovať inovácie;
  - mal umožniť prenos a rozširovanie inovačných riešení;
  - sa mal riadiť výzvami a riešeniami na rozdiel od 7. EAP, ktorý sa riadil limitmi a problémami;
  - mal byť flexibilný, aby dokázal reagovať na nový technologický vývoj a nové medzinárodné stratégie na rozdiel od skôr statického 7. EAP;
  - mal byť flexibilný, pokiaľ ide o sociálnu, kultúrnu, hospodársku a environmentálnu situáciu regiónov;
47. vyzýva Spojené kráľovstvo a EÚ, aby v kontexte dohody o vystúpení a jej vykonávaní vypracovali spoločné opatrenia, ktoré zabezpečia zachovanie vysokých noriem v oblasti životného prostredia a reciprocity, a to vrátane miery ambícií v budúcom environmentálnom akčnom programe;
48. zdôrazňuje, že budúci EAP by mal určovať program a viesť k začleneniu kritérií udržateľnosti do ostatných politík, makroekonomických priorít a finančných nástrojov EÚ. Environmentálne faktory sú tiež ukazovateľom miery udržateľnosti nášho hospodárskeho rozvoja. VR sa preto zasadzuje za synergiu medzi 8. EAP, VFR a európskym semestrom;
49. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad nesúlalom medzi prijatím 8. EAP a VFR na obdobie po roku 2020. Rozhodovanie o budúcich environmentálnych akčných programoch by sa malo zosúladiť s časovým rámcom VFR, aby navrhovaný VFR dobre odrážal ciele EAP;
50. navrhuje, aby bol 8. EAP pilierom novej európskej stratégie na obdobie po roku 2020 v oblasti životného prostredia a klímy;

Navrhované tematické okruhy pre 8. EAP

51. považuje prístup zameraný na zdravý život v mestách a na vidieku za praktický a integrovaný. Tento prístup založený na kvalite života začleňuje tri piliere trvalo udržateľného rozvoja – hospodárske, environmentálne a sociálno-kultúrne aspekty – a zdravie ľudí a prírodu vkladá do širšieho kontextu udržateľnosti. Je tiež prepojený s uskutočňovaním cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
52. navrhuje, aby 8. EAP predstavoval stratégiu EÚ na podporu zdravého životného štýlu pre všetkých spájajúcu tieto koncepcie:
- ľudské zdravie vrátane vysokej kvality života;
  - zdravá planéta, na ktorej sa zdroje využívajú zodpovedne a účinne a na ktorej sa chráni biodiverzita, geodiverzita a ekosystémy;
  - zdravá ekonomika založená na obehovom hospodárstve s dostatočnou mierou rastu, udržateľným rozvojom, pracovnými miestami, udržateľnými investíciami a udržateľným podnikateľským prostredím;

d) zdravá spoločnosť s príležitosťami pre všetkých;

53. žiada EÚ, aby zaujala prístup založený na zdravom živote ako základe pre všetky politiky EÚ, jej makroekonomické priority a finančné nástroje. Tento prístup by sa mal podporovať a uplatňovať aj na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. VR navrhuje, aby EÚ užšie spolupracovala so sieťami pre zdravý život, ako je sieť WHO Zdravé mestá;

54. zdôrazňuje, že 8. EAP by mal riešiť výzvy vyplývajúce z prechodov, ako sú prechod v oblasti energie, prechod na obehové hospodárstvo, prechod v oblasti mobility, vo výrobe a spotrebe potravín a prechod od tradičných infraštruktúr na zelené a modré infraštruktúry. Postupy v oblasti výroby, spotreby a dopravy sú hlavnými faktormi znečistenia ovzdušia, vody, pôdy a hluku. Tieto prechody sú v súlade s opatreniami na obmedzovanie emisií pri zdroji, a preto podporia vykonávanie súčasných právnych predpisov EÚ. Sú prepojené s prechodom v oblasti kvality života: so zdravým životom v mestských oblastiach a lepšou kvalitou života a vitalitou vo vidieckych oblastiach. V 8. EAP sa tieto prechody musia podporiť a musia sa stanoviť harmonogramy na ich realizáciu;

55. navrhuje, aby sa pokračovalo v hlavných témach 7. EAP – chrániť, zachovať a posilniť prírodný kapitál EÚ, zmeniť EÚ na zdrojovo efektívne, ekologické a konkurencieschopné uhlíkovo neutrálné hospodárstvo vrátane poskytnutia rámca pre dostupnú a udržateľnú prepravu osôb a tovaru a zabezpečenia ekologickej mobility v mestských, ako aj vidieckych oblastiach, chrániť občanov EÚ pred pretrvávajúcimi environmentálnymi tlakmi a zlepšiť ich zdravie a telesnú a duševnú pohodu –, keďže tieto témy sú stále veľmi relevantné (a môžu sa k nim doplniť ďalšie oblasti);

56. zdôrazňuje, že 8. EAP by mal spĺňať ciele Parížskej dohody a mal by zahŕňať 17 cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Mal by byť dostatočne flexibilný na to, aby dokázal zohľadniť nový medzinárodný vývoj a dohody;

Navrhovaná štruktúra 8. EAP

57. navrhuje jasný a štruktúrovaný 8. EAP s piatimi hlavnými kapitolami: vykonávanie, prechody, inovácia, rozsiahlejšie globálne výzvy a komunikácia;

58. navrhuje, aby sa tieto kapitoly vykonávali prostredníctvom akčných programov EÚ s merateľnými cieľmi, cielenými opatreniami, financovaním, investíciami, nástrojmi a jasným mechanizmom monitorovania napríklad prostredníctvom procesov preskúmania vykonávania environmentálnych právnych predpisov. Prostredníctvom týchto programov môže EÚ dosiahnuť prepojenie medzi piatimi kapitolami 8. EAP, vytvoriť špecifické riešenia pre konkrétne oblasti a vhodne reagovať na nový vývoj a inovatívne postupy. Akčné programy EÚ môžu zase inšpirovať celoštátne, regionálne a miestne akčné plány;

59. nazdáva sa, že 8. EAP by mal podporiť prijatie celoštátnych a/alebo regionálnych akčných plánov, a to s ohľadom na zásadu subsidiarity a proporcionality, ako aj riadiacu štruktúru a kultúru v jednotlivých členských štátoch. Členské štáty rozhodnú, či budú mať jeden národný plán alebo viacero regionálnych plánov, alebo zvolia obe možnosti, keďže tieto rozhodnutia sú úzko prepojené s vnútroštátnou a regionálnou štruktúrou riadenia. Nasledujúci EAP by mal načrtnúť hlavné zásady pre miestne a regionálne orgány, aby prijali opatrenia, a urýchlil prijatie dobrovoľných miestnych cieľov a plánov. To by pomohlo pri vykonávaní EAP a zároveň umožnilo určitú flexibilitu, aby sa mohli zohľadniť miestne potreby a miestne kapacity, znalosti a odborné poznatky pri riešení miestnych problémov;

60. Navrhuje, aby prvá kapitola 8. EAP obsahovala hlavné témy 7. EAP. Tieto témy si vyžadujú účinné vykonávanie;

61. zdôrazňuje, že v prvej kapitole sa požaduje, aby EÚ vykonala akčné programy, ktoré budú obsahovať opatrenia uvedené v európskom preskúmaní vykonávania ⁽⁷⁾ a podporné ciele 7. EAP, ako sú napríklad:

- a) lepšia integrácia politiky, efektívnejšie politické opatrenia vychádzajúce z miestnej situácie, ciele financovanie zo strany EÚ;
- b) skúmanie rôznych problémov týkajúcich sa vykonávania;
- c) vykonávacie nástroje: v súčasnosti majú právne predpisy v oblasti životného prostredia a klímy svoj vlastný súbor nástrojov a usmernení. S cieľom vyhnúť sa nejasnostiam a zabezpečiť väčšiu súdržnosť navrhuje VR jednotnejšiu metódu s nástrojmi budovania kapacít (napr. nástroje a programy, semináre, webové semináre, poradenské materiály atď.);
- d) zhromažďovanie poznatkov a osvedčených postupov v jednej verejne dostupnej databáze s ľahkým vyhľadávaním obsahujúcej potrebné prvky, ktoré pomôžu identifikovať najlepšie postupy;
- e) opatrenia na posilnenie, rozšírenie a financovanie existujúcich a nových iniciatív na podporu znalostí a najlepších postupov, ktoré si medzi sebou vymieňajú európske, národné, regionálne a miestne siete, a spolupráce medzi mestami, ako napríklad sú vzájomné preskúmanie (peer-review) a aktivity vzájomného učenia, exkurzie, ekologické partnerstvá („green twinning“), odborné vedenie a inštruktaže medzi partnermi;
- f) monitorovanie prostredníctvom európskeho procesu preskúmania vykonávania právnych predpisov;

62. požaduje, aby sa v rámci 8. EAP ďalej zlepšovala Technická platforma pre spoluprácu v oblasti životného prostredia, ktorú zriadila komisia ENVE spolu s GR pre životné prostredie na podporu dialógu, a zhromažďovali informácie o miestnych a regionálnych problémoch a riešeniach pri vykonávaní právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia; navrhuje vytvoriť sieť veľvyslancov v rámci platformy na podporu vykonávania právnych predpisov v oblasti životného prostredia na všetkých úrovniach riadenia, čím by sa doplnilo preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov a program TAIEX;

63. navrhuje väčšie zameranie na aspekty vykonávania/výzvy týkajúce sa politiky EÚ v oblasti životného prostredia prostredníctvom stanovísk VR, ako aj na činnosť budúcich regionálnych centier ⁽⁸⁾ s cieľom riešiť nedostatky a nájsť individuálne riešenia;

64. navrhuje, aby sa druhá kapitola zaoberala hlavnými oblasťami prechodov (prechod v oblasti energie, prechod na obehové hospodárstvo, prechod v oblasti mobility, vo výrobe a spotrebe potravín a prechod od tradičných infraštruktúr na ekologické a modré infraštruktúry) a aby sa v nej predložil potrebný legislatívny a finančný rámec na uľahčenie týchto prechodov spravodlivým spôsobom v záujme ďalšej inovácie v priekopníckych regiónoch a podpory regiónom s vysokou produkciou uhlia, ktoré prechádzajú nákladnou energetickou transformáciou;

65. navrhuje, aby sa v druhej kapitole vyžadovalo vykonávanie prostredníctvom programov EÚ týkajúcich sa prechodu pomocou opatrení a financovania s cieľom umožniť každý prechod a ďalšie vykonávanie inovácie priamo na mieste. Zahŕňa to konkrétne opatrenia na regionálnej a miestnej úrovni. EAP by mal stimulovať rozvoj vnútroštátnych a regionálnych programov prechodu. Tieto programy, v ktorých sa identifikujú výzvy, spoločné kroky a vhodné politické reakcie, možno vypracovať spoločnými silami;

66. navrhuje, aby tretia kapitola podporila zelené inovácie a investície. Pre riešenie výziev oblasti životného prostredia a klímy majú mimoriadny význam rozsiahlejšie investície. Táto kapitola by mala umožniť, aby výskum zohrával pri formulácii vhodnej politickej reakcie významnejšiu úlohu;

⁽⁷⁾ Stanovisko VR: ENVE-VI/021.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/commission/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sk.

67. zdôrazňuje, že v tretej kapitole sa vyžaduje vykonávanie prostredníctvom programu EÚ v oblasti zelenej inovácie: programu zameraného na dosiahnutie zdravého životného štýlu, udržateľnej spoločnosti a obehového hospodárstva; Program by mal podporiť výskum a vývoj. Mal by byť výsledkom spolupráce medzi tvorcami politiky (na úrovni EÚ a na národnej, regionálnej a miestnej úrovni), priemyslom a akademickou obcou, pričom by sa mali identifikovať problémy, politické reakcie a spoločné riešenia. Tento program by podnietil Európsku komisiu, členské štáty, mestá a regióny k tomu, aby uplatňovali systémové inovatívne prístupy a vytvárali alebo uľahčovali partnerstvá v oblasti ekologických inovačných projektov a venovali sa otázke úlohy vlád ako „sprostredkovateľov zavedenia“;

68. navrhuje, aby sa štvrtá kapitola zaoberala rozsiahlejšími celosvetovými výzvami. Medzinárodný vývoj a stratégie, ako sú Parížska dohoda, ciele trvalo udržateľného rozvoja, Dohovor o biologickej diverzite a mestská agenda OSN, výrazne ovplyvňujú politiky v oblasti životného prostredia a klímy. Okrem toho mnohé prioritné ciele v 8. EAP možno dosiahnuť len v spolupráci s partnerskými krajinami alebo v rámci celkového prístupu. Budovanie kapacít miestnych a regionálnych orgánov, ktoré majú byť zapojené do decentralizovanej spolupráce, môže byť značným prínosom. Boj proti znečisteniu spôsobenému priemyslom, cestovným ruchom a domácou činnosťou a riešenie trestných činov proti životnému prostrediu si vyžaduje medzinárodný záväzok a jednotný postup;

69. zdôrazňuje, že v štvrtej kapitole sa požaduje vykonávanie prostredníctvom medzinárodnej agendy v oblasti životného prostredia a klímy, aby tak EÚ mohla prispieť k riešeniu týchto výziev a zohrávať vedúcu úlohu na medzinárodnej scéne uplatňovaním hospodárskych a obchodných politík v prospech globálneho životného prostredia a klímy;

70. navrhuje, aby sa piata kapitola zaoberala komunikáciou a zamerala na zvyšovanie povedomia o význame a výhodách riadneho vykonávania 8. EAP, ako aj pridanej hodnoty 8. EAP pre občanov, podniky a životné prostredie. Vykonávanie EAP by sa veľmi uľahčilo, ak by občania a iné zainteresované strany lepšie chápali environmentálne priority EÚ, opatrenia, ktoré treba prijať, a konkrétne výsledky, ktoré môžu priniesť.

V Bruseli 7. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

VÝBOR REGIÓNOV

133. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Kreatívna Európa a Nová európska stratégia pre kultúru

(2019/C 168/07)

Spravodajca:
Článok 15

János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), Local councillor, Tahitótfalu village
Referenčné dokumenty: Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 COM(2018) 366 final
 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Nová európska stratégia pre kultúru COM(2018) 267 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 Preambula, odôvodnenie 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V programe by sa mala zohľadniť dvojaká povaha kultúrnych a kreatívnych sektorov, pričom by sa mala uznať na jednej strane charakteristická umelecká hodnota kultúry a na druhej strane ekonomická hodnota týchto sektorov vrátane ich širšieho príspevku k rastu a konkurencieschopnosti, tvorivosti a inováciám. To si vyžaduje silné európske kultúrne a kreatívne sektory, predovšetkým životaschopný európsky audiovizuálny priemysel vzhľadom na jeho kapacitu osloviť široké publikum a jeho hospodársky význam aj pre iné kreatívne sektory a cestovný ruch zameraný na kultúru. [...]	V programe by sa mala zohľadniť dvojaká povaha kultúrnych a kreatívnych sektorov, pričom by sa mala uznať na jednej strane charakteristická umelecká hodnota kultúry a na druhej strane ekonomická hodnota týchto sektorov a širší príspevok k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii, ako aj ku konkurencieschopnosti, tvorivosti a inováciám. To si vyžaduje silné európske kultúrne a kreatívne sektory, predovšetkým životaschopný európsky audiovizuálny priemysel vzhľadom na jeho kapacitu osloviť široké publikum a jeho hospodársky význam aj pre iné kreatívne sektory, územný rozvoj, jeho prepojenie so stratégiou pre inteligentnú špecializáciu a cestovný ruch zameraný na kultúru.

Zdôvodnenie

Regionálna a Európska územná spolupráca vytvárajú rast a zamestnanosť a propagujú Európu ako destináciu, a to aj prostredníctvom makroregionálnych kultúrnych ciest. Existuje priestor, aby sa stavalo na týchto skúsenostiach s cieľom dosiahnuť, aby vplyv kultúry na danom území zohľadňoval zásady článku 174 ZFEÚ a aby sa zlepšila úloha kultúry v rámci územného rozvoja na základe inovácií. Ako sa uvádza v návrhu Novej európskej stratégie pre kultúru, Komisia má v úmysle „naďalej podporovať regióny vykonávajúce inteligentnú špecializáciu a makroregionálne stratégie zamerané na kultúru a podnecovať udržateľný kultúrny cestovný ruch“.

Pozmeňovací návrh 2

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreativná Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 Preambula, odôvodnenie 20

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami, ktoré Európskej únii plynú z Parížskej dohody, a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja tento program prispeje k zohľadňovaniu ochrany klímy vo všetkých politikách a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je vyčleniť 25 % rozpočtových výdavkov Únie na ochranu klímy. Počas prípravy a implementácie programu sa stanovujú príslušné akcie, ktoré budú opätovne posudzované v kontexte príslušných hodnotení a preskúmaní.	Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami, ktoré Európskej únii ako priekopníkovi plynú z Parížskej dohody, a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja tento program prispeje k zohľadňovaniu ochrany klímy vo všetkých politikách a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je vyčleniť 30 % rozpočtových výdavkov Únie na ochranu klímy, ako aj k začleneniu cieľov udržateľného rozvoja do všetkých politik Únie . Počas prípravy a implementácie programu sa stanovujú príslušné akcie, ktoré budú opätovne posudzované v kontexte príslušných hodnotení a preskúmaní.

Zdôvodnenie

Cieľom pozmeňovacieho návrhu je poukázať na význam cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a uviesť postoj VR k ich financovaniu.

Pozmeňovací návrh 3

Preambula, odôvodnenie 22

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>Európska filmová akadémia si od svojho založenia vybudovala jedinečné renomé a optimálnu pozíciu na vytvorenie celeurópskej komunity filmových tvorcov a profesionálov, propagáciu a šírenie európskych filmov za hranicami jednotlivých štátov a formovanie skutočne európskeho publika. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie.</i>	

Zdôvodnenie

Toto ustanovenie predstavuje neadekvátnu pozitívnu diskrimináciu tohto subjektu. Nie je dostatočne zdôvodnená potreba priamej podpory Únie tomuto subjektu a akákoľvek priama podpora by nebola transparentná.

Pozmeňovací návrh 4

Preambula, odôvodnenie 23

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Mládežnícky orchester Európskej únie si vybudoval jedinečné renomé v oblasti šírenia medzikultúrneho dialógu, vzájomného rešpektu a porozumenia prostredníctvom kultúry. Osobitosť Mládežníckeho orchestra Európskej únie spočíva v tom, že ide o európsky orchester, ktorý presahuje kultúrne hranice a skladá sa z mladých hudobníkov, ktorí v rámci prísnych každoročných konkurzov vo všetkých členských štátoch musia splniť náročné kvalitatívne kritériá. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie.	Mládežnícky orchester Európskej únie si vybudoval jedinečné renomé v oblasti šírenia medzikultúrneho dialógu, vzájomného rešpektu a porozumenia prostredníctvom kultúry. Osobitosť Mládežníckeho orchestra Európskej únie spočíva v tom, že ide o európsky orchester, ktorý presahuje kultúrne hranice a skladá sa z mladých hudobníkov, ktorí v rámci prísnych každoročných konkurzov vo všetkých členských štátoch musia splniť náročné kvalitatívne kritériá. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie, ak budú všetky zúčastnené strany v plnej miere dodržiavať toto nariadenie.

Zdôvodnenie

Z dôvodov uvedených v dokumente Komisie by mal byť mládežnícky orchester oprávnený na priamu podporu z EÚ a programu Kreativná Európa na obdobie 2021 – 2027, ak budú splnené všetky pravidlá financovania.

Pozmeňovací návrh 5

Preambula, odôvodnenie 25

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Ak má byť alokácia prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Únie efektívna, všetky akcie a činnosti uskutočnené v rámci programu musia mať európsku pridanú hodnotu, musia dopĺňať činnosti členských štátov a by sa mali usilovať o súlad, komplementaritu a synergie vo vzťahu k programom financovania zameraným na podporu úzko prepojených oblastí politik, ako aj vo vzťahu k horizontálnym politikám Únie, napríklad politike hospodárskej súťaže.	Ak má byť alokácia prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Únie efektívna, všetky akcie a činnosti uskutočnené v rámci programu musia mať európsku pridanú hodnotu, musia dopĺňať činnosti členských štátov a regiónov , a by sa mali usilovať o súlad, komplementaritu a synergie vo vzťahu k programom financovania zameraným na podporu úzko prepojených oblastí politik, ako aj vo vzťahu k horizontálnym politikám Únie, napríklad politike hospodárskej súťaže.

Zdôvodnenie

Pozornosť by sa mala venovať aj komplementarite s činnosťami regiónov, pretože na tejto úrovni existujú politiky, ktoré vyplývajú z ich špecifik, a to najmä pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny.

Pozmeňovací návrh 6

Preambula, vložiť nové odôvodnenie za odôvodnenie 34

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	V programe by sa mala v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zohľadňovať osobitná – štrukturálna, sociálna a hospodárska – situácia najvzdialenejších regiónov. Vo všetkých častiach programu sa prijímú opatrenia na zvýšenie účasti týchto regiónov a uľahčenie kultúrnej výmeny medzi nimi a zvyškom EÚ a sveta. Okrem toho budú tieto opatrenia predmetom monitorovania a hodnotenia.

Zdôvodnenie

Program by mal obsahovať odkaz na osobitnú situáciu týchto regiónov, pretože napriek ich odľahlosti sú súčasťou niektorých členských štátov EÚ. Keďže obohacujú európsku kultúru, ich kultúrne vzťahy s Úniou by sa mali posilniť, aj keď sa na nich v súčasnom programe neodkazuje.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 3 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) posilniť hospodársky, sociálny a vonkajší rozmer spolupráce na európskej úrovni s cieľom rozvíjať a šíriť európsku kultúrnu rozmanitosť a európske kultúrne dedičstvo, a zvýšiť konkurencieschopnosť európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov a upevniť medzinárodné kultúrne vzťahy;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Zdôvodnenie

Rozsah pôsobnosti konkrétnych cieľov programu by mal byť širší a mal by zasahovať pod úroveň kultúrnych a kreatívnych sektorov tým, že sa zameria na mikropodniky a malé a stredné podniky, a to s cieľom presne vystihnúť skutočnú situáciu tých, ktorí pracujú v kreatívnych a kultúrnych sektoroch.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V súlade s cieľmi uvedenými v článku 3 sleduje podprogram „KULTÚRA“ tieto priority:</p> <p>a) posilniť cezhraničný rozmer a obeh európskych kultúrnych a kreatívnych diel a subjektov;</p> <p>b) zvýšiť účasť na kultúre v celej Európe;</p> <p>c) zvýšiť spoločenskú odolnosť a sociálne začlenenie prostredníctvom kultúry a kultúrneho dedičstva;</p> <p>d) zlepšiť kapacity európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov, aby prosperovali a vytvárali pracovné miesta a rast;</p> <p>e) posilniť európsku identitu a hodnoty prostredníctvom kultúrneho povedomia, vzdelávania v umeniach a tvorivosti vo vzdelávaní vychádzajúcej z kultúry;</p> <p>(f) g) prispieť k plneniu globálnej stratégie Únie pre medzinárodné vzťahy prostredníctvom kultúrnej diplomacie.</p>	<p>V súlade s cieľmi uvedenými v článku 3 sleduje podprogram „KULTÚRA“ tieto priority:</p> <p>a) posilniť cezhraničný rozmer a obeh európskych kultúrnych a kreatívnych diel a subjektov, príčom by sa zohľadnili regióny s osobitným geografickým znevýhodnením, ako sú najvzdialenejšie regióny;</p> <p>b) zvýšiť účasť na kultúre v celej Európe;</p> <p>c) zvýšiť spoločenskú odolnosť a sociálne začlenenie a inovácie prostredníctvom kultúry a kultúrneho dedičstva;</p> <p>d) zlepšiť kapacity európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov, aby prosperovali a vytvárali pracovné miesta a rast a prispievali k miestnemu a regionálnemu rozvoju;</p> <p>e) posilniť európsku identitu a hodnoty prostredníctvom kultúrneho povedomia a výmen, vzdelávania v umeniach a tvorivosti vo vzdelávaní vychádzajúcej z kultúry;</p> <p>(f) g) prispieť k plneniu globálnej stratégie Únie pre medzinárodné vzťahy prostredníctvom kultúrnej diplomacie a zahrnutím najvzdialenejších regiónov ako kľúčových aktérov.</p>

Zdôvodnenie

Je potrebné venovať osobitnú pozornosť odľahlým oblastiam s geografickým znevýhodnením. Táto špecifická situácia najvzdialenejších regiónov je uznaná v článku 349 ZFEÚ.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>(d) zriadiť a podporovať programové kancelárie, ktoré budú program propagovať v danej krajine a podnecovať cezhraničnú spoluprácu v kultúrnych a kreatívnych sektoroch.</p>	<p>(d) zriadiť a podporovať programové kancelárie a ich siete, ktoré budú program propagovať na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v danej krajine a podnecovať cezhraničnú spoluprácu v kultúrnych a kreatívnych sektoroch.</p>

Zdôvodnenie

Ako sa zdôrazňuje v správe o hodnotení programu Kreatívna Európa (2014 – 2020) v polovici jeho trvania, program oslovuje občanov prostredníctvom podporovaných diel a činností a obohacuje ich európsku identitu. Celkový úspech závisí od efektívnosti šírenia informácií a zvyšovania povedomia o príležitostiach a výzvach na ich úrovni. Kancelárie programu Kreatívna Európa treba podporovať v rozvíjaní ich úlohy tým, že budú informovať nielen o úspechoch z vlastných krajín, ale skôr na celoeurópskej úrovni, ako aj v miestnych a regionálnych zoskupeniach.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 7 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie 2021 až 2027 sa stanovuje na 1 850 000 000 EUR v bežných cenách.</p> <p>Program sa implementuje podľa tohto orientačného rozdelenia finančných prostriedkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — do maximálnej výšky 609 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. a) (podprogram KULTÚRA); — do maximálnej výšky 1 081 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) (podprogram MÉDIÁ); — do maximálnej výšky 160 000 000 EUR na činnosti uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c) (MEDZISEKTOROVÝ podprogram); 	<p>Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie 2021 až 2027 sa stanovuje na 2 000 000 000 EUR v bežných cenách.</p> <p>Program sa implementuje podľa tohto orientačného rozdelenia finančných prostriedkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — do maximálnej výšky 759 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. a) (podprogram KULTÚRA); — do maximálnej výšky 1 081 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) (podprogram MÉDIÁ); — do maximálnej výšky 160 000 000 EUR na činnosti uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c) (MEDZISEKTOROVÝ podprogram);

Zdôvodnenie

Kultúra a kultúrne dedičstvo by sa mali lepšie začleniť do priorit ďalšieho VFR ich systematickým zohľadňovaním, ako aj stanovením rozpočtového cieľa vo výške nad 2 mld. EUR na program nadväzujúci na program „Kreatívna Európa“. Na podprogram MÉDIÁ je naplánovaných takmer o 78 % viac finančného krytia, ako na podprogram KULTÚRA, napriek tomu, že KULTÚRA zahŕňa viac sektorov umenia preto odporúčané navýšenie vo výške 1 50 000 000 € navrhujeme alokovať pre podprogram KULTÚRA.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 7 ods. 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Na žiadosť členských štátov môžu byť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia, prevedené na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. a)] nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. c)] uvedeného nariadenia. Tieto zdroje sa podľa možnosti použijú v prospech dotknutého členského štátu.</p>	<p>Na žiadosť členských štátov môžu byť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia, prevedené na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. a)] nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. c)] uvedeného nariadenia. Zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.</p>

Zdôvodnenie

Veta článku 7 ods. 4 návrhu, podľa ktorej členský štát môže previesť časť svojich spoločne riadených zdrojov na program Kreatívna Európa, vyvoláva určité obavy. V tomto prípade členský štát nedostáva dostatočné záruky, že tieto zdroje budú pridelené v prospech príslušného členského štátu. Návrh by sa preto mal vypracovať takým spôsobom, aby sa tieto zdroje určite využili v prospech príslušného členského štátu.

Pozmeňovací návrh 12

Nový článok 13

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>Postup výboru</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komisii pomáha výbor („Výbor Kreatívna Európa“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011. 2. Výbor Kreatívna Európa môže na účely riešenia konkrétnych otázok súvisiacich s podprogramami a medzisektorovou oblasťou zasadať v osobitných zloženiach. 3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011. 4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Zdôvodnenie

Zásady subsidiarity a proporcionality sa v plnej miere dosiahnu len vtedy, ak sa v návrhu obnoví „postup výboru“ s cieľom zabezpečiť primeranú kontrolu riadenia programu zo strany členských štátov.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 15

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Komisia v spolupráci s členskými štátmi zabezpečuje, že program je celkovo konzistentný a komplementárny s príslušnými politikami a programami, a to najmä s tými, ktoré sa týkajú rodovej vyváženosti, vzdelávania, mládeže a solidarity, zamestnanosti a sociálneho začlenenia, výskumu a inovácií, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, životného prostredia a ochrany klímy, súdržnosti, regionálnej a mestskej politiky, štátnej pomoci a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.</p>	<p>Komisia v spolupráci s členskými štátmi zabezpečuje, že program je celkovo konzistentný a komplementárny s príslušnými politikami a programami, a to najmä s tými, ktoré sa týkajú rodovej vyváženosti, vzdelávania, mládeže a solidarity, ochrany menšín, a najmä zachovania dedičstva pôvodných národnostných, etnických a jazykových menšín, zamestnanosti a sociálneho začlenenia, výskumu a inovácií, udržateľného cestovného ruchu, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, životného prostredia a ochrany klímy, súdržnosti, regionálnej a mestskej politiky, štátnej pomoci a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.</p>

Zdôvodnenie

Kultúrny cestovný ruch je kľúčovou zložkou, ktorá prispieva k atraktivnosti Európy, jej regiónov, miest a vidieckych oblastí, pokiaľ ide o vonkajšie súkromné investície, rozvoj kultúrno-kreatívnych štvrtí a prilákanie talentov a nezávislých podnikov, čím zvyšuje regionálnu a národnú konkurencieschopnosť v rámci Európy aj v celosvetovom meradle. Okrem toho má mnoho občanov EÚ (približne 50 miliónov osôb) iné občianstvo, ako je ich národnosť resp. materinský jazyk, preto je pri prijímaní právnych predpisov potrebné zohľadniť aj ich záujmy.

Pozmeňovací návrh 14

Článok 18 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho implementácii, najneskôr však štyri roky po začatí implementácie programu.</p>	<p>Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho implementácii, správa o hodnotení v polovici trvania sa však uverejní najneskôr štyri roky po začatí implementácie programu.</p>

Zdôvodnenie

Správa o hodnotení v polovici trvania má zásadný význam pri vypracovaní budúceho rámcového programu, preto musí byť pripravená a dostupná včas pre ďalšie plánovacie obdobie.

Pozmeňovací návrh 15

Príloha 1, podprogram Kultúra

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Sektorové akcie:</p> <p>a) podpora hudobného sektora: podpora rozmanitosti, kreativity a inovácie v oblasti hudby, a predovšetkým šírenie hudobného repertoáru v Európe a za jej hranicami, akcie odbornej prípravy a formovanie publika v súvislosti s európskym repertoárom, ako aj podpora zhromažďovania a analýzy údajov;</p> <p>b) podpora knižného a vydavateľského sektora: zacielené akcie na podporu rozmanitosti, kreativity a inovácie, predovšetkým preklad a propagácia európskej literatúry v medzinárodnom kontexte v rámci Európy aj za jej hranicami, odborné vzdelávanie a výmeny pre odborníkov zo sektora, autorov a prekladateľov, ako aj nadnárodné projekty zamerané na spoluprácu, inováciu a rozvoj v tomto sektore;</p> <p>c) podpora sektora architektúry a kultúrneho dedičstva: ciele akcie na podporu mobility prevádzkovateľov, budovanie kapacít, rozvoj publika a internacionalizáciu sektora kultúrneho dedičstva a architektúry, podpora kultúry výstavby (tzv. Baukultur), podpora zachovania, ochrany a posilňovania kultúrneho dedičstva a jeho hodnôt prostredníctvom zvyšovania povedomia, vytvárania sietí a partnerských vzdelávacích činností;</p> <p>d) podpora ostatných sektorov: zacielené akcie v prospech rozvoja kreatívneho aspektu v dizajne, móde a cestovnom ruchu zameranom na kultúru, ako aj ich propagácia a reprezentácia mimo Európskej únie.</p>	<p>Sektorové akcie:</p> <p>a) podpora hudobného sektora: podpora rozmanitosti, kreativity a inovácie v oblasti hudby, a predovšetkým šírenie hudobného repertoáru v Európe a za jej hranicami, akcie odbornej prípravy a formovanie publika v súvislosti s európskym repertoárom, ako aj podpora zhromažďovania a analýzy údajov;</p> <p>b) podpora knižného a vydavateľského sektora: zacielené akcie na podporu rozmanitosti, kreativity a inovácie, predovšetkým preklad a propagácia európskej literatúry v medzinárodnom kontexte v rámci Európy aj za jej hranicami, odborné vzdelávanie a výmeny pre odborníkov zo sektora, autorov a prekladateľov, ako aj nadnárodné projekty zamerané na spoluprácu, inováciu a rozvoj v tomto sektore;</p> <p>c) podpora sektora architektúry a kultúrneho dedičstva: zacielené akcie na podporu mobility prevádzkovateľov, budovanie kapacít, rozvoj publika a internacionalizáciu sektora kultúrneho dedičstva a architektúry, podpora kultúry výstavby (tzv. Baukultur), podpora zachovania, ochrany a posilňovania kultúrneho dedičstva vrátane tradičnej ľudovej kultúry a jeho hodnôt prostredníctvom zvyšovania povedomia, vytvárania sietí a partnerských vzdelávacích činností;</p> <p>d) podpora ostatných sektorov: zacielené akcie v prospech rozvoja kreatívneho aspektu v dizajne, móde a cestovnom ruchu zameranom na kultúru, ako aj ich propagácia a reprezentácia mimo Európskej únie.</p>

Zdôvodnenie

Tradičná ľudová kultúra v jej formách (remeslá, hudba, tanec...) je významným zdrojom životaschopnosti najmä vidieckych sídel miestneho a regionálneho rozvoja zdrojom pre európsku kultúrnu výmenu, nástrojom posilňovania európskej kultúrnej identity a zachovávanie princípu „jednota v rozmanitosti“.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Kreatívna Európa

1. víta návrh Komisie týkajúci sa pokračovania súčasného programu Kreatívna Európa ako samostatného programu hodného všetkých aktérov kultúrneho sektora. Samostatný finančný rámec je najlepší spôsob, ako zabezpečiť kontinuitu výsledkov dosiahnutých v období 2014 – 2020 a takisto vytvoriť dôveryhodné hodnotenie pre budúcnosť;

2. pripomína, že program Kreatívna Európa je súčasťou širšieho návrhu nasledujúceho viacročného finančného rámca (uverejneného 2. mája 2018), a preto má výsledok rokovaní o návrhu rozpočtu veľký vplyv na konečnú formu a obsah programu; Program Kreatívna Európa má veľký význam pre rozvoj odvetvia kultúry a jeho internacionalizáciu. Preto je vítané zvýšenie prostriedkov vyčlenených na tento program. Je nesmierne dôležité, aby sa jeho podiel na celkovom rozpočte EÚ neznížil, najmä vzhľadom na výzvy, ktorým čelí európska spolupráca;
3. zvyšuje povedomie o rozširovaní kultúry ako oblasti politiky: počet medzisektorových projektov zahŕňajúcich kultúru rastie a venuje sa oblastiam ako obnova miest, nezávislosť mladých ľudí, zdravie, blahobyt a sociálne začlenenie. Výbor víta skutočnosť, že návrh zohľadňuje tento fenomén;
4. v spojitosti s úlohou, ktorú zohráva umenie a kultúra pri vytváraní identity a zabezpečení súdržnosti, zdôrazňuje význam slobody umeleckej tvorby a slobody prejavu, ktoré sa musia zaručiť rešpektovaním univerzálnych hodnôt ľudskej dôstojnosti, rovnosti a solidarity, ako aj zásad demokracie a právneho štátu;
5. v záujme rozvoja „občianskej európskej identity“ považuje takisto za nevyhnutné navrhnuť opatrenia a vyčleniť prostriedky na šírenie osvetu o spoločných prvkoch, ktoré nás Európanov všetkých spájajú v oblastiach ako história, kultúra a dedičstvo. V tejto súvislosti má mimoriadny význam rozšírený program Kreatívna Európa a európska stratégia pre kultúru;
6. s potešením konštatuje, že návrh odráža sociálny, hospodársky a vonkajší rozmer, ako aj kultúrne dedičstvo a digitálnu oblasť ako dve priezovné činnosti v rámci Novej európskej stratégie pre kultúru tým, že im priraduje opatrenia;
7. víta posilnený medzinárodný rozmer návrhu, ale upozorňuje na výzvy, ktoré vyplývajú zo zosúladenia priorít v rámci EÚ i mimo nej;
8. víta odkazy na synergie s, okrem iného, politikami rozvoja regiónov, miest a vidieka, ktoré sú uvedené v rámci celého programu a „sú nástrojom na presadzovanie obnovy kultúrneho dedičstva a podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu“⁽¹⁾;
9. navrhuje ďalšie posilnenie odkazu na kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri podpore a oslave umeleckého a kultúrneho života ich komúnit a vyzýva na posilnenie účasti regionálnych a miestnych orgánov na programe. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné nájsť vhodnú rovnováhu medzi zdrojmi vyčlenenými na veľké komplexné projekty a financovaním opatrení a činností, ktoré sa zameriavajú na miestnu a regionálnu úroveň vrátane MSP;
10. pripomína, že väčšina podnikov v sektore kultúry a tvorivej činnosti sú často mikropodniky, malé a stredné podniky a podniky samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré si vyžadujú iniciatívy a organizáciu na miestnej úrovni. Táto funkcia lokalizácie je pre regióny pozitívnym aspektom, pretože oživuje miestne hospodárstvo, ale aj preto, že pomáha udržať talent a zodpovedajúce pracovné miesta na miestnej úrovni. Preto je potrebné zohľadniť osobitnú situáciu pracovníkov a podnikateľov v kultúrnom sektore, najmä tých ktorí vykonávajú svoju činnosť v regiónoch s trvalými a štrukturálnymi obmedzeniami⁽²⁾;
11. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v preambule návrhu sa Mládežnícky orchester Európskej únie (EUYO) jednoznačne uvádza ako subjekt, ktorý by mal „byť oprávnený na priamu podporu Únie“ napriek skutočnosti, že v zmene súčasného nariadenia odsúhlasenej členskými štátmi sa jasne uvádza, že „orchestra EUYO by sa malo výnimočne poskytnúť financovanie na obdobie do konca programu Kreatívna Európa 31. decembra 2020“; v tejto súvislosti by chcel Európsky výbor regiónov získať záruku, že všetky príslušné strany konajú v plnom súlade so súčasným nariadením zmeneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/596 z 18. apríla 2018;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. zdôrazňuje, že vzhľadom na osobitnú situáciu umeleckých pracovníkov a podnikateľov v sektore kultúry je dôležité informovať o záručnom mechanizme zriadenom v predchádzajúcom programovom období programu Kreatívna Európa a podporovať jeho využívanie, aj keď je tento záručný mechanizmus umiestnený inde;

Podprogram Kultúra

13. vyjadruje znepokojenie nad rovnováhou medzi horizontálnymi a novými sektorovými akciami, pretože mierne zvýšený rozpočet automaticky neumožňuje realizovať oveľa väčší počet priorít;

14. v prípade sektorových akcií:

— poukazuje na to, že zdôrazňovanie architektúry v súvislosti s kultúrnym dedičstvom by mohlo brzdiť úspechy Európskeho roka kultúrneho dedičstva v roku 2018, ktorého cieľom bolo zažiť a preskúmať európske kultúrne dedičstvo prostredníctvom rozširovania obzorov ľudí a posunu sa smerom od architektonického dedičstva. V tejto súvislosti by bolo vhodné vytvoriť osobitnú položku v rámci programu Kreatívna Európa na podporu šírenia európskeho kultúrneho dedičstva po roku 2018,

— upozorňuje na skutočnosť, že oblasti uvedené v písmene d) – dizajn, móda a kultúrny cestovný ruch – majú medzisektorovú povahu, a preto si ich podpora vyžaduje určitú úroveň koordinácie s inými oblasťami politiky,

— vyjadruje znepokojenie nad rovnováhou medzi rôznymi druhmi umenia v rámci horizontálnych a nových sektorových akcií;

15. navrhuje silnejšie prepojenie s článkom 2 Zmluvy o Európskej únii v časti, ktorá je v rámci podprogramu KULTÚRA venovaná európskej identite a európskym hodnotám, aby sa zabezpečilo, že sa splní cieľ a nedôjde k nesprávnej interpretácii programu;

16. dôrazne vyzýva všetky kultúrne a audiovizuálne sektory (napríklad hudobný sektor), aby preniesli svoje digitálne vedomosti a zručnosti s cieľom podporiť vzťahy a vytvoriť inovatívnu spoluprácu aj na miestnej a regionálnej úrovni;

Medzisektorová oblasť

17. víta nové priority a posilnenie tejto oblasti, čím sa zabezpečia synergie v rámci programu; zároveň poukazuje na to, že v porovnaní s týmto návrhom sa v rámci programu Kreatívna Európa na obdobie 2014 – 2020 kladie v tejto oblasti väčší dôraz na zber údajov a štatistik, čo by malo byť zahrnuté aj do budúceho programu;

Podprogram Média

18. uznáva zmenu paradigmy, ktorú digitalizácia prináša do spôsobu, ako sa kultúrny tovar vytvára, spravuje, šíri, ako sa k nemu pristupuje, ako sa spotrebúva a speňažuje. Digitalizácia poskytuje nové príležitosti aj pre regióny v Európe, aby sa spojili pri výmene audiovizuálnych diel a hľadani nových spôsobov vytvárania prepojení a výmeny obsahu. Tento prechod im takisto môže pomôcť prilákať nové publikum, využívať alternatívne obsahy, poskytovať nové služby a viac zviditeľniť obsahy z rôznych regiónov⁽³⁾. Prechod na digitálne formy by podporovateľom kultúry umožnil, aby sa prostredníctvom nových nástrojov viacsmernej a viackanálovej digitálnej komunikácie stali aktérmi inovácie, pričom by využívali úzky vzťah k určitému územiu a sami tak aktívne prispievali k udržateľnému a inteligentnému kultúrnemu a hospodárskemu rastu;

19. v tejto súvislosti upozorňuje na značný počet umelcov, ktorých dielo alebo rozvoj síce nie sú digitálne, sú však takisto dôležité, ako aj na štruktúry, ktoré širokej verejnosti poskytujú príležitosti a nástroje na nedigitálne vzdelávanie, ako napr. knižnice;

20. dôrazne vyzýva všetky kultúrne a audiovizuálne sektory (napríklad hudobný sektor), aby preniesli svoje digitálne vedomosti a zručnosti s cieľom podporiť vzťahy a vytvoriť inovatívnu spoluprácu aj na miestnej a regionálnej úrovni;

⁽³⁾ CdR 293/2010 fin.

21. v tejto súvislosti poukazuje na to, že nedigitálna umelecká tvorba a rozvoj pretrvávajú a ako také by mali mať dôstojné miesto v komunitách 21. storočia;

Rozpočet

22. vyjadruje znepokojenie nad navrhovaným rozpočtom nového programu vzhľadom na nasledujúce faktory:

- zdá sa, že návrh Komisie nezohľadňuje infláciu; v tejto súvislosti pripomína Komisii, že počas formulácie predchádzajúceho návrhu sa v rámci diskusie konštatovalo, že rozpočet venovaný kultúrnym a kreatívnym sektorom by mohol dosiahnuť výšku 1,801 mld. EUR (*),
- v porovnaní s týmto obdobím je navrhovaný rozpočet vo výške 1,85 miliardy EUR pridelený na výrazne vyšší počet priorit v dôsledku nových sektorových akcií v podprograme Kultúra,
- hoci chápe zámer Komisie priniesť efektívnosť prostredníctvom centralizácie množstva finančných nástrojov EÚ, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii na podporu investícií v EÚ, vyjadruje obavu, že doterajšie výsledky záručného mechanizmu by mohli byť oslabené, pretože osoby zodpovedné za tento nástroj v sektore kultúry nebudú mať rovnaký prehľad ako v tomto období;

23. v tejto súvislosti navrhuje stanoviť rozpočtový cieľ vo výške viac ako 2 miliardy EUR a zároveň zdôrazňuje potrebu lepšie začleniť kultúru a kultúrne dedičstvo do priorit nasledujúceho VFR ich systematickým zohľadňovaním, ako aj vytváraním synergií s inými programami a politikami;

24. dôrazne upozorňuje, že pri navrhovaní, vykonávaní a riadení opatrení zameraných na financovanie kultúrnych a kreatívnych sektorov v celej Európe s dôrazom na rozsiahle geografické pokrytie by mali byť systematicky konzultované regionálne a miestne orgány;

25. pokiaľ ide o vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie, vyjadruje nádej, že EÚ a Spojené kráľovstvo budú môcť na základe spoločných úspechov a kultúrnych skúseností pokračovať a ďalej rozvíjať vzájomne prospešné vzťahy v oblasti kultúry;

26. domnieva sa, že zásady subsidiarity a proporcionality sa v plnej miere dosiahnu len vtedy, ak sa v návrhu obnoví „postup výboru“ s cieľom zabezpečiť primeranú kontrolu riadenia programu zo strany členských štátov; zároveň by mali byť o usmerneniach a ročných pracovných programoch pravidelne konzultované regionálne a miestne orgány;

Nová európska stratégia pre kultúru

27. víta Novú európsku stratégiu pre kultúru ako pozoruhodný a komplexný politický základ pre posilnenie európskej identity prostredníctvom uznania rozmanitosti európskych kultúr a podporu európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov a ich vzťahov s partnermi mimo Európy, ako aj upevnenie väzieb medzi kultúrou, vzdelávaním a inými oblasťami politiky;

28. víta skutočnosť, že Nová európska stratégia pre kultúru zavedením pojmu „kultúrna kapacita“ zohľadňuje výzvu, pokiaľ ide o meniace sa očakávania publika, čo si vyžaduje väčšie zapojenie miestneho obyvateľstva do formovania kultúrnych programov, či už prostredníctvom využívania ich nápadov alebo zapojenia do vykonávania;

(*) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=SK>.

29. s potešením konštatuje, že v oznámení sa výslovne uvádzajú mestá a regióny, ako jeden z troch ekosystémov, na ktoré sa treba zamerať; zároveň zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri vykonávaní priorit v praxi;

30. zároveň v tejto súvislosti poznamenáva, že výbor už zdôraznil, že miestne a regionálne orgány majú vďaka svojej blízkosti k občanom strategicky lepšiu pozíciu na to, aby reagovali na špecifické potreby a požiadavky rôznych kultúrnych skupín v rámci Európskej únie, čo zároveň predstavuje veľkú zodpovednosť⁽⁵⁾;

31. víta skutočnosť, že v novej stratégii sa uznáva potreba zmeny prístupu zo STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) na STEAM (so zaradením umenia) a včasného rozšírenia tvorivého a kritického myslenia na všetky úrovne vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj odklon od jasného oddelenia vedných a humanitných odborov. Umenie je schopnosť prichádzať s novými a užitočnými nápadi. Zaradením umenia a tvorivosti bude kurikulum STEM ešte prítiažlivejšie, tvorivejšie a inovatívnejšie. Umelecké odbory podporujú rozvíjanie talentov a kultúry, a práve preto je potrebné spojiť ich s technológiami;

32. významnou súčasťou kultúrneho dedičstva Európskej únie je kultúra pôvodných národnostných, etnických a jazykových menšín. Jej zachovanie a podpora, ako aj zaistenie prístupu k tejto osobitej kultúre pre všetkých je úlohou miestnej a regionálnej úrovne. EÚ by okrem toho mala poskytovať finančnú podporu na tento účel vrátane cieľených zdrojov vyčlenených na plnenie úloh na regionálnej úrovni súvisiacich s ochranou kultúrneho zázemia menšín. Osobitnú pozornosť treba venovať využívaniu inovatívnych a virtuálnych prostriedkov, ako aj uznaniu a šíreniu menšinových kultúr na úrovni Európskej únie;

33. požaduje, aby sa v rámci riadenia na úrovni EÚ a jednotlivých štátov uznala inovácia v oblasti kultúrneho a kreatívneho sektora ako hybná sila pre holistický miestny a regionálny rozvoj;

34. poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány do svojich stratégií rozvoja úspešne začlenili kultúrne a kreatívne sektory, čo prispelo k oživeniu miestneho hospodárstva a udržaniu obyvateľov v týchto oblastiach⁽⁶⁾;

35. trvá však na tom, že integrácia stratégií pre inteligentnú špecializáciu (S3) do stratégií regionálneho rozvoja stále predstavuje výzvu, a preto regióny potrebujú posilnenú podporu inštitúcií EÚ pri realizácii inteligentnej špecializácie, ktorá sa považuje za rámec regionálnej politiky pre rast založený na inovácii;

36. zdôrazňuje, že Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018 podnietil výraznú účasť v teréne, s tisíckami aktivít organizovanými v celej Európe s cieľom podporiť spoločné využívanie a uznávanie kultúrneho dedičstva Európy ako spoločného zdroja, zvýšiť informovanosť o histórii a spoločných európskych hodnotách a posilniť pocit príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru;

37. žiada, aby sa vplyv a pozitívny odkaz európskeho roka ďalej zhodnocoval, podporoval, rozvíjal a aby partnerstvá a siete, ktoré vznikli počas tohto roka, pokračovali aj ďalej v rámci kultúrnej spolupráce EÚ. Európsky výbor regiónov preto víta európsky rámec pre kultúrne dedičstvo, ktorý bol predstavený v decembri 2018 a ktorý obsahuje opatrenia v piatich konkrétnych oblastiach s cieľom dosiahnuť skutočnú zmenu spôsobu akým využívame, chránime a podporujeme európske kultúrne dedičstvo;

38. súhlasí s tým, že článok 3 Zmluvy o Európskej únii a článok 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie boli zvolené ako právny základ, uznáva význam článkov 173 a 208 ZFEÚ a podporuje tri strategické ciele (sociálny, hospodársky a vonkajší rozmer) a dve prierezové akcie (kultúrne dedičstvo a digitálna oblasť);

39. navrhuje, aby odsek „chrániť a propagovať kultúrne dedičstvo Európy ako spoločný zdroj s cieľom zvýšiť informovanosť o našej spoločnej histórii a hodnotách a posilniť pocit spoločnej európskej identity“ v rámci bodu o sociálnom rozmere podporoval ochranu a rešpektovanie náboženského dedičstva Európy a propagoval základné hodnoty uvedené v článku 2 Zmluvy o fungovaní EÚ;

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. pokiaľ ide o tretí rozmer (vonkajšie vzťahy), „dôrazne poukazuje na to, že je potrebná silnejšia a hlbšia spolupráca na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni, pokiaľ ide o iniciovanie a rozvoj stratégií na podporu medzinárodných kultúrnych vzťahov a činností“ (7), a nazdáva sa, že diplomacia miest by mohla byť spôsobom, ako dosiahnuť pokrok pri propagovaní európskej kultúrnej identity vo svete;

41. je presvedčený, že mobilita odborníkov v oblasti kultúry by sa mala lepšie začleniť medzi prierezové akcie, keďže dodáva značnú pridanú hodnotu všetkým trom rozmerom;

42. opätovne zdôrazňuje potrebu zlepšenia zhromažďovania údajov a štatistík o kultúre, čo je predpokladom na to, aby sa v budúcnosti vytvorili politiky založené na dôkazoch, a požaduje prístup vychádzajúci zo strategického výskumu, ktorý uľahčí prenos vedomostí v rámci súčasných rozptýlených iniciatív a zaručí pokrytie všetkých sektorov v spolupráci so zainteresovanými stranami z oblasti kultúry.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

---

(7) COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Erasmus – program pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport

(2019/C 168/08)

Spravodajkyňa:	Ulrike HILLER (DE/SES), členka senátu, splnomocnenkyňa Slobodného mesta Brémy pri spolkových orgánoch a pre európske záležitosti
Referenčný dokument:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 COM(2018) 367 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Preambula, odôvodnenie 1

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
V kontexte rýchlych a hlbokých zmien spôsobených technologickou revolúciou a globalizáciou je investovanie do vzdelávacej mobility, spolupráce a rozvoja inovačných politík v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu nesmierne dôležité z hľadiska budovania inkluzívnych, súdržných a odolných spoločností, ako aj udržania konkurencieschopnosti Únie. Takéto investície zároveň prispievajú k posilňovaniu európskej identity a k demokratickejšej Únii.	V kontexte rýchlych a hlbokých zmien spôsobených technologickou revolúciou a globalizáciou je investovanie do široenia poznatkov a kultúry , vzdelávacej mobility, spolupráce a rozvoja inovačných politík v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu nesmierne dôležité z hľadiska budovania inkluzívnych, súdržných a odolných spoločností, ako aj udržania konkurencieschopnosti Únie. Takéto investície zároveň prispievajú k posilňovaniu európskej identity a k demokratickejšej Únii.

Pozmeňovací návrh 2

Preambula, odôvodnenie 4

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
V Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý 17. novembra 2017 slávnostne vyhlásil a podpísal Európsky parlament, Rada a Komisia, sa stanovuje ako jeho prvá kľúčová zásada právo každého človeka na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si mohol udržať a aby mohol získať zručnosti, vďaka ktorým by sa mohol plne zapájať do spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce.	V Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý 17. novembra 2017 slávnostne vyhlásil a podpísal Európsky parlament, Rada a Komisia, sa stanovuje ako jeho prvá kľúčová zásada právo každého človeka na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si mohol udržať a aby mohol získať zručnosti, vďaka ktorým by sa mohol plne zapájať do spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce. To platí najmä pre všetkých mladých ľudí v Európe, ktorí sú v súčasnosti nezamestnaní. Mal by byť zabezpečený rovnaký prístup k vzdelávaniu, a to bez ohľadu na pohlavie, rasový alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo vierovyznanie, zdravotné postihnutie, sexuálnu orientáciu či geografickú polohu, pričom by sa mali náležite zohľadniť práva jazykových menšín.

Zdôvodnenie

V Európskom pilieri sociálnych práv sa neuvádzajú výzvy súvisiace so vzdelávaním, ktorým čelia ľudia žijúci v odľahlých oblastiach alebo patriaci k jazykovým menšinám.

Pozmeňovací návrh 3

Preambula, odôvodnenie 8

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Komisia vo svojom oznámení s názvom „Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje – viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027“, ktoré prijala 2. mája 2018, vyzvala k tomu, aby sa v ďalšom finančnom rámci kládol väčší dôraz na mládež, a to najmä tak, že sa viac ako zdvojnásobí rozsah programu Erasmus+ na roky 2014 – 2020, ktorý je jedným z najmarkantnejších úspechov Únie. Nový program by mal byť zameraný na inkluzívnosť s cieľom osloviť viac mladých ľudí s nedostatkom príležitostí. Takýto prístup by mal umožniť väčšiemu počtu mladých ľudí presťahovať sa do inej krajiny, aby sa v nej vzdelávali alebo pracovali.</p>	<p>Komisia vo svojom oznámení s názvom „Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje – viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027“, ktoré prijala 2. mája 2018, vyzvala k tomu, aby sa v ďalšom finančnom rámci kládol väčší dôraz na mládež, a to najmä tak, že sa viac ako zdvojnásobí rozsah programu Erasmus+ na roky 2014 – 2020, ktorý je jedným z najmarkantnejších úspechov Únie. Nový program by mal byť zameraný na inkluzívnosť s cieľom osloviť viac mladých ľudí s nedostatkom príležitostí. Takýto prístup by mal umožniť väčšiemu počtu mladých ľudí presťahovať sa do inej krajiny, aby sa v nej vzdelávali alebo pracovali. S cieľom čo najskôr zaviesť zásadu „žiadne ukončenie školskej dochádzky alebo vzdelávania bez účasti na európskom projekte“ by sa v rámci programu mal takisto zväziť cieľový prístup, motivácia a vzdelávanie zamestnancov inštitúcií informálneho učenia sa, ako aj vzdelávania a odbornej prípravy tak, aby mohli motivovať čo najviac mladých ľudí.</p>

Zdôvodnenie

Vzhľadom na to, že zamestnanci v oblasti informálneho učenia sa, ako aj vzdelávania a odbornej prípravy majú funkciu sprostredkovateľov poznatkov pre tých, ktorí majú menej príležitostí, je takisto dôležité investovať do ich kvalifikácie. Súčasne je potrebné venovať patričnú pozornosť fenoménu úniku mozgov.

Pozmeňovací návrh 4

Preambula, odôvodnenie 9

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V tejto súvislosti treba zriadiť program nadväzujúci na program pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport (ďalej len „program“) Erasmus+ na roky 2014 – 2020, ktorý bol zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013. Integrovaný charakter programu na roky 2014 – 2020, ktorý zahŕňa vzdelávanie vo všetkých kontextoch – formálnom, neformálnom aj informálnom – a vo všetkých etapách života, by sa mal zachovať, aby sa podporili flexibilné vzdelávacie dráhy umožňujúce jednotlivcom získať kompetencie, ktoré sú potrebné na riešenie výziev dvadsiateho prvého storočia.</p>	<p>V tejto súvislosti treba zriadiť program nadväzujúci na program pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport (ďalej len „program“) Erasmus+ na roky 2014 – 2020, ktorý bol zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013. Integrovaný charakter programu na roky 2014 – 2020, ktorý zahŕňa vzdelávanie vo všetkých kontextoch – formálnom, neformálnom aj informálnom – a vo všetkých etapách života, by sa mal zachovať, aby sa podporili flexibilné vzdelávacie dráhy umožňujúce jednotlivcom získať skúsenosti v oblasti vzdelávania na posilnenie európskej identity a porozumenie európskej kultúrnej rozmanitosti, a tým získať kompetencie, ktoré sú potrebné na riešenie výziev dvadsiateho prvého storočia.</p>

Zdôvodnenie

Mala by sa jasne uviesť skutočnosť, že rozvoj odborných zručností zameraných na budúcnosť prostredníctvom skúseností v oblasti vzdelávania v inej európskej krajine je významným impulzom a úzko súvisí s rozvojom európskej identity.

Pozmeňovací návrh 5

Preambula, odôvodnenie 10

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Program by mal byť vybavený takými mechanizmami, vďaka ktorým by sa stal ešte užitočnejším pri plnení politických cieľov a priorít Únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Systematický prístup založený na celoživotnom vzdelávaní je dôležitý na to, aby ľudia hladko zvládali prechod medzi rôznymi etapami, ktorým budú musieť čeliť vo svojom životnom cykle. V záujme rozvíjania tohto prístupu by sa v nasledujúcom programe malo zachovať úzke prepojenie s celkovým strategickým rámcom pre politickú spoluprácu Únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže vrátane politických programov pre školy, vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu, a vzdelávanie dospelých, a zároveň by sa mali posilňovať a rozvíjať nové synergie s inými súvisiacimi programami a oblasťami politiky Únie.</p>	<p>Program by mal byť vybavený takými mechanizmami, vďaka ktorým by sa stal ešte užitočnejším pri plnení politických cieľov a priorít Únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. So zreteľom na uvedené skutočnosti by tento program mal posilniť vzdelávanie a akceptovanie týkajúce sa základných hodnôt, ktoré sú základom Únie: rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, sloboda (vrátane slobody prejavu), demokracia, rovnosť, právny štát a rešpektovanie ľudských práv. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v európskej spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi. Okrem toho, systematický prístup založený na celoživotnom vzdelávaní je dôležitý na to, aby ľudia hladko zvládali prechod medzi rôznymi etapami, ktorým budú musieť čeliť vo svojom životnom cykle. V záujme rozvíjania tohto prístupu by sa v nasledujúcom programe malo zachovať úzke prepojenie s celkovým strategickým rámcom pre politickú spoluprácu Únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže vrátane politických programov pre školy, vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu, a vzdelávanie dospelých, a zároveň by sa mali posilňovať a rozvíjať nové synergie s inými súvisiacimi programami a oblasťami politiky Únie.</p>

Zdôvodnenie

Navrhované doplnenie zdôrazňuje naliehavosť v zmysle Parížskej deklarácie ministrov školstva o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie prostredníctvom vzdelávania a objasňuje smer „cieľov a priorít politiky Únie“.

Pozmeňovací návrh 6

Preambula, odôvodnenie 11

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Program je kľúčovou zložkou budovania európskeho vzdelávacieho priestoru. Mal by byť vybavený takými mechanizmami, aby mohol prispievať k rámcu nasledujúcemu po strategickom rámci pre spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave a k programu v oblasti zručností pre Európu so spoločným záväzkom, pokiaľ ide o strategický význam zručností a kompetencií na udržanie pracovných miest, rastu a konkurencieschopnosti. Mal by byť takisto oporou pre členské štáty pri dosahovaní cieľov Parížskej deklarácie o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie prostredníctvom vzdelávania.</p>	<p>Program je kľúčovou zložkou budovania európskeho vzdelávacieho priestoru. Mal by byť vybavený takými mechanizmami, aby mohol prispievať k rámcu nasledujúcemu po strategickom rámci pre spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave a k programu v oblasti zručností pre Európu so spoločným záväzkom, pokiaľ ide o strategický význam zručností a kompetencií na udržanie pracovných miest, rastu a konkurencieschopnosti. Mal by byť takisto oporou pre členské štáty pri dosahovaní cieľov Parížskej deklarácie o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie prostredníctvom vzdelávania, aby sa mladí ľudia takisto stali angažovanými občanmi Únie, ktorí sú si vedomí európskych hodnôt, zasadzovali sa za tieto hodnoty a využívali ich. Tým sa v rámci programu zdôrazňuje strategický význam zručností a kompetencií na zabezpečenie pracovných miest, rastu a konkurencieschopnosti.</p>

Zdôvodnenie

Mala by sa jasne uviesť skutočnosť, že rozvoj odborných zručností zameraných na budúcnosť prostredníctvom skúseností v oblasti vzdelávania v inej európskej krajine je významným impulzom a úzko súvisí s rozvojom európskej identity.

Pozmeňovací návrh 7

Preambula, odôvodnenie 12

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Program by mal byť v súlade s novou stratégiou Európskej únie pre mládež a rámcom pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže na roky 2019 – 2027, podľa oznámenia Komisie z 22. mája 2018 „Zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie: nová stratégia EÚ pre mládež“.	Program by mal byť v súlade s novou stratégiou Európskej únie pre mládež a rámcom pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže na roky 2019 – 2027, podľa oznámenia Komisie z 22. mája 2018 „Zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie: nová stratégia EÚ pre mládež“, a mal by sa pri ňom zohľadňovať pracovný plán Európskej únie pre mládež.

Zdôvodnenie

S cieľom zlepšiť súdržnosť politiky by sa mal zohľadniť pracovný plán EÚ pre mládež.

Pozmeňovací návrh 8

Preambula, odôvodnenie 14

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Program by mal prispieť k posilneniu inováčnej kapacity Únie, najmä podporou činností v oblasti mobility a spolupráce, ktoré sú prospešné pre rozvoj kompetencií vo výhľadovo orientovaných študijných odboroch alebo oblastiach, ako sú veda, technológia, inžinierstvo a matematika, zmena klímy, životné prostredie, čistá energia, umelá inteligencia, robotika, analýza údajov a umenie /dizajn s cieľom pomôcť ľuďom rozvíjať vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné pre budúcnosť.	Program by mal prispieť k posilneniu inováčnej kapacity Únie, najmä podporou činností v oblasti mobility a spolupráce, ktoré sú prospešné pre rozvoj kompetencií vo výhľadovo orientovaných študijných odboroch alebo oblastiach, ako sú veda, technológia, inžinierstvo a matematika, zmena klímy, životné prostredie, čistá energia, umelá inteligencia, robotika, analýza údajov, dizajn, ako aj v oblasti umenia a humanitných vied s cieľom pomôcť ľuďom rozvíjať vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné pre budúcnosť. Toto komplexné vzdelávanie prispeje k prehĺbeniu demokracie, zintenzívneniu kritickej analýzy súčasnej situácie a medzikultúrneho povedomia, ako aj k podpore rozvoja sociálnych zručností, ako je medzikultúrna tímová práca, empatia, tolerancia a schopnosť učiť sa nezávislou prácou, ktoré sú všetky mimoriadne dôležité.

Zdôvodnenie

Keďže inováčná kapacita Únie závisí nielen od odborných znalostí v príslušných oblastiach a disciplínach, ale aj od zručností spojených s umením a humanitnými vedami, ako aj od rozvoja sociálnych zručností (budúcich) zamestnancov a vedúcich pracovníkov, mali by sa v tomto programe náležite zohľadniť všetky tieto aspekty.

Pozmeňovací návrh 9

Preambula, odôvodnenie 15

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Synergiami s programom Európsky horizont by sa malo zabezpečiť, aby sa využívali kombinované zdroje z programu Erasmus a programu Európsky horizont¹ na podporu činností zameraných na posilnenie a modernizáciu európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Z programu Európsky horizont sa v prípade potreby doplní podpora programu určená na iniciatívu „Európske univerzity“, najmä jej výskumný rozmer ako súčasť vývoja nových spoločných a integrovaných dlhodobých a udržateľných stratégií v oblasti vzdelávania, výskumu a inovácií. Synergie s programom Európsky horizont pomôžu podporiť integráciu vzdelávania a výskumu v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania.</p>	<p>Synergiami s programom Európsky horizont by sa malo zabezpečiť, aby sa využívali kombinované zdroje z programu Erasmus a programu Európsky horizont na podporu činností zameraných na posilnenie a modernizáciu európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, príčom treba patričnú pozornosť venovať výzvam, ktorým čelia vidiecke oblasti, najvzdialenejšie regióny Únie, regióny, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú ostrovné, cezhraničné a horské regióny, ako aj územia v členských štátoch, ktoré sú postihované prírodnými katastrofami. Z programu Európsky horizont sa v prípade potreby doplní podpora programu určená na iniciatívu „Európske univerzity“, najmä jej výskumný rozmer ako súčasť vývoja nových spoločných a integrovaných dlhodobých a udržateľných stratégií v oblasti vzdelávania, výskumu a inovácií. Synergie s programom Európsky horizont pomôžu podporiť integráciu vzdelávania a výskumu v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania aj na to, aby stimulovali v týchto sektoroch konvergenciu pre zaostávajúce regióny.</p>
<p>(¹) COM(2018) [ ].</p>	

Zdôvodnenie

Vzdelávanie a výskum sú rozhodujúcou hnacou silou sociálneho a hospodárskeho rozvoja a zamestnatelnosti, preto treba venovať patričnú pozornosť aj okrajovým regiónom EÚ a regiónom, ktoré zaostávajú.

Pozmeňovací návrh 10

Preambula, odôvodnenie 16

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Program by mal byť inkluzívnejší zlepšením nadväzovania kontaktu s ľuďmi s nedostatkom príležitostí, a to aj prostredníctvom flexibilnejších formátov vzdelávacej mobility a podporou účasti malých organizácií, najmä nových organizácií a miestnych komunitných organizácií, ktoré pracujú priamo so znevýhodnenými vzdelávajúcimi sa všetkých vekových kategórií. Mali by sa podporovať virtuálne formáty, ako je virtuálna spolupráca, zmiešaná a virtuálna mobilita, aby sa oslovilo viac účastníkov, najmä tých s nedostatkom príležitostí, a tých, pre ktorých by fyzický presun do krajiny, ktorá nie je ich krajinou pobytu, bol prekážkou.</p>	<p>Program by mal byť inkluzívnejší zlepšením nadväzovania kontaktu s ľuďmi s nedostatkom príležitostí, a to aj prostredníctvom flexibilnejších formátov vzdelávacej mobility a podporou účasti malých organizácií, najmä nových organizácií a miestnych komunitných organizácií aj na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré pracujú priamo so znevýhodnenými vzdelávajúcimi sa všetkých vekových kategórií.</p> <p>Okrem toho by mali mať inštitúcie informálneho učenia sa a vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sa zameriavajú najmä na znevýhodnených študentov a ktoré nikdy alebo už dlhšie nepracovali s európskymi programami, väčšiu príležitosť pracovať pri príprave projektu s odbornými inštitúciami neformálneho vzdelávania na miestnej a regionálnej úrovni.</p> <p>Mali by sa podporovať virtuálne formáty, ako je virtuálna spolupráca, zmiešaná a virtuálna mobilita, aby sa oslovilo viac účastníkov, najmä tých s nedostatkom príležitostí, a tých, pre ktorých by fyzický presun do krajiny, ktorá nie je ich krajinou pobytu, bol prekážkou. Pri implementácii týchto virtuálnych formátov by sa mala zohľadňovať potreba vysokorychlostného internetového pripojenia pre každého v celej Európe a potreba dodržiavať spoločné európske pravidlá o ochrane údajov.</p>

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Musí sa vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa znevýhodneným osobám, najmä ľuďom s telesným, zmyslovým i kognitívnym zdravotným postihnutím, umožnila fyzická mobilita.

Zdôvodnenie

Mala by sa podporovať aktívna účasť základných organizácií na miestnej a regionálnej úrovni. Vzhľadom na to, že podľa nedávnych štúdií existuje v mnohých prípadoch značný strach zo zapojenia do európskych projektov, ktoré sú vnímané ako príliš komplikované, mali by sa vytvoriť príležitosti, ktoré ponúkajú príslušným zamestnancom možnosť ďalej sa vzdelávať na pracovisku a na tento účel spolupracovať s pedagogicky zameranou inštitúciou.

Hoci virtuálna mobilita môže zmysluplne dopĺňať fyzickú mobilitu aj keď nie je jej rovnocennou náhradou, prístup k širokopásmovému pripojeniu v celej EÚ a dodržiavanie pravidiel na ochranu osobných údajov v plnom rozsahu sú nevyhnutným predpokladom. Okrem toho sa musí zabezpečiť, aby všetci mohli využívať všetky formy mobility, teda aj študenti s telesným i kognitívnym zdravotným postihnutím, ktorí si často vyžadujú cieľenú podporu.

Pozmeňovací návrh 11

Preambula, odôvodnenie 17

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisia vo svojom oznámení o posilňovaní európskej identity vzdelávaním a kultúrou zdôraznila kľúčovú úlohu vzdelávania, kultúry a športu pri podpore aktívneho občianstva a spoločných hodnôt u najmladších generácií. Posilňovanie európskej identity a podpora aktívnej účasti jednotlivcov na demokratických procesoch sú nesmierne dôležité pre budúcnosť Európy a našich demokratických spoločností. Ísť do zahraničia študovať, učiť sa, absolvovať odbornú prípravu a pracovať alebo zúčastniť sa na mládežníckych a športových aktivitách prispieva k posilneniu tejto európskej identity v celej jej rozmanitosti a k pocitu spolupatričnosti ku kultúrnej komunite, ako aj k podpore takéhoto aktívneho občianstva medzi ľuďmi všetkých vekových skupín. Účastníci činností v oblasti mobility by sa mali zapájať do života svojich miestnych komunít, ako aj miestnych komunít v hostiteľskej krajine, aby sa podelili o svoje skúsenosti. Mali by sa podporovať činnosti spojené s posilňovaním všetkých aspektov tvorivosti v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, a zlepšovaním individuálnych kľúčových kompetencií.	Komisia vo svojom oznámení o posilňovaní európskej identity vzdelávaním a kultúrou zdôraznila kľúčovú úlohu vzdelávania, kultúry a športu pri podpore aktívneho občianstva a spoločných hodnôt u najmladších generácií. Posilňovanie európskej identity a podpora aktívnej účasti jednotlivcov na demokratických procesoch sú nesmierne dôležité pre budúcnosť Európy a našich demokratických spoločností. Ísť do zahraničia študovať, učiť sa, absolvovať odbornú prípravu a pracovať, absolvovať krátkodobú, strednodobú alebo dlhodobú stáž ako žiak odbornej školy alebo školy všeobecného vzdelávania alebo zúčastniť sa na mládežníckych a športových aktivitách prispieva k posilneniu tejto európskej identity v celej jej rozmanitosti a k pocitu spolupatričnosti ku kultúrnej komunite, ako aj k podpore takéhoto aktívneho občianstva medzi ľuďmi všetkých vekových skupín. Účastníci činností v oblasti mobility by sa mali zapájať do života svojich miestnych komunít, ako aj miestnych komunít v hostiteľskej krajine, aby sa podelili o svoje skúsenosti. Organizácie, ktoré vytvárajú a podporujú kontakty medzi študentmi a inštitúciami informálneho učenia sa, vzdelávania a odbornej prípravy, najmä tými, ktoré pracujú s mladými ľuďmi s nedostatkom príležitostí, treba podporovať v ich práci, ako aj v rámci ich miestnych a európskych sietí. Mali by sa podporovať činnosti spojené s posilňovaním všetkých aspektov tvorivosti v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže, a zlepšovaním individuálnych kľúčových kompetencií.

Zdôvodnenie

Keďže stáže v rámci odborného vzdelávania sú už podporované aj v rámci súčasného programu Erasmus+ a v súčasnosti sú veľmi dôležité, táto možnosť by mala pokračovať a mala by sa rozšíriť aj na oblasť odbornej orientácie v školách všeobecného vzdelávania.

Práca organizácií, ktoré podporujú kontakty medzi študentmi a inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, ukázala, že takéto sprostredkovateľské služby majú zmysel, pretože poskytujú študentom programu Erasmus komplexnejší pohľad na vzdelávací systém ich hostiteľskej krajiny a ponúkajú im jednoduchý priamy prístup k Európe, ktorý by mohol byť obzvlášť dôležitý pre mladých ľudí s nedostatkom príležitostí.

Pozmeňovací návrh 12

Preambula, odôvodnenie 18

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Takisto by sa mal podporovať medzinárodný rozmer programu s cieľom ponúknuť viac príležitostí na mobilitu, spoluprácu a dialóg o politike s tretími krajinami, ktoré nie sú pridružené k programu. Vychádzajúc z úspešného vykonávania medzinárodných činností v oblasti vysokoškolského vzdelávania a mládeže v rámci predchádzajúcich programov v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže by sa činnosti v oblasti medzinárodnej mobility mali rozšíriť do ďalších sektorov, napríklad do oblasti odborného vzdelávania a prípravy.</p>	<p>Takisto by sa mal podporovať medzinárodný rozmer programu s cieľom ponúknuť viac príležitostí na mobilitu, spoluprácu a dialóg o politike s tretími krajinami, ktoré nie sú pridružené k programu. Vychádzajúc z úspešného vykonávania medzinárodných činností v oblasti vysokoškolského vzdelávania a mládeže v rámci predchádzajúcich programov v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže by sa činnosti v oblasti medzinárodnej mobility mali rozšíriť do ďalších sektorov, napríklad do oblasti odborného vzdelávania a prípravy, pričom treba zohľadniť tie sociálno-ekonomické a zemepisné charakteristiky dotknutých krajín, ktoré ovplyvňujú vytváranie pracovných miest, a tým aj podnikavosť a zamestnateľnosť mládeže aj dospelých.</p>

Zdôvodnenie

Navrhovanou zmenou sa má vytvoriť jednoznačnejšie spojenie medzi jednak vzdelávaním a odbornou prípravou, a jednak konkrétnou sociálnou a hospodárskou realitou určitého územia, hlavne odľahlého a znevýhodneného.

Pozmeňovací návrh 13

Preambula, odôvodnenie 19

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Základná štruktúra programu na roky 2014 – 2020 pozostávajúca z troch kapitol – vzdelávanie a odborná príprava, mládež a šport – členených podľa troch kľúčových akcií, sa ukázala ako úspešná a mala by sa zachovať. Mali by sa zaviesť zlepšenia na zefektívnenie a racionalizáciu akcií podporovaných v rámci programu.</p>	<p>Základná štruktúra programu na roky 2014 – 2020 pozostávajúca z troch kapitol – vzdelávanie a odborná príprava, mládež a šport – členených podľa troch kľúčových akcií, sa ukázala ako úspešná a mala by sa zachovať. Mali by sa zaviesť zlepšenia na zefektívnenie a racionalizáciu akcií podporovaných v rámci programu. Mali by sa zaviesť napríklad mimoriadne zjednodušené postupy predkladania žiadostí pre jednotlivé odvetvia s cieľom zvýšiť cieleň nárast počtu účastníkov a ochotu zamestnancov predkladať žiadosti. To si vyžaduje intenzívne poradenstvo, podporu a usmerňovanie na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá najlepšie pozná miestne potreby, ako aj podporu drobným partnerstvám zahŕňajúcim malé miestne organizácie, ktoré si vyžadujú jednoduché a ľahké administratívne formality.</p>

Zdôvodnenie

Čas potrebný na predloženie žiadosti sa odhaduje na 40 až 80 hodín v závislosti od typu projektu, a to aj skúsenými odborníkmi. V predchádzajúcich programoch bol rozsah nižší, pričom by mohla byť užitočná orientácia na normy, ktoré sú nimi stanovené. Táto otázka sa týka najmä vzdelávania, odbornej prípravy a neformálneho vzdelávania, pretože na rozdiel od univerzít sa v týchto inštitúciách zvyčajne nenachádzajú žiadne oddelenia pre medzinárodné vzťahy, ale táto práca sa musí vykonávať nad rámec bežných pracovných povinností.

Pozmeňovací návrh 14

Preambula, odôvodnenie 20

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Programom by sa mali posilniť existujúce príležitosti v oblasti vzdelávacej mobility, najmä v tých sektoroch, v ktorých by sa mohol program najviac zefektívniť s cieľom rozšíriť jeho dosah a uspokojiť vysoký dopyt. Malo by sa to dosiahnuť najmä zvýšením počtu a uľahčením činností v oblasti mobility vysokoškolských študentov, žiakov a študentov v sektore odborného vzdelávania a prípravy. Mobilita vzdelávajúcich sa dospelých s nízkou úrovňou zručností by mala byť zahrnutá do partnerstiev pre spoluprácu. S cieľom osloviť viac mladých ľudí by sa mali rozšíriť aj možnosti mobility pre mládež, ktorá sa zúčastňuje na činnostiach v oblasti neformálneho vzdelávania. Mobilita zamestnancov v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu by sa mala tiež posilniť vzhľadom na jej pákový efekt. V súlade s víziou skutočného európskeho vzdelávacieho priestoru by sa mala programom takisto zvýšiť miera mobility a výmen a podporovať účasť študentov na vzdelávacích a kultúrnych činnostiach prostredníctvom podpory digitalizácie procesov, ako je zavedenie európskej študentskej karty. Táto iniciatíva môže byť významným krokom k tomu, aby sa z mobility pre všetkých stala skutočnosť, a to v prvom rade tým, že sa inštitúciám vysokoškolského vzdelávania umožní vysielat a prijímať viac študentov na výmenné pobyty pri súčasnom zvýšení kvality študentskej mobility a zároveň sa uľahčí študentom prístup k rôznym službám (kníhnicia, doprava, ubytovanie) pred príchodom na zahraničnú inštitúciu.</p>	<p>Programom by sa mali budovať existujúce príležitosti v oblasti vzdelávacej mobility, najmä zvýšením počtu a uľahčením činností v oblasti mobility vysokoškolských študentov, žiakov a študentov v sektore odborného vzdelávania a prípravy. Mobilita vzdelávajúcich sa dospelých s nízkou úrovňou zručností by mala byť zahrnutá do partnerstiev pre spoluprácu. S cieľom osloviť viac mladých ľudí by sa mali rozšíriť aj možnosti mobility pre mládež, ktorá sa zúčastňuje na činnostiach v oblasti neformálneho vzdelávania. Mobilita zamestnancov v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu by sa mala tiež posilniť vzhľadom na jej pákový efekt. V súlade s víziou skutočného európskeho vzdelávacieho priestoru by sa mala programom takisto zvýšiť miera mobility a výmen a podporovať účasť študentov na vzdelávacích a kultúrnych činnostiach prostredníctvom nabádania organizácií, aby v hostiteľskej krajine vytvárali kontakty medzi študentmi, mládežníckymi organizáciami a inštitúciami informálneho učenia sa, ako aj vzdelávania a odbornej prípravy, najmä tými, ktoré pracujú s mladými ľuďmi s nedostatkom príležitostí, a prostredníctvom podpory digitalizácie procesov, ako je zavedenie európskej študentskej karty. Táto iniciatíva môže byť významným krokom k tomu, aby sa z mobility pre všetkých stala skutočnosť, a to v prvom rade tým, že sa inštitúciám vysokoškolského vzdelávania umožní vysielat a prijímať viac študentov na výmenné pobyty pri súčasnom zvýšení kvality študentskej mobility a zároveň sa uľahčí študentom prístup k rôznym službám (kníhnicia, doprava, ubytovanie) pred príchodom na zahraničnú inštitúciu. V záujme celkovej podpory mobility študentov by sa mali systematicky poskytovať relevantné informácie, ktoré by študentom uľahčili prípravu. Okrem toho by sa malo podporovať aj systematické zhromažďovanie osvedčených postupov, ktoré sú pre študentov užitočné.</p>

Zdôvodnenie

Práca organizácií, ktoré podporujú kontakty medzi študentmi a inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, ukázala, že môžu pomôcť poskytnúť študentom v hostiteľskej krajine jednoduchý priamy prístup k Európe, ktorý by mohol byť obzvlášť dôležitý pre mladých ľudí s nedostatkom príležitostí.

Pozmeňovací návrh 15

Preambula, odôvodnenie 21

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Programom by sa mala podporovať účasť mládeže na demokratickom živote v Európe, a to aj podporou projektov zamieraných na účasť mladých ľudí na živote občianskej spoločnosti, ktoré vedú mladých k angažovanosti, ďalej zvyšovaním povedomia o spoločných európskych hodnotách vrátane základných práv, spájaním mladých ľudí a osôb s rozhodovacími právomocami na miestnej, vnútroštátnej a európskej úrovni, ako aj prispievaním k procesu európskej integrácie.</p>	<p>Programom by sa mala podporovať účasť mládeže na demokratickom živote v Európe, a to aj podporou participatívnych projektov a konsolidovaním a rozšírením existujúcich najlepších postupov a opatrení v rámci programu Erasmus, aby sa mladí ľudia angažovali a naučili zúčastňovať sa na živote občianskej spoločnosti, ďalej zvyšovaním povedomia o spoločných európskych hodnotách vrátane základných práv, spájaním mladých ľudí a osôb s rozhodovacími právomocami na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni, ako aj prispievaním k procesu európskej integrácie.</p>

Zdôvodnenie

Musia sa zohľadniť miestne aj regionálne charakteristiky.

Pozmeňovací návrh 16

Preambula, odôvodnenie 22

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Program by mal mladým ľuďom ponúknuť viac príležitostí objavovať Európu prostredníctvom skúseností získaných počas vzdelávania v zahraničí. Osemnásťroční mladí ľudia, najmä tí s nedostatkom príležitostí, by mali dostať šancu na prvú, krátkodobú alebo skupinovú skúsenosť s cestovaním po celej Európe v rámci neformálnej vzdelávacej činnosti zameranej na posilnenie ich pocitu spolupatričnosti k Európskej únii a na objavovanie jej kultúrnej rozmanitosti. Prostredníctvom programu by sa mali určiť subjekty zodpovedné za oslovovanie a výber účastníkov, ako aj za podporné činnosti na posilnenie vzdelávacieho rozmeru skúsenosti.</p>	<p>Program by mal mladým ľuďom ponúknuť viac príležitostí objavovať Európu prostredníctvom skúseností získaných počas vzdelávania v zahraničí. Osemnásťroční mladí ľudia, najmä tí s nedostatkom príležitostí, by mali dostať šancu na prvú vlastnú, krátkodobú alebo skupinovú skúsenosť s cestovaním po celej Európe v rámci neformálnej vzdelávacej činnosti zameranej na posilnenie ich pocitu spolupatričnosti k Európskej únii a na objavovanie jej kultúrnej rozmanitosti. Účasť na programe by mala byť možná pre všetkých mladých ľudí za rovnakých podmienok bez ohľadu na ich bydlisko vrátane tých, ktorí pochádzajú z najvzdialenejších a menej rozvinutých regiónov, a štúdium by malo byť možné všade v Európe, aby sa umožnilo stretnutie ľudí s rôznymi životnými podmienkami a zo všetkých častí Európy. Mladým ľuďom s nedostatkom príležitostí by sa okrem cestovných výdavkov mohli hradiť aj výdavky na stravu a ubytovanie a, ak to je potrebné, na sprevádzanie. Tento program by tiež mohol byť projektom verejno-súkromného partnerstva, čím by sa umožnilo rýchlejšie dosiahnuť viac výsledkov z finančného hľadiska, napr. v rámci sektora mobility a cestovného ruchu. Aktívne zapojenie skupín občianskej spoločnosti do uvedených partnerstiev a do inovatívnych foriem spolupráce by im tiež mohlo umožniť zohrávať dynamickú úlohu, vždy s ohľadom na ďalšie zefektívnenie programu Erasmus a rozšírenie jeho rozsahu pôsobnosti. Prostredníctvom programu by sa mali určiť subjekty na regionálnej a miestnej úrovni zodpovedné za oslovovanie účastníkov šírením informácií vo vhodných médiách a prostredníctvom vhodných inštitúcií formálneho alebo neformálneho vzdelávania, ako aj za podporné činnosti na posilnenie vzdelávacieho rozmeru skúsenosti.</p>

Zdôvodnenie

Aby sa touto ponukou neformálneho vzdelávania oslovili o. i. nezamestnaní mladí ľudia alebo mladí ľudia so zdravotným postihnutím, nestačí vybrať si bežné prostriedky šírenia informácií. Okrem toho bude užitočné hradiť nielen cestovné výdavky, ale poskytovať štipendiá aj na pokrytie dodatočných nákladov, ktoré sú v týchto prípadoch implicitné. Menej rozvinuté regióny by sa tiež mali zväziť ako destinácie pre získavanie študijných skúseností v zahraničí, preto je dôležité vzbudiť v mladých ľuďoch záujem o tieto regióny a nadšenie.

Pozmeňovací návrh 17

Preambula, odôvodnenie 23

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Programom by sa malo takisto podporovať učenie sa jazykov, najmä prostredníctvom rozšíreného využívania online nástrojov, keďže elektronické vzdelávanie ponúka ďalšie výhody v jazykovom vzdelávaní, pokiaľ ide o prístup a flexibilitu.</p>	<p>Programom by sa malo takisto podporovať učenie sa jazykov, najmä prostredníctvom rozšíreného využívania online nástrojov, keďže elektronické vzdelávanie ponúka ďalšie výhody v jazykovom vzdelávaní, pokiaľ ide o prístup a flexibilitu. Na tento účel by sa v programe mala venovať náležitá pozornosť regionálnym a menšinovým jazykom, a to aj v zmysle článku 22 Charty základných práv Európskej únie, ktorý sa týka kultúrnej, náboženskej a jazykovej rozmanitosti.</p>

Zdôvodnenie

Zákonodarca by mal vyzdvihnúť aspekt kultúry a identity regionálnych a menšinových jazykov v zmysle článku 22 Charty základných práv Európskej únie a Európskej charty regionálnych jazykov a jazykov menšín Rady Európy (z roku 1992), ktorú podpísalo 16 členských štátov EÚ.

Pozmeňovací návrh 18

Preambula, odôvodnenie 24

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Programom by sa mali podporovať opatrenia, ktoré zintenzívňujú spoluprácu medzi inštitúciami a organizáciami pôsobiacimi v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu, čím sa uznáva ich zásadná úloha, pokiaľ ide o vybavovanie jednotlivcov znalosťami, zručnosťami a kompetenciami potrebnými v meniacom sa svete, ako aj primerané využitie potenciálu v oblasti inovácie, tvorivosti a podnikania, najmä v digitálnom hospodárstve.</p>	<p>Programom by sa mali podporovať opatrenia, ktoré zintenzívňujú spoluprácu medzi inštitúciami a organizáciami pôsobiacimi v oblasti informálneho učenia sa, vzdelávania, odbornej prípravy a športu, tak v rámci týchto oblastí vzdelávania, ako aj za transparentných podmienok medzi nimi na miestnej úrovni, čím sa uznáva ich zásadná úloha, pokiaľ ide o vybavovanie jednotlivcov znalosťami, zručnosťami a kompetenciami potrebnými v meniacom sa svete, ako aj primerané využitie potenciálu v oblasti inovácie, tvorivosti a podnikania.</p>

Zdôvodnenie

Keďže kreatívne a inovatívne inštitúcie vzdelávania existujú aj mimo digitálneho hospodárstva, navrhovaná koncentrácia by znamenala neodôvodnené vylúčenie.

Pozmeňovací návrh 19

Preambula, odôvodnenie 32

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Vzhľadom na dôležitosť boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie, pokiaľ ide o vykonávanie Parížskej dohody a dosahovanie cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, tento program prispeje k začleneniu opatrení v oblasti klímy do politik Únie a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je 25 % rozpočtových výdavkov Únie na podporu klimatických cieľov. Príslušné akcie sa určujú počas prípravy a implementácie programu a opätovne sa posúdia v súvislosti s príslušným postupom hodnotenia a preskúmania.</p>	<p>Vzhľadom na dôležitosť boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie, pokiaľ ide o vykonávanie Parížskej dohody a dosahovanie cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, tento program prispeje k začleneniu opatrení v oblasti klímy do politik Únie a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je 25 % rozpočtových výdavkov Únie na podporu klimatických cieľov. Počas prípravy a implementácie programu sa, aj so zreteľom na vzdelávanie súvisiace so zmenou klímy a sprostredkovanie zručností mladým Európanom, stanovujú príslušné akcie, ktoré budú opätovne posudzované v kontexte príslušných hodnotení a preskúmaní.</p>

Zdôvodnenie

Je dôležité vzdelávať mladých ľudí v oblasti predchádzania zmene klímy, zmierňovania jej následkov a rizík súvisiacich so zmenou klímy vrátane prírodných katastrof, ktoré s tým súvisia.

Pozmeňovací návrh 20

Preambula, odôvodnenie 37

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zúčastniť na programe v rámci spolupráce založenej podľa dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), v ktorej sa stanovuje implementácia programov Únie rozhodnutím podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa na ňom takisto môžu zúčastniť na základe iných právnych nástrojov. Týmto nariadením by sa mali udeliť potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ako aj Európskemu dvoru audítorov, aby mohli v plnej miere vykonávať svoje príslušné právomoci. Plná účasť tretích krajín na programe by mala podliehať podmienkam stanoveným v osobitných dohodách, ktoré sa vzťahujú na účasť príslušnej tretej krajiny na programe. Z úplnej účasti okrem toho vyplýva povinnosť zriadiť národnú agentúru a riadiť niektoré akcie programu na decentralizovanej úrovni. Jednotlivci a subjekty z tretích krajín, ktoré nie sú pridružené k programu, by mali mať možnosť zúčastňovať sa na niektorých akciách programu vymedzených v pracovnom programe a výzvach na podávanie návrhov, ktoré uverejnila Komisia. Pri implementácii programu by sa mohli zohľadniť aj konkrétne dohody týkajúce sa jednotlivcov a subjektov z európskych mikroštátov.</p>	<p>Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zúčastniť na programe v rámci spolupráce založenej podľa dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), v ktorej sa stanovuje implementácia programov Únie rozhodnutím podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa na ňom takisto môžu zúčastniť na základe iných právnych nástrojov a rámcov štrukturálnej spolupráce, ako sú makroregionálne stratégie Európskej únie. Týmto nariadením by sa mali udeliť potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ako aj Európskemu dvoru audítorov, aby mohli v plnej miere vykonávať svoje príslušné právomoci. Plná účasť tretích krajín na programe by mala podliehať podmienkam stanoveným v osobitných dohodách, ktoré sa vzťahujú na účasť príslušnej tretej krajiny na programe. Z úplnej účasti okrem toho vyplýva povinnosť zriadiť národnú agentúru a riadiť niektoré akcie programu na decentralizovanej úrovni. Jednotlivci a subjekty z tretích krajín, ktoré nie sú pridružené k programu, by mali mať možnosť zúčastňovať sa na niektorých akciách programu vymedzených v pracovnom programe a výzvach na podávanie návrhov, ktoré uverejnila Komisia. Pri implementácii programu by sa mohli zohľadniť aj konkrétne dohody týkajúce sa jednotlivcov a subjektov z európskych mikroštátov.</p>

Zdôvodnenie

Navrhovanou zmenou sa má zdôrazniť makroregionálny rozmer európskych opatrení, aj poukázaním na účasť tých tretích krajín na programe Erasmus, ktoré sa zapájajú do súčasných štyroch makroregionálnych stratégií.

Pozmeňovací návrh 21

Preambula, odôvodnenie 38

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V súlade s oznámením Komisie s názvom „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi Únie“ by sa mala v programe zohľadniť osobitná situácia týchto regiónov. Prijmú sa opatrenia na zvýšenie účasti najvzdialenejších regiónov na všetkých akciách. Mali by sa podporovať výmeny mobility a spolupráca medzi ľuďmi a organizáciami z týchto regiónov a tretích krajín, najmä krajín s nimi susediacich. Takéto opatrenia sa budú pravidelne monitorovať a vyhodnocovať.</p>	<p>V súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a s oznámením Komisie s názvom „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi Únie“ by sa mala v programe zohľadniť osobitná situácia týchto regiónov. Prijmú sa opatrenia na zvýšenie účasti najvzdialenejších regiónov na všetkých akciách. Mali by sa podporovať výmeny mobility a spolupráca medzi ľuďmi a organizáciami z týchto regiónov a tretích krajín, najmä krajín s nimi susediacich. Takéto opatrenia sa budú pravidelne monitorovať a vyhodnocovať.</p>

Zdôvodnenie

Odôvodnenie by malo obsahovať právny základ článku 349 ZFEÚ, ktorý je skutočným prostriedkom na vyjadrenie špecifických charakteristík najvzdialenejších regiónov, a preto predkladáme toto nové znenie.

Pozmeňovací návrh 22

Preambula, odôvodnenie 38

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Pri každej akcii v rámci programu by sa takisto mala zohľadniť potreba zvýšiť zapojenie regiónov, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú ostrovné, cezhraničné a horské regióny, uvedené v treťom odseku článku 174 ZFEÚ.</i>

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia.

Pozmeňovací návrh 23

Preambula, odôvodnenie 42

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Na európskej, vnútroštátnej i miestnej úrovni by sa mala zabezpečiť primeraná osвета, propagácia a informovanie o príležitostiach a výsledkoch akcií podporovaných programom. Na osvetových, propagačných a informačných činnostiach by sa mali podieľať všetky vykonávacie orgány programu, ktoré by v prípade potreby mali mať podporu ďalších kľúčových zainteresovaných strán.	Na európskej, vnútroštátnej, regionálnej i miestnej úrovni by sa mala zabezpečiť primeraná osвета, propagácia a informovanie o príležitostiach a výsledkoch akcií podporovaných programom. Na osvetových, propagačných a informačných činnostiach by sa mali podieľať všetky vykonávacie orgány programu, ktoré by v prípade potreby mali mať podporu ďalších kľúčových zainteresovaných strán.

Zdôvodnenie

Musia sa zohľadniť miestne aj regionálne charakteristiky.

Pozmeňovací návrh 24

Preambula, odôvodnenie 44

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
S cieľom zabezpečiť efektívne a účinné vykonávanie tohto nariadenia by mal program v maximálnej možnej miere využívať už existujúce mechanizmy realizácie. Implementácia programu by sa preto mala zveriť Komisii a národným agentúram. Ak je to možné a s cieľom maximalizovať efektívnosť, malo by ísť o tie isté národné agentúry, ktoré boli určené na riadenie predchádzajúceho programu. Rozsah ex-ante hodnotenia súladu by sa mal obmedziť na požiadavky, ktoré sú nové a špecifické pre program, pokiaľ to nie je odôvodnené, ako v prípade závažných nedostatkov alebo nedostatočnej výkonnosti príslušnej národnej agentúry.	S cieľom zabezpečiť efektívne a účinné vykonávanie tohto nariadenia by mal program v maximálnej možnej miere využívať už existujúce mechanizmy realizácie a mal by výraznejšie stavať na regionálnej úrovni . Implementácia programu by sa preto mala zveriť Komisii a národným agentúram, ktoré výraznejšie spolupracujú s regionálnou úrovňou . Ak je to možné a s cieľom maximalizovať efektívnosť, malo by ísť o tie isté národné agentúry, ktoré výraznejšie stavajú na regionálnej úrovni a ktoré boli určené na riadenie predchádzajúceho programu. V záujme ďalšieho zvyšovania účinnosti a prijatia opatrení prijatých národnými agentúrami by mali v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami zriadiť funkcie poradcov a ombudsmanov na miestnej alebo regionálnej úrovni, aby pomohli zlepšiť administratívne postupy a rozhodnutia a urovnávať prípadné nezrovnalosti a spory medzi národnými agentúrami a používateľmi transparentným, objektívnym a neutrálnym spôsobom . Rozsah ex-ante hodnotenia súladu by sa mal obmedziť na požiadavky, ktoré sú nové a špecifické pre program, pokiaľ to nie je odôvodnené, ako v prípade závažných nedostatkov alebo nedostatočnej výkonnosti príslušnej národnej agentúry.

Zdôvodnenie

Dobré skúsenosti, ktoré má Spolkový inštitút pre odborné vzdelávanie (BIBB) v Nemecku so zriadením poradného výboru pre používateľov, by mali využiť aj ostatné národné agentúry, aby sa dotknutým osobám umožnilo ešte viac sa podieľať na programe, a najmä jeho vykonávaní.

Vzhľadom na to, že v minulosti sa opakovane vyskytli námietky proti rozhodnutiam o udelení grantu zo strany národných agentúr, a nemá zmysel, aby samotné národné agentúry nachádzali námietky vo svojich rozhodnutiach, má zmysel, ako sa už uplatňuje v Rakúsku, zriadiť príslušné úrady ombudsmana, čo môže prispieť k transparentnosti rozhodovacích postupov a ku kompetentným, ale neutrálnym riešeniam.

Pozmeňovací návrh 25

Preambula, odôvodnenie 46

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Členské štáty by sa mali snažiť prijať všetky primerané opatrenia na odstránenie právnych a administratívnych prekážok pre správne fungovanie programu. Podľa možnosti a bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie týkajúce sa vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín, sem patrí vyriešenie otázok, v dôsledku ktorých vznikajú ťažkosti pri získavaní víz a povolení na pobyt. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801⁽¹⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby zaviedli zrýchlené postupy prijímania.</p> <p>(¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdiá, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 21).</p>	<p>Členské štáty by mali prijať všetky primerané opatrenia na odstránenie právnych a administratívnych prekážok pre správne fungovanie programu. Podľa možnosti a bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie týkajúce sa vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín, sem patrí oslobodenie štipendií od zdanenia, ako aj vyriešenie otázok, v dôsledku ktorých vznikajú ťažkosti pri získavaní víz a povolení na pobyt. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801⁽¹⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby zaviedli zrýchlené postupy prijímania.</p> <p>(¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdiá, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 21).</p>

Zdôvodnenie

Zosúladenie s odôvodnením 49.

Pozmeňovací návrh 26

Preambula, odôvodnenie 49

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>S cieľom zjednodušiť požiadavky pre prijímateľov by sa v maximálnej možnej miere malo využívať financovanie v podobe zjednodušených grantov, jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb. V prípade zjednodušených grantov na podporu mobility akcií programu, ako ich vymedzila Komisia, by sa mali zohľadňovať životné náklady a náklady spojené s pobytom v hostiteľskej krajine. Komisia a národné agentúry vysielajúcich krajín by mali mať možnosť upraviť tieto zjednodušené granty na základe objektívnych kritérií, najmä s cieľom zabezpečiť prístup ľuďom s nedostatkom príležitostí. Členské štáty by sa mali takisto nabádať k tomu, aby v súlade s vnútroštátnym právom oslobodili tieto granty od daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie. Rovnako oslobodenie by sa malo uplatňovať aj v prípade verejných alebo súkromných subjektov, ktoré pridelujú túto finančnú podporu príslušným jednotlivcom.</p>	<p>S cieľom zjednodušiť požiadavky pre prijímateľov by sa v maximálnej možnej miere malo využívať financovanie v podobe zjednodušených grantov, jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb. Zjednodušené granty na podporu mobility akcií programu, ako ich vymedzila Komisia, by sa mali pravidelne preskúmať a prispôbovať životným nákladom a nákladom spojeným s pobytom v hostiteľskej krajine. Komisia a národné agentúry vysielajúcich krajín by mali mať možnosť upraviť tieto zjednodušené granty na základe objektívnych kritérií, najmä s cieľom zabezpečiť prístup ľuďom s nedostatkom príležitostí, ktorých celkové náklady na účasť by mali byť kryté z týchto grantov. Členské štáty by takisto mali v súlade s vnútroštátnym právom oslobodiť tieto granty od daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie. Rovnako oslobodenie by sa malo uplatňovať aj v prípade verejných alebo súkromných subjektov, ktoré pridelujú túto finančnú podporu príslušným jednotlivcom.</p>

Zdôvodnenie

Vyplyva zo znenia.

Pozmeňovací návrh 27

Preambula, odôvodnenie 51

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Treba zabezpečiť komplementárnosť činností vykonávaných v rámci programu s činnosťami vykonávanými členskými štátmi a inými činnosťami Únie, najmä činnosťami v oblasti vzdelávania, kultúry a médií, mládeže a solidarity, zamestnanosti a sociálnej inklúzie, výskumu a inovácií, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka so zameraním na mladých poľnohospodárov, súdržnosti, regionálnej politiky a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.	Treba zabezpečiť komplementárnosť činností vykonávaných v rámci programu s činnosťami vykonávanými členskými štátmi a regiónmi a inými činnosťami Únie, najmä činnosťami v oblasti vzdelávania, kultúry a médií, mládeže a solidarity, zamestnanosti a sociálnej inklúzie, výskumu a inovácií, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka so zameraním na mladých poľnohospodárov, súdržnosti, regionálnej politiky a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.

Zdôvodnenie

Mala by sa zohľadniť aj komplementárnosť činností vykonávaných v rámci programu s činnosťami vykonávanými regiónmi.

Pozmeňovací návrh 28

Preambula, odôvodnenie 52

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Zatiaľ čo regulačný rámec už v predchádzajúcom programovom období poskytoval členským štátom a regiónom možnosť vytvoriť synergie medzi programom Erasmus+ a inými nástrojmi Únie, ako sú európske štrukturálne a investičné fondy, z ktorých sa takisto podporuje kvalitatívny rozvoj systémov vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže v Únii, tento potenciál sa doteraz nevyužíval v dostatočnej miere, čím sa obmedzili systémové účinky projektov a vplyv na politiku. Účinná komunikácia a spolupráca by sa mala uskutočňovať na vnútroštátnej úrovni medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za riadenie týchto rôznych nástrojov s cieľom maximalizovať ich príslušný vplyv. Program by mal umožňovať aktívnu spoluprácu s týmito nástrojmi.	Zatiaľ čo regulačný rámec už v predchádzajúcom programovom období poskytoval členským štátom a regiónom možnosť vytvoriť synergie medzi programom Erasmus+ a inými nástrojmi Únie, ako sú európske štrukturálne a investičné fondy, z ktorých sa takisto podporuje kvalitatívny rozvoj systémov vzdelávania, odbornej prípravy a mládeže v Únii, tento potenciál sa doteraz nevyužíval v dostatočnej miere, čím sa obmedzili systémové účinky projektov a vplyv na politiku. Účinná komunikácia a spolupráca by sa mala uskutočňovať na vnútroštátnej úrovni medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi zodpovednými za riadenie týchto rôznych nástrojov s cieľom maximalizovať ich príslušný vplyv. Program by mal umožňovať aktívnu spoluprácu s týmito nástrojmi.

Zdôvodnenie

Mala by sa tiež zväziť spolupráca s regionálnymi orgánmi, keďže na tejto úrovni pôsobia aj riadiace orgány iných nástrojov EÚ, ako sú napríklad európske štrukturálne a investičné fondy.

Pozmeňovací návrh 29

Kapitola I článok 2 bod 6 (Vymedzenie pojmov)

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
„masový šport“ je organizovaný šport, ktorému sa na miestnej úrovni venujú amatérski športovci, a šport pre všetkých;	„masový šport“ je organizovaný šport, ktorému sa na miestnej alebo regionálnej úrovni venujú amatérski športovci, a šport pre všetkých;

Zdôvodnenie

Vyplyva zo znenia.

Pozmeňovací návrh 30

Kapitola I článok 2 bod 14 (Vymedzenie pojmov)

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
„partnerstvo“ je dohoda, ktorú uzavrela skupina inštitúcií a/alebo organizácií s cieľom vykonávať spoločné činnosti a projekty;	„partnerstvo“ je dohoda, ktorú uzavrela skupina inštitúcií a/alebo organizácií s cieľom vykonávať v rámci programu spoločné činnosti a projekty;

Zdôvodnenie

Malo by sa zabezpečiť, aby nebola každá forma spolupráce vyhlásená za „partnerstvo“ v zmysle nariadenia.

Pozmeňovací návrh 31

Kapitola I článok 2 bod 25 (Vymedzenie pojmov)

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
„osoby s nedostatkom príležitostí“ sú osoby, ktoré čelia prekážkam , ktoré im bránia v tom, aby mali účinný prístup k príležitostiam v rámci programu z ekonomických, zo sociálnych, z kultúrnych, geografických alebo zo zdravotných dôvodov, pre ich migrantský pôvod alebo z dôvodov, ako sú zdravotné postihnutie a ťažkosti vo vzdelávaní ;	„osoby s nedostatkom príležitostí“ sú osoby, ktoré čelia bariérám , ktoré im bránia v tom, aby mali účinný prístup k príležitostiam v rámci programu z ekonomických, zo sociálnych, z kultúrnych, jazykových , geografických alebo zo zdravotných dôvodov, pre ich migrantský pôvod alebo z dôvodov, ako sú telesné, zmyslové a kognitívne zdravotné postihnutie; zabezpečiť prístupnosť je jedným z prvoradých cieľov programu, ktorý by mal byť nadradený kvantitatívnym alebo finančným aspektom ;

Zdôvodnenie

Rovnaký prístup k príležitostiam si vyžaduje zaoberať sa aj prekážkami, ako sú jazykové bariéry či poruchy učenia.

Pozmeňovací návrh 32

Kapitola I článok 2 nový bod 28 (Vymedzenie pojmov)

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	„ cudzí jazyk “ je akýkoľvek iný jazyk, ktorý nie je materinským jazykom študenta;

Zdôvodnenie

Vyučovanie nových jazykov podporované týmto programom by sa nemalo obmedzovať len na úradné jazyky EÚ.

Pozmeňovací návrh 33

Kapitola I článok 2 nový bod 29 (Vymedzenie pojmov)

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	„osoby so zdravotným postihnutím“ sú osoby s dlhodobým telesným, duševným, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré v súčasnosti s rôznymi prekážkami môže brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Zdôvodnenie

Vymedzenie pojmu analogické k dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, článok 1, druhá veta.

Pozmeňovací návrh 34

Kapitola II článok 4 Kľúčová akcia 1 Vzdelávacia mobilita

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 1:</p> <p>a) mobilita vysokoškolských študentov a zamestnancov;</p> <p>b) mobilita študentov odborného vzdelávania a prípravy, a zamestnancov pôsobiach v tejto oblasti;</p> <p>c) mobilita žiakov a zamestnancov škôl;</p> <p>d) mobilita zamestnancov pôsobiach v oblasti vzdelávania dospelých;</p> <p>e) možnosti jazykového vzdelávania vrátane tých, ktorými sa podporujú činnosti v oblasti mobility.</p>	<p>V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 1, ktoré sa môžu vykonávať aj v kombinácii s virtuálnymi projektmi výmeny:</p> <p>a) krátkodobá, strednodobá alebo dlhodobá mobilita vysokoškolských študentov a zamestnancov;</p> <p>b) krátkodobá, strednodobá alebo dlhodobá mobilita študentov odborného vzdelávania a prípravy, a zamestnancov pôsobiach v tejto oblasti, najmä učňov, zamestnancov a školiteľov v MSP. Mali by sa rozvíjať ciele kurzy prípravy učňov na jazykové a medzikultúrne výzvy, pričom o účasť na nich by sa mohlo požiadať počas viacerých termínov za rok;</p> <p>c) krátkodobá, strednodobá alebo dlhodobá mobilita žiakov a zamestnancov škôl, o. i. pre stáže v oblasti všeobecného vzdelávania;</p> <p>d) krátkodobá, strednodobá alebo dlhodobá mobilita zamestnancov pôsobiach v oblasti vzdelávania dospelých;</p> <p>e) možnosti jazykového vzdelávania vrátane tých, ktorými sa podporujú činnosti v oblasti mobility, ktoré by mali byť prispôbené špecifickým potrebám rôznych cieľových skupín;</p> <p>f) mobilita dospelých a starších osôb, ktoré študujú na univerzitách tretieho veku alebo sa zúčastňujú na iných iniciatívach ďalšieho vzdelávania;</p> <p>g) mobilita mladých ľudí a pracovníkov s mládežou na účely vzdelávania v oblasti neformálneho vzdelávania.</p>

Zdôvodnenie

a) – e) Vzdelávacia mobilita by sa mala rozvíjať najmä pre túto skupinu ľudí a túto oblasť vzdelávania a v záujme kvalitnej ponuky umožňovať aj primeranú prípravu.

f) Nabádanie na ďalšie vzdelávanie a ďalšiu odbornú prípravu a ich podpora s poukazaním na dospelé aj staršie osoby, a to na zlepšenie znalostí a zručností, zvýšenie kvality života, zlepšenie začlenenia a podporu európskej identity všetkých vekových kategórií.

g) V pozmeňovacom návrhu je zahrnutá len oblasť formálneho a akademickejšieho vzdelávania, pričom je dôležité zahrnúť bod týkajúci sa mobility mládeže a pracovníkov s mládežou v rámci kľúčovej akcie 1.

Pozmeňovací návrh 35

Kapitola II článok 5 Kľúčová akcia 2 Spolupráca medzi organizáciami a inštitúciami

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 2:	V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 2:
a) partnerstvá pre spoluprácu a výmenu postupov vrátane drobných partnerstiev na podporu širšieho a inkluzívnejšieho prístupu k programu;	a) partnerstvá pre spoluprácu a výmenu postupov vrátane drobných partnerstiev na regionálnej úrovni na podporu širšieho a inkluzívnejšieho prístupu k programu;
b) partnerstvá pre excelentnosť, najmä európske univerzity, centrá excelentnosti v odbornom vzdelávaní a príprave, a spoločný študijný program druhého stupňa vysokoškolského štúdia;	b) partnerstvá pre excelentnosť, najmä európske univerzity, centrá excelentnosti v odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré by sa nemali nachádzať len v európskych metropolách a ktoré by mali podporovať zainteresované strany v ich príslušnej spolupráci a rozvíjať spoločný študijný program druhého stupňa vysokoškolského štúdia;
c) partnerstvá pre inováciu s cieľom posilniť inovačnú kapacitu Európy;	c) partnerstvá pre inováciu s cieľom posilniť inovačnú kapacitu Európy, ako aj ocenenia pre „európske podniky a spoločnosti“, ktoré sa osobitne zaviazali k európskej kvalifikácii svojich učňov;
d) online platformy a nástroje virtuálnej spolupráce vrátane podporných služieb pre eTwinning a elektronickú platformu pre vzdelávanie dospelých v Európe.	d) online platformy a nástroje virtuálnej spolupráce vrátane podporných služieb pre eTwinning a elektronickú platformu pre vzdelávanie dospelých v Európe.

Zdôvodnenie

Centrá excelentnosti v odbornom vzdelávaní a príprave môžu dosiahnuť svoje ciele iba vtedy, ak stavajú na existujúcich štruktúrach a pracujú s týmito zainteresovanými stranami, a nie proti nim.

Pozmeňovací návrh 36

Kapitola II článok 6 Kľúčová akcia 3 Podpora rozvoja politiky a spolupráce

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Kľúčová akcia 3</p> <p>Podpora rozvoja politiky a spolupráce</p> <p>V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 3:</p> <p>a) príprava a implementácia všeobecných a sektorových politických programov Únie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj s podporou siete EURYDICE alebo činností iných príslušných organizácií;</p> <p>b) podpora nástrojov a opatrení Únie, ktorými sa podporuje kvalita, transparentnosť a uznávanie kompetencií, zručností a kvalifikácií ⁽¹⁾;</p> <p>c) politický dialóg a spolupráca s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane celouijných sietí, európskych mimovládnych organizácií a medzinárodných organizácií v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy;</p> <p>d) opatrenia, ktoré prispievajú ku kvalitatívnej a inkluzívnej implementácii programu;</p> <p>e) spolupráca s inými nástrojmi Únie a podpora iných politík Únie;</p> <p>f) činnosti zamerané na šírenie informácií a zvyšovanie povedomia o výsledkoch a prioritách európskej politiky, ako aj o programe.</p> <hr/> <p>⁽¹⁾ Najmä jednotného rámca Únie pre transparentnosť kvalifikácií a schopností, Európskeho kvalifikačného rámca, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho systému prenosu a zhromažďovania kreditov, Európskeho registra zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania a Európskeho združenia zabezpečovania kvality vyššieho vzdelávania, európskej siete informačných centier v európskom regióne a národného informačného centra pre akademické uznávanie v Európskej únii a sietí Euroguidance.</p>	<p>Kľúčová akcia 3</p> <p>Podpora rozvoja politiky a spolupráce</p> <p>V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa programom podporujú tieto činnosti v rámci kľúčovej akcie 3:</p> <p>a) príprava a implementácia všeobecných a sektorových politických programov Únie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj s podporou siete EURYDICE alebo činností iných príslušných organizácií;</p> <p>b) podpora nástrojov a opatrení Únie, ktorými sa podporuje kvalita, transparentnosť a uznávanie kompetencií, zručností a kvalifikácií ⁽¹⁾;</p> <p>c) politický dialóg a spolupráca s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane celouijných sietí, európskych mimovládnych organizácií a medzinárodných organizácií v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy;</p> <p>d) opatrenia, ktoré prispievajú ku kvalitatívnej a inkluzívnej implementácii programu;</p> <p>e) spolupráca s inými nástrojmi Únie a podpora iných politík Únie;</p> <p>f) činnosti zamerané na šírenie informácií a zvyšovanie povedomia o výsledkoch a prioritách európskej politiky, ako aj o programe;</p> <p>g) podpora vykonávania makroregionálnych stratégií Európskej únie.</p> <hr/> <p>⁽¹⁾ Najmä jednotného rámca Únie pre transparentnosť kvalifikácií a schopností, Európskeho kvalifikačného rámca, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho systému prenosu a zhromažďovania kreditov, Európskeho registra zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania a Európskeho združenia zabezpečovania kvality vyššieho vzdelávania, európskej siete informačných centier v európskom regióne a národného informačného centra pre akademické uznávanie v Európskej únii a sietí Euroguidance.</p>

Zdôvodnenie

Navrhuje sa prispôsobiť program Erasmus aj makroregionálnej úrovni, aby sa mohli podporovať príslušné stratégie hospodárskej, sociálnej a územnej spolupráce medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a tretími krajinami.

Pozmeňovací návrh 37

Kapitola II článok 7 Akcie Jean Monnet

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p><i>Akcie Jean Monnet</i></p> <p>Programom sa podporuje výučba, vzdelávanie, výskum a diskusie o záležitostiach týkajúcich sa európskej integrácie, a to prostredníctvom týchto opatrení:</p> <p>a) akciou Jean Monnet v oblasti vysokoškolského vzdelávania;</p> <p>b) akciou Jean Monnet v iných oblastiach vzdelávania a odbornej prípravy;</p> <p>c) podporou týchto inštitúcií presadzujúcich cieľ európskeho záujmu: Európskeho univerzitného inštitútu vo Florencii vrátane jeho Školy nadnárodnej správy vecí verejných, College of Europe (univerzít v Bruggách a Natoline); Európskeho inštitútu verejnej správy v Maastrichte, Akadémie európskeho práva v Trieri, Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania v Odense a Medzinárodného strediska európskeho odborného vzdelávania v Nice.</p>	<p><i>Akcie Jean Monnet</i></p> <p>Programom sa podporuje výučba, vzdelávanie, výskum a diskusie o záležitostiach týkajúcich sa európskej integrácie, a to prostredníctvom týchto opatrení:</p> <p>a) akciou Jean Monnet v oblasti vysokoškolského vzdelávania;</p> <p>b) akciou Jean Monnet v iných oblastiach vzdelávania a odbornej prípravy;</p> <p>c) podporou týchto inštitúcií presadzujúcich cieľ európskeho záujmu: Európskeho univerzitného inštitútu vo Florencii vrátane jeho Školy nadnárodnej správy vecí verejných, College of Europe (univerzít v Bruggách a Natoline); Európskeho inštitútu verejnej správy v Maastrichte, Akadémie európskeho práva v Trieri, Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania v Odense a Medzinárodného strediska európskeho odborného vzdelávania v Nice;</p> <p>d) akciou Jean Monnet v oblasti odbornej prípravy a výskumu, pokiaľ ide o ochranu životného prostredia, európsku stratégiu trvalo udržateľného rozvoja a širšiu politiku v oblasti životného prostredia a zmeny klímy, ktoré sa týkajú prírodných katastrof, s osobitným zameraním na témy prevencie, zmierňovania a obmedzovania škôd.</p>

Zdôvodnenie

Cieľom navrhovanej zmeny je posilniť akcie Jean Monnet obsiahnuté v programe.

Pozmeňovací návrh 38

Kapitola IV článok 11

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Okrem toho sa podporuje mobilita amatérskych športovcov v rámci súťaží, najmä tých, ktorí pochádzajú z odľahlých, ostrovných a najvzdialenejších oblastí.

Zdôvodnenie

Je dôležité podporovať mobilitu týchto športovcov, ktorí majú vzhľadom na svoje oblasti pôvodu väčšie ťažkosti pri cestovaní na súťaže. Mobilita musí byť dostupná za rovnakých podmienok pre všetkých športovcov.

Pozmeňovací návrh 39

Kapitola IV článok 12

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) partnerstvá pre spoluprácu a výmenu postupov vrátane drobných partnerstiev na podporu širšieho a inkluzívnejšieho prístupu k programu;	a) partnerstvá pre spoluprácu a výmenu postupov vrátane drobných partnerstiev na podporu širšieho a inkluzívnejšieho prístupu k programu; aby sa aj malým miestnym a regionálnym subjektom umožnilo zúčastniť sa na tomto programe, mal by sa aj minimálny počet krajín, ktoré sa musia podieľať na opatrení, znížiť na šesť krajín;

Zdôvodnenie

Keďže mnohé aktivity organizujú malé miestne alebo regionálne subjekty, toto konkrétne zníženie by malo byť možné v záujme širšieho a inkluzívnejšieho prístupu.

Pozmeňovací návrh 40

Kapitola IV článok 14

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
6. [...]	6. [...] 7. Finančné prostriedky na vzdelávaciu mobilitu jednotlivcov podľa článku 4 sa upravujú podľa pravidelne preskúmaných skutočných životných nákladov v hostiteľskom regióne.

Zdôvodnenie

Je potrebné upraviť úhradu nákladov na pobyt v hostiteľskej krajine na základe aktualizovaných skutočných nákladov v hostiteľskom regióne, keďže celoštátny priemer môže byť klamlivý.

Pozmeňovací návrh 41

Kapitola VIII článok 22 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Národné agentúry uvedené v článku 24 vypracujú jednotnú stratégiu, pokiaľ ide o účinné nadväzovanie kontaktu, ako aj šírenie a využívanie výsledkov činností podporovaných v kontexte akcií, ktoré riadia v rámci programu, pomáhajú Komisii vo všeobecnej úlohe šírenia informácií o programe vrátane informácií o akciách a činnostiach riadených na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, ako aj o jeho výsledkoch, a informujú príslušné cieľové skupiny o akciách a činnostiach uskutočňovaných vo svojej krajine.	Národné agentúry uvedené v článku 24 vypracujú jednotnú stratégiu, pokiaľ ide o účinné nadväzovanie kontaktu, ktorá zviditeľní jednotlivé oblasti programu , ako aj šírenie a využívanie výsledkov činností podporovaných v kontexte akcií, ktoré riadia v rámci programu, pomáhajú Komisii vo všeobecnej úlohe šírenia informácií o programe vrátane informácií o akciách a činnostiach riadených na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, ako aj o jeho výsledkoch, a informujú príslušné cieľové skupiny, od predškolských zariadení po zariadenia vyššieho odborného a vysokoškolského vzdelávania v príslušných médiách a po konzultácii so zainteresovanými stranami , o akciách a činnostiach uskutočňovaných vo svojej krajine.

Zdôvodnenie

Aby sa dosiahol požadovaný trojnásobný počet potenciálnych účastníkov, bude potrebné primerane zohľadniť programové oblasti vo vonkajšej i vnútornej komunikácii, aby bolo možné dosiahnuť multiplikačné účinky.

Pozmeňovací návrh 42

Kapitola IX článok 23 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty prijímú všetky potrebné a vhodné opatrenia na odstránenie akýchkoľvek právnych a administratívnych prekážok pre riadne fungovanie programu vrátane, ak je to možné , opatrení zameraných na riešenie problémov, ktoré vedú k ťažkostiam pri získavaní víz.	Členské štáty prijímú všetky potrebné a vhodné opatrenia na odstránenie akýchkoľvek právnych a administratívnych prekážok pre riadne fungovanie programu vrátane opatrení zameraných na zabránenie zdaneniu grantov, zaručenie prenosnosti práv medzi systémami sociálneho zabezpečenia v EÚ a, ak je to možné , riešenie problémov, ktoré vedú k ťažkostiam pri získavaní víz.

Zdôvodnenie

Znenie, ktoré zabezpečuje súlad s predchádzajúcimi odôvodneniami.

Pozmeňovací návrh 43

Kapitola IX článok 25 nový ods. 8

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Európska komisia zriadi poradnú radu, v rámci ktorej kľúčové zainteresované strany vrátane miestnych a regionálnych zainteresovaných strán priebežne radiá Komisii, pokiaľ ide o implementáciu programu, čím prispievajú k lepšiemu dosiahnutiu cieľov programu;

Zdôvodnenie

Dobré skúsenosti, ktoré má Spolkový inštitút pre odborné vzdelávanie (BIBB) v Nemecku so zriadením poradného výboru pre používateľov, by mala využiť aj Európska komisia, aby sa dotknutým osobám umožnilo ešte viac podieľať na programe, a najmä jeho vykonávaní.

Pozmeňovací návrh 44

Kapitola XI článok 29 ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Akcie oprávnené v rámci programu, ktoré boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu a ktoré spĺňajú minimálne kvalitatívne požiadavky uvedenej výzvy na predkladanie návrhov, ale ktoré nie sú financované z dôvodu rozpočtových obmedzení, môžu byť vybrané na financovanie z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF). V tomto prípade sa uplatňujú miery spolufinancovania a pravidlá oprávnenosti na základe tohto nariadenia. Tieto akcie implementuje riadiaci orgán uvedený v článku [65] nariadenia (EÚ) XX [VN] v súlade s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení a v špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy vrátane pravidiel týkajúcich sa finančných opráv.</p>	<p>Akcie oprávnené v rámci programu, ktoré boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu a ktoré spĺňajú minimálne kvalitatívne požiadavky uvedenej výzvy na predkladanie návrhov, ale ktoré nie sú financované z dôvodu rozpočtových obmedzení, môžu byť označené známku excelentnosti, ktorá by osvedčovala ich vysokú kvalitu. To by mohlo uľahčiť podávanie žiadostí a prípadný výber týchto akcií na financovanie z iných zdrojov vrátane európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF). V tomto prípade sa uplatňujú miery spolufinancovania a pravidlá oprávnenosti na základe tohto nariadenia. Tieto akcie implementuje riadiaci orgán uvedený v článku [65] nariadenia (EÚ) XX [VN] v súlade s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení a v špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy vrátane pravidiel týkajúcich sa finančných opráv.</p>

Zdôvodnenie

Známka excelentnosti sa úspešne uplatňuje na projekty v oblasti výskumu a inovácií. Preto by sa mohlo zväziť rozšírenie tohto označovania aj na projekty v rámci programu Erasmus.

Pozmeňovací návrh 45

Kapitola XII článok 31 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Výbor sa môže schádzať v špecifickom zložení s cieľom riešiť sektorové otázky. Prípadne možno ad hoc a v súlade s rokovacím poriadkom výboru pozývať externých odborníkov vrátane zástupcov sociálnych partnerov, aby sa zúčastnili na jeho schôdzach ako pozorovatelia.</p>	<p>Výbor sa môže schádzať v špecifickom zložení s cieľom riešiť sektorové otázky. Prípadne možno ad hoc a v súlade s rokovacím poriadkom výboru pozývať externých odborníkov vrátane zástupcov sociálnych partnerov alebo príslušných regionálnych zainteresovaných strán, aby sa zúčastnili na jeho schôdzach ako pozorovatelia.</p>

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta všeobecný cieľ osobného, vzdelávacieho a profesijného rozvoja ľudí v oblasti informálneho učenia sa, vzdelávania a odbornej prípravy a vysokoškolského vzdelávania v rámci Európy aj mimo nej, aby sa tak prispelo k udržateľnému rastu, zamestnanosti a sociálnej súdržnosti a posilneniu európskej identity. Táto dôležitá práca sa začína lokálne na miestnej a regionálnej úrovni, a preto musí byť úzko prepojená s európskou úrovňou;

2. víta skutočnosť, že Komisia navrhuje zdvojnásobenie rozpočtu programu, vidí však zamýšľaný cieľ strojnásobenia počtu účastníkov programu za aktuálnych podmienok a vzhľadom na cieľ zvýšiť sociálnu inkluzívnosť, ako ťažko dosiahnuteľný. Bolo by takisto vhodné, aby sa v budúcnosti odstránili čoraz väčšie administratívne prekážky programu. Zároveň uznáva ako osvedčený postup úlohu mnohých miestnych a regionálnych orgánov, ktoré finančne prispievajú k zlepšeniu ekonomickej pomoci pre mladých ľudí zapájajúcich sa do programu Erasmus+;

3. požaduje transparentné a rovnomerné rozdelenie finančných prostriedkov na celé sedemročné obdobie, najmä s cieľom umožniť zvýšenie finančných prostriedkov na začiatku programového obdobia a splnenie očakávaní programu. Rozpočet by sa mal vynaložiť nielen na rôzne sektory vzdelávania vrátane univerzít, ale mal by sa rozdeliť aj medzi kľúčové akcie s cieľom určiť, ktoré podiely spravuje centrálna Komisia a ktoré podiely sa spravujú decentralizovane v členských štátoch a regiónoch;
4. domnieva sa, že s cieľom posilniť účasť na programe by štipendiá mali byť oslobodené od zdanenia, pričom náklady na účasť ľudí s nedostatkom príležitostí by sa mali plne hradiť z grantov;
5. dôrazne požaduje značné zjednodušenie predkladania žiadostí, riadenia projektov a povinností týkajúcich sa dokumentácie pre všetky časti programu a žiada aj znovuzavedenie požiadavky „prípravných návštev“ v súvislosti s plánovaním žiadosti. Požaduje, aby sa začlenila telematická pracovná platforma a aby spoločne využívala príspevky dostupné v rámci iných platforiem európskych programov, ako je platforma programu Horizont 2020 tak, aby sa vo fáze prípravy a predkladania návrhov, ako aj vo fáze riadenia projektov ponúkla príjmom maximálna funkčnosť a transparentnosť. Okrem toho by sa známka excelentnosti, ktorá sa úspešne uplatňuje na projekty v oblasti výskumu a inovácií, mohli označovať aj vysoko kvalitné akcie oprávnené v rámci programu, ktoré však nie sú financované z dôvodu rozpočtových obmedzení, s cieľom uľahčiť podávanie žiadostí a prípadný výber týchto akcií na financovanie z iných finančných nástrojov EÚ;
6. poukazuje na dôležitosť celoživotného vzdelávania: program musí preto podporovať všetky vekové skupiny a formálne aj neformálne vzdelávanie. Zdôrazňuje, že vzdelávanie sa neobmedzuje na zlepšenie zamestnateľnosti, ale musí mať širší cieľ rozvíjať osoby a celkové zručnosti a kompetencie;
7. považuje za zmysluplný návrh Komisie otvoriť program viacerým organizáciám, ktoré majú len malé alebo nemajú žiadne skúsenosti so žiadosťami a/alebo majú nižšie prevádzkové kapacity. Víta preto zavedenie osobitného opatrenia „drobné partnerstvá“;
8. dáva za pravdu Komisii v tom, že navrhovaný program „Erasmus“ sa opiera o ciele stanovené v článkoch 165 a 166 ZFEÚ a mal by sa uskutočňovať v súlade so zásadou subsidiarity. Zapojenie miestnych a regionálnych orgánov, miestnych a regionálnych správ a rozhodovacích orgánov do navrhovania, vykonávania a usmerňovania uvedených opatrení je nanajvýš dôležité, pretože sú bližšie k dotknutým subjektom, majú kľúčové kompetencie v politike vzdelávania a odbornej prípravy a zohrávajú dôležitú úlohu v politike v oblasti mládeže a politike trhu práce. V tomto ohľade uznáva, že návrh Komisie je v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality;
9. víta skutočnosť, že sa majú predovšetkým vytvárať a podporovať činnosti v oblasti mobility a zlepšiť možnosti účasti mladých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na neformálnych vzdelávacích, športových, kultúrnych a výskumných aktivitách. Víta tiež skutočnosť, že sa v tejto súvislosti výslovne spomínajú dobrovoľníci;
10. víta skutočnosť, že Európska komisia prijala výsledky priebežného hodnotenia súčasného programu Erasmus+ a zachovala štruktúru predchádzajúceho programu;
11. poznamenáva, že návrh nariadenia je veľmi všeobecný a umožňuje veľkú flexibilitu pri jeho vykonávaní. V tejto súvislosti pripomína dôležitosť vykonávacích predpisov a vyzýva Komisiu, aby pri vypracúvaní úzko zapájala členské štáty, národné agentúry a zainteresované strany, ako aj regionálnu úroveň;
12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že názov programu by už nemal byť „Erasmus+“, ale „Erasmus“. Vzhľadom na to, že skratka „Erasmus“ znamená „akčný program Európskeho spoločenstva pre mobilitu vysokoškolských študentov“, poukazuje VR na to, že sa musia prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie viditeľnosti jednotlivých oblastí vzdelávania, prípadne financovania s cieľom zaistiť, aby sa značka „Erasmus“ spájala so všetkými oblasťami vzdelávania, mládeže a športu;
13. víta skutočnosť, že väčšina opatrení v oblasti mobility vrátane všetkých foriem vzdelávacej a výskumnej mobility, a najmä mobility študentov bude v budúcnosti zoskupená do kľúčovej akcie 1 „vzdelávacia mobilita pre jednotlivcov“;
14. žiada, aby sa Spojené kráľovstvo mohlo aj po vystúpení z Európskej únie na základe vopred stanovených podmienok zúčastňovať na programe, a víta skutočnosť, že táto možnosť bola vytvorená prostredníctvom článku 16 ods. 1 písm. d) „tretie krajiny pridružené k programu“.

15. podporuje myšlienku, aby sa možnosti virtuálnej spolupráce vytvorené týmto programom postupne otvárali aj pre projekty vzdelávania a odbornej prípravy s inštitúciami v pobrežných krajinách Stredozemia a v Afrike;
16. odporúča vytvoriť pre všetky formy vzdelávacej mobility správne podnety, aby sa používali dopravné prostriedky šetrné k životnému prostrediu, aby sa dodržal cieľ, že 25 % výdavkov EÚ by malo prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy;
17. trvá na tom, aby sa finančné prostriedky a špecifické granty na vzdelávaciu mobilitu upravovali podľa pravidelne preskúmaných skutočných životných nákladov v hostiteľskom regióne;
18. žiada v oblasti odborného vzdelávania a prípravy o udržanie a posilnenie decentralizovaného „strategického partnerstva“, keďže sa táto forma spolupráce osvedčila a novo zavedený pojem „partnerstvá pre spoluprácu“ pôsobí menej ambiciózne;
19. zdôrazňuje svoj osobitný záujem pokračovať v technickom dialógu s Komisiou o tejto otázke a v tejto súvislosti zdôrazňuje význam správy o hodnotení vplyvu, ktorú Komisia predloží v stanovenom čase na základe dohody o spolupráci s VR;

Odborná príprava, vzdelávanie

20. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ochota podnikov vyslať učňov do iných krajín zapojených do programu je naďalej nízka. Mali by sa vytvárať stimuly a inštitucionálne hospodárske subjekty, napr. priemyselné a obchodné komory a podniky a ich organizácie a združenia pre výcvik, najmä na regionálnej a miestnej úrovni, by sa v tom mali výrazne podporovať;
21. navrhuje, aby sa zväzilo zavedenie ocenenia „európsky podnik“ s cieľom poskytnúť podnikom a spoločnostiam väčšiu motiváciu, aby vo väčšej miere orientovali svojich učňov a ich vzdelávanie na Európu, a to využitím príležitostí, ktoré ponúka program Erasmus. V tomto záujme takisto požaduje, aby Európska komisia vytvorila register podnikov zapojených do programu Erasmus, ktorým by mohla poskytnúť logo „podnik Erasmus“;
22. zasadzuje sa v oblasti odbornej prípravy za podporu krátkodobých i dlhodobých pobytov v zahraničí s cieľom uspokojiť prevádzkové potreby MSP, ako aj individuálne možnosti účastníkov. Program by mal tiež podporovať jazykové a medzikultúrne prípravné opatrenia so systematickými konzultáciami v oblasti vzdelávania pre učňov;
23. poukazuje na to, že cieľová skupina vzdelávania dospelých sú dospelí všetkých vekových skupín a z každého sociálneho prostredia, nielen ľudia s nízkou (formálnou) kvalifikáciou;
24. poukazuje aj na to, že „vzdelávanie dospelých“ by sa malo podporovať v zmysle komplexného chápania vzdelávania a neobmedzovať sa na „ďalšiu odbornú prípravu“. Pri vzdelávaní dospelých by sa mali zohľadniť nezamestnaní a dobrovoľní pracovníci;
25. víta rozšírenie vzdelávacej mobility v školskom sektore, najmä možnosť individuálnej mobility. Zároveň však žiada, aby sa vypracovali také politické riešenia, prostredníctvom ktorých bude okrem lepšej mobility žiakov a poslucháčov možné podporiť aj ich prípadný návrat do regiónu, odkiaľ pochádzajú;

26. víta otvorenie „sietí európskych univerzít“, ale súčasne si uvedomuje, že sa tým môže zvýšiť rozpočet. Zdôrazňuje, že európske siete musia byť iniciované, podporované a riadené univerzitami s cieľom udržateľným spôsobom posilniť prostredie vysokých škôl v Európe prostredníctvom vedomostného trojuholníka (vzdelávanie, výskum, inovácie), pričom by mali byť financované orgánmi verejnej správy, ktoré ich podporujú, a tiež zo súkromných zdrojov;

27. zasadzuje sa za rozvoj „európskych škôl“, najmä v oblasti odborného vzdelávania, v duchu „európskych univerzít“, ktoré by podporovali trvalú spoluprácu inštitúcií z viacerých členských štátov pri výmene mladých ľudí a pracovníkov, harmonizácie učebných osnov a virtuálnej spolupráci;

28. víta rozšírenie akcií programu Jean Monnet zo systému vysokoškolského vzdelávania na iné oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, a tým aj prenos poznatkov o otázkach integrácie do EÚ širšiemu publiku;

Mladí ľudia

29. odporúča, aby sa venovala väčšia pozornosť existujúcim miestnym a regionálnym inštitúciám pracujúcim s mládežou ako oprávneným žiadateľom;

30. víta skutočnosť, že nový program DiscoverEU poskytne mladým ľuďom vo veku od 18 rokov v obmedzenom časovom rámci možnosť cestovať vlakom do krajín EÚ. Pripomína však, že hoci by mal tento program obsahovať výrazný vzdelávací prvok, nesmie to byť na úkor možností vzdelávacej mobility, ktoré by mali ostať hlavnou náplňou programu Erasmus. Zdôrazňuje, že by bolo žiaduce, aby všetci mladí ľudia v EÚ spoznali túto možnosť stretnutí a rozmanitosti, kultúry, prírody a ľudí bez ohľadu na prostriedky od svojich rodičov. Navrhuje, aby sa zväžili verejno-súkromné partnerstvá, pokiaľ ide o financovanie, najmä v sektore mobility a cestovného ruchu;

31. víta súdržnosť s novou stratégiou EÚ pre mládež a inými iniciatívami pre mládež, ako je Európsky zbor solidarity;

Šport

32. pripomína mimoriadny význam neziskových športových podujatí a považuje za vhodné zrušiť doterajší limit 10 % rozpočtu na šport, ktoré možno použiť na športové podujatia. Súhlasí s tým, aby sa v budúcnosti podporovali aj menšie podujatia s účasťou menej ako 10 krajín zapojených do programu;

33. žiada výrazné zvýšenie počtu krajín zapojených do programu, najmä pokiaľ ide o amatérsky šport, keďže európsky šport tradične presahuje hranice Európskej únie.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Návrh nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži

(2019/C 168/09)

Hlavná spravodajkyňa: Anna MAGYAR (HU/EPP), podpredsedníčka zastupiteľstva Čongrádskej župy

Referenčný dokument: Návrh nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení jednotnej akcie Rady 98/700/JHA, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1052/2013 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624

Príspevok Európskej komisie k stretnutiu čelných predstaviteľov v Salzburgu, 19. až 20. septembra 2018

COM(2018) 631 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

COM(2018) 631 final, článok 2 ods. 16

Vymedzenie pojmov

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>„operační pracovníci“ sú príslušníci pohraničnej stráže, eskortné návratové skupiny, špecialisti na návrat a iní príslušní pracovníci, ktorí tvoria „stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže“. V zmysle troch kategórií vymedzených v článku 55 ods. 1 sú operační pracovníci zamestnaní v Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž ako stáli zamestnanci (kategória 1), vyslaní členskými štátmi do agentúry (kategória 2) alebo poskytnutí členskými štátmi na krátkodobé nasadenie (kategória 3). Operační pracovníci majú pôsobiť ako členovia tímov riadenia hraníc, podporných tímov pre riadenie migrácie alebo návratových tímov s vykonávacími právomocami. Operační pracovníci môžu zahŕňať aj stálych zamestnancov zodpovedných za fungovanie centrálnej jednotky ETIAS;</p>	<p>„operační pracovníci“ sú príslušníci pohraničnej stráže, eskortné návratové skupiny, špecialisti na návrat a iní príslušní pracovníci, ktorí tvoria „stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže“. V zmysle štyroch kategórií vymedzených v článku 55 ods. 1 sú operační pracovníci zamestnaní v Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž ako stáli zamestnanci (kategória 1), vyslaní členskými štátmi do agentúry (kategória 2) alebo poskytnutí členskými štátmi na krátkodobé nasadenie alebo rýchle zásahy (kategórie 3 a 4). Operační pracovníci majú pôsobiť ako členovia tímov riadenia hraníc, podporných tímov pre riadenie migrácie alebo návratových tímov. Pracovníci kategórie 2, kategórie 3 a kategórie 4 môžu uplatňovať vykonávacie právomoci. Operační pracovníci môžu zahŕňať aj stálych zamestnancov zodpovedných za fungovanie centrálnej jednotky ETIAS;</p>

Zdôvodnenie

Pozmeňovací návrh 2

COM(2018) 631 final, článok 3 písm. a)

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) kontrola hraníc vrátane opatrení na uľahčenie legitímneho prekračovania hraníc a podľa potreby opatrení týkajúcich sa prevencie a odhaľovania cezhraničnej trestnej činnosti, ako napríklad prevádzachstva, obchodovania s ľuďmi a terorizmu, a opatrení v súvislosti s usmernením osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu alebo chcú o ňu požiadať;	a) kontrola hraníc vrátane opatrení na uľahčenie legitímneho prekračovania hraníc a podľa potreby opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania a zabránenia cezhraničnej trestnej činnosti, ako napríklad prevádzachstva, obchodovania s ľuďmi a terorizmu, a opatrení v súvislosti s usmernením osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu alebo chcú o ňu požiadať;

Zdôvodnenie

Jednou z nosných aktivít riadenia hraníc musí byť aj operatívne riešenie boja s cezhraničnou trestnou činnosťou.

Pozmeňovací návrh 3

(COM(2018) 631 final, článok 8 ods. 4, 6 a 7)

Cyklus viacročnej strategickej politiky európskeho integrovaného riadenia hraníc

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>4. Komisia je na základe analýzy strategických rizík európskeho integrovaného riadenia hraníc, ako sa uvádza v článku 30 ods. 2, splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 118, ktorými sa vypracuje viacročná strategická politika európskeho integrovaného riadenia hraníc. V uvedenom delegovanom akte sa vymedzujú politické priority a uvádzajú sa strategické usmernenia na nasledujúce štyri roky v súvislosti so zložkami uvedenými v článku 3.</p> <p>[...]</p> <p>6. Pre potreby vykonávania delegovaného aktu uvedeného v odseku 4 členské štáty vypracujú vlastné národné stratégie integrovaného riadenia hraníc prostredníctvom úzkej spolupráce medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za riadenie hraníc a návrat. Tieto národné stratégie sú v súlade s článkom 3, delegovaným aktom uvedeným v odseku 4 a technickou a operačnou stratégiou uvedenou v odseku 5.</p> <p>7. Štyridsaťdva mesiacov po prijatí delegovaného aktu uvedeného v odseku 4 vykoná Komisia s podporou agentúry dôkladné hodnotenie jeho uplatňovania. Výsledky hodnotenia sa zohľadnia pri príprave nasledujúceho cyklu.</p>	<p>4. Komisia do (termín bude potvrdený) predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh viacročnej strategickej politiky pre prvý viacročný strategický politický rámec na základe analýzy strategických rizík európskeho integrovaného riadenia hraníc, ako sa uvádza v článku 30 ods. 2 Návrh Komisie na viacročnú strategickú politiku sa prerokuje na stretnutí zástupcov Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré sa zvolá do (lehota bude potvrdená) od jeho predloženia. Komisia bude v nadväznosti na túto diskusiu splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 118, ktorými sa vypracuje viacročná strategická politika európskeho integrovaného riadenia hraníc. V uvedenom delegovanom akte sa vymedzujú politické priority a uvádzajú sa strategické usmernenia na nasledujúce štyri roky v súvislosti so zložkami uvedenými v článku 3.</p> <p>[...]</p> <p>6. Pre potreby vykonávania delegovaného aktu uvedeného v odseku 4 členské štáty vypracujú vlastné národné stratégie integrovaného riadenia hraníc prostredníctvom úzkej spolupráce medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za riadenie hraníc a návrat a na základe konzultácie s relevantnými miestnymi a regionálnymi samosprávami príslušných vnútroštátnych územných celkov. Tieto národné stratégie sú v súlade s článkom 3, delegovaným aktom uvedeným v odseku 4 a technickou a operačnou stratégiou uvedenou v odseku 5.</p> <p>7. Štyridsaťdva mesiacov po prijatí delegovaného aktu uvedeného v odseku 4 vykoná Komisia s podporou agentúry dôkladné hodnotenie jeho uplatňovania. Výsledky hodnotenia sa zohľadnia pri príprave nasledujúceho cyklu. Komisia predloží hodnotenie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu výboru regiónov.</p>

Zdôvodnenie

Stratégie členských štátov pre integrované riadenie hraníc by sa mali prekonzultovať s miestnymi a regionálnymi samosprávami, ktorých sa osobitne týkajú prebiehajúce, predvídateľné alebo potenciálne silné migračné toky alebo iné problémy so závažnými dôsledkami na miestnej alebo regionálnej úrovni. Európska komisia by navyše mala podávať správy spoluzákonomdarcom (pozmeňovací návrh 23 k návrhu stanoviska výboru LIBE), ako aj politickému zastúpeniu miestnych a regionálnych samospráv na úrovni EÚ.

Pozmeňovací návrh 4

COM(2018) 631 final, článok 21 ods. 1 a 3.

Národné koordinačné centrum

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. Každý členský štát určí, prevádzkuje a spravuje národné koordinačné centrum, ktoré koordinuje a vymieňa informácie medzi všetkými orgánmi zodpovednými za kontrolu vonkajších hraníc na vnútroštátnej úrovni, ako aj s ostatnými národnými koordinačnými centrami a agentúrou. Každý členský štát oznámi zriadenie svojho národného koordinačného centra Komisii, ktorá o tom bezodkladne informuje ostatné členské štáty a agentúru.	1. Každý členský štát určí, prevádzkuje a spravuje národné koordinačné centrum, ktoré koordinuje a vymieňa informácie medzi všetkými orgánmi zodpovednými za kontrolu vonkajších hraníc na vnútroštátnej úrovni, a prípadne s príslušnými miestnymi a regionálnymi samosprávami , ako aj s ostatnými národnými koordinačnými centrami a agentúrou. Každý členský štát oznámi zriadenie svojho národného koordinačného centra Komisii, ktorá o tom bezodkladne informuje ostatné členské štáty a agentúru.
[...]	[...]
3. Národné koordinačné centrum:	[...]
a) zabezpečuje včasnú výmenu informácií a včasnú spoluprácu medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za kontrolu vonkajších hraníc, ako aj s ostatnými národnými koordinačnými centrami a agentúrou;	3. Národné koordinačné centrum:
[...]	a) zabezpečuje včasnú výmenu informácií a včasnú spoluprácu medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za kontrolu vonkajších hraníc, a prípadne s príslušnými miestnymi a regionálnymi samosprávami , ako aj s ostatnými národnými koordinačnými centrami a agentúrou;
	[...]

Zdôvodnenie

Zámerom je zabezpečiť riadne šírenie a výmenu informácií s miestnymi a regionálnymi samosprávami, ak sa ich to týka.

Pozmeňovací návrh 5

COM(2018) 631 final, článok 39 ods. 3 písm. m)

Operačný plán spoločných operácií

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
m) postupov, ktorými sa stanovuje mechanizmus prijímania sťažností na všetky osoby, ktoré sa zúčastňujú na spoločnej operácii alebo rýchlom pohraničnom zásahu vrátane pohraničnej stráže alebo iných príslušných pracovníkov hostiteľského členského štátu a na členov tímov, týkajúce sa údajného porušenia základných práv v rámci ich účasti na spoločnej operácii alebo rýchlom pohraničnom zásahu, a zasielania takýchto sťažností agentúre;	m) mechanizmu zrýchleného konania pre občanov tretích krajín neoprávnene vstupujúcich na územie členského štátu;
n) logistických dojednaní vrátane informácií o pracovných podmienkach a prostredí v oblastiach, v ktorých sa plánuje uskutočnenie spoločnej operácie.	n) postupov, ktorými sa stanovuje mechanizmus prijímania sťažností na všetky osoby, ktoré sa zúčastňujú na spoločnej operácii alebo rýchlom pohraničnom zásahu vrátane pohraničnej stráže alebo iných príslušných pracovníkov hostiteľského členského štátu a na členov tímov, týkajúce sa údajného porušenia základných práv v rámci ich účasti na spoločnej operácii alebo rýchlom pohraničnom zásahu, a zasielania takýchto sťažností agentúre;
	o) logistických dojednaní vrátane informácií o pracovných podmienkach a prostredí v oblastiach, v ktorých sa plánuje uskutočnenie spoločnej operácie.

Zdôvodnenie

Počas spoločnej operácie je potrebné určiť aj mechanizmus zrýchleného procesu pre občanov tretích krajín neoprávnene vstupujúcich na územie členského štátu, aby pre tieto osoby mohlo byť v čo najkratšom termíne vydané rozhodnutie o návrate.

Pozmeňovací návrh 6

(COM(2018) 631 final) článok 55 ods. 1

Stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>1. Súčasťou agentúry je stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže pozostávajúci z 10 000 operačných pracovníkov. V súlade s ročnou schémou dostupnosti stanovenou v prílohe I stály zbor tvoria tieto tri kategórie pracovníkov:</p> <p>a) kategória 1: operační pracovníci agentúry prijatí v zmysle článku 94 ods. 1 a nasadzovaní v operačných oblastiach v súlade s článkom 56;</p> <p>b) kategória 2: operační pracovníci dlhodobo vyslaní do agentúry z členských štátov ako súčasť stáleho zboru v súlade s článkom 57;</p> <p>c) kategória 3: operační pracovníci z členských štátov poskytnutí agentúre na krátkodobé nasadenie ako súčasť stáleho zboru v súlade s článkom 58.</p>	<p>1. Súčasťou agentúry je stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže pozostávajúci z 10 000 operačných pracovníkov. V súlade s ročnou schémou dostupnosti stanovenou v prílohe I stály zbor tvoria tieto štyri kategórie pracovníkov:</p> <p>a) kategória 1: operační pracovníci agentúry prijatí v zmysle článku 94 ods. 1 a nasadzovaní v operačných oblastiach v súlade s článkom 56;</p> <p>b) kategória 2: operační pracovníci dlhodobo vyslaní do agentúry z členských štátov ako súčasť stáleho zboru v súlade s článkom 57;</p> <p>c) kategória 3: operační pracovníci z členských štátov poskytnutí agentúre na krátkodobé nasadenie ako súčasť stáleho zboru v súlade s článkom 58;</p> <p>d) kategória 4: operační pracovníci z rezervy rýchleho zásahu.</p>

Zdôvodnenie

Pridanie štvrtej kategórie operačných pracovníkov by zmiernilo možnú záťaž pre miestne a regionálne orgány z hľadiska nasadzovania a zároveň by doplnilo stály zbor pri rýchlych pohraničných zásahoch (pozmeňovacie návrhy 55 a 64 k návrhu správy výboru LIBE).

Pozmeňovací návrh 7

COM(2018) 631 final, článok 64 ods. 6

Rezerva technického vybavenia

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
[...]	[...]
<p>Ak sa ukáže, že minimálny kontingent technického vybavenia nie je dostatočný na realizáciu operačného plánu dohodnutého pre takéto činnosti, agentúra ho zreviduje podľa odôvodnených potrieb a dohody s členskými štátmi.</p>	<p>Ak sa ukáže, že minimálny kontingent technického vybavenia nie je dostatočný na realizáciu operačného plánu dohodnutého pre takéto činnosti, agentúra ho zreviduje a zabezpečí jeho dostupnosť podľa odôvodnených potrieb a dohody s členskými štátmi.</p>

Zdôvodnenie

V záujme zaručenia realizácie operačných plánov, v prípade potreby agentúra zabezpečí minimálny kontingent technického vybavenia po preverení potrieb jednotlivých operačných plánov.

Pozmeňovací návrh 8

COM(2018) 631 final, článok 84 ods. 1 nové písm. e)

Akreditačný doklad

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
c) aktuálnu digitalizovanú fotografiu a	c) aktuálnu digitalizovanú fotografiu;
d) úlohy, ktoré je oprávnený vykonávať počas nasadenia.	d) úlohy, ktoré je oprávnený vykonávať počas nasadenia a e) špecifické identifikačné číslo.

Zdôvodnenie

Každý doklad musí obsahovať špecifické identifikačné číslo majiteľa karty, ktorá mu bude pridelená podľa typu nasadenia a pozície počas nasadenia. Špecifické identifikačné číslo pomôže aj pri rýchlejšej identifikácii v evidenčnom systéme.

Pozmeňovací návrh 9

COM(2018) 631 final, článok 102 ods. 4 – 6

Zasadnutia riadiacej rady

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
4. Írsko sa prizýva na zasadnutia riadiacej rady.	4. Írsko sa prizýva ako pozorovateľ na zasadnutia riadiacej rady.
5. Spojené kráľovstvo sa prizýva na zasadnutia riadiacej rady, ktoré sa konajú do dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie.	5. Spojené kráľovstvo sa prizýva ako pozorovateľ na zasadnutia riadiacej rady, ktoré sa konajú do dátumu vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie.
6. Zástupcovia Agentúry Európskej únie pre azyl a EUROPOL-u sa prizývajú na zasadnutia riadiacej rady. Riadiaca rada môže taktiež prizvať zástupcu relevantných inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie.	6. Zástupcovia Agentúry Európskej únie pre azyl a EUROPOL-u sa prizývajú ako pozorovatelia na zasadnutia riadiacej rady. Riadiaca rada môže taktiež prizvať ako pozorovateľa zástupcu relevantných inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie.

Zdôvodnenie

Hlasovacie právo na zasadnutí riadiacej rady majú len členovia. Iné subjekty sa prizývajú a môžu sa zúčastniť zasadnutia v pozícii pozorovateľa, bez možnosti hlasovania.

Pozmeňovací návrh 10

COM(2018) 631 final, článok 116 ods. 1

Hodnotenie

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
c) realizáciu európskej spolupráce pri vykonávaní funkcií pobrežnej stráže;	c) realizáciu európskej spolupráce pri vykonávaní funkcií pohraničnej a pobrežnej stráže;

Zdôvodnenie

V zmysle článku 4 agentúra zabezpečuje európsku pohraničnú a pobrežnú stráž.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. opakuje, že je potrebné posilniť podpornú úlohu a mandát Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len: agentúra), predovšetkým pokiaľ ide o spoluprácu s tretími krajinami, s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu vonkajších hraníc EÚ a významne posilniť účinný návrat neregulárnych migrantov. Zároveň poukazuje na to, že rozšírený mandát prináša potrebu posilniť záruky, aby sa zabezpečilo, že agentúra bude pri všetkých svojich činnostiach v plnej miere rešpektovať základné práva a medzinárodné záväzky EÚ a jej členských štátov, najmä zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia, a aby sa predišlo zapojeniu agentúry do akejkoľvek operácie v tretích krajinách, v ktorých by dodržiavanie základných práv nebolo možné zabezpečiť;
2. uznáva, že účinná kontrola vonkajších hraníc EÚ je dôležitou súčasťou komplexnej migračnej politiky EÚ a v tejto súvislosti môže byť navrhované posilnenie európskej pohraničnej a pobrežnej stráže nevyhnutné. Zdôrazňuje však, ako sa uvádza v nedávnom stanovisku VR na tému *Fond pre azyl a migráciu*, že na zabezpečenie vyváženého postupu musí byť nárast finančných a prevádzkových zdrojov na ochranu hraníc doplnený zodpovedajúcim úsilím o posilnenie ostatných aspektov migračnej politiky EÚ;
3. zdôrazňuje, že voľný pohyb občanov EÚ je jedným z jej najväčších úspechov a v oblasti bez vnútorných hraníc má prílev neregistrovaných migrantov spoza vonkajších hraníc vážne právne, hospodárske a bezpečnostné dôsledky pre fungovanie schengenského systému;
4. prízvukuje, že dočasné obnovenie hraničných kontrol na vnútorných hraniciach vážne ohrozuje schopnosť susediacich regiónov vzájomne spolupracovať, a má navyše závažný dosah na regionálne hospodárstvo. Účinné kontroly vonkajších hraníc sú preto nevyhnutné;
5. upozorňuje, že účinná ochrana vonkajších hraníc prispieva k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a k definitívnemu narušeniu podnikateľských modelov prevádzach, čím sa predchádza tragickým stratám na životoch. Účinná kontrola vonkajších hraníc môže prispieť k prevencii určitých ohrození vnútornej bezpečnosti, verejného poriadku a verejného zdravia v miestnych a regionálnych samosprávach, najmä tých, ktoré sa nachádzajú na vonkajších hraniciach EÚ;
6. domnieva sa, že nevyhnutným predpokladom pre riadne fungovanie migračnej politiky je komplexný prístup k migrácii, ktorý zahŕňa posilnené kontroly na vonkajších hraniciach EÚ, ako aj funkčný spoločný európsky azylový systém, spoločný prístup k osobám, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, jednotný systém legálnych možností migrácie a oveľa dôslednejšiu politiku riešenia vonkajšieho rozmeru a príčin migrácie;
7. zdôrazňuje, že účinná politika návratu je kľúčovým prvkom komplexného prístupu k migrácii a že agentúra by teda mala podporovať členské štáty v oblasti návratov, a to v súlade s medzinárodným právom a právom EÚ, a zabezpečiť pri tom dodržiavanie zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia;
8. víta rozšírenie mandátu agentúry s cieľom zaistiť komplexnú podporu členským štátom a tretím krajinám v oblasti účinných a humánnych návratových operácií. V určitých prípadoch to môže zahŕňať možnosť poskytovať prevádzkovú podporu tretím krajinám na požiadanie, bez zemepisného obmedzenia a v záujme predchádzania vyhroteniu krízových situácií. Takéto prípady si však vyžadujú jasné záruky a istoty týkajúce sa dodržiavania základných práv a medzinárodného práva, ako aj vhodné mechanizmy na zabezpečenie zodpovednosti agentúry za svoju činnosť mimo jurisdikcie členských štátov;
9. trvá na tom, že ochrana vonkajších hraníc je spoločnou právomocou EÚ a členských štátov a návrh by mal zabezpečiť, aby Európska komisia dohliadala na koordináciu a kontrolu vonkajších hraníc Únie;
10. považuje za nevyhnutné, že členským štátom sa ukladá povinnosť podieľať sa na spoločných operáciách agentúry. Je však znepokojený návrhom vytvoriť stály zbor v počte až do 10 000 operačných pracovníkov, keďže nasadenie príslušníkov pohraničných stráží členských štátov a iných pracovníkov z členských štátov do agentúry môže spôsobiť únik mozgov. Zdôrazňuje, že vytvorenie takýchto nových štruktúr nesmie znamenať dodatočnú záťaž pre miestne a regionálne orgány, najmä v pohraničných regiónoch, alebo ohroziť plnenie vnútroštátnych úloh vykonávaných existujúcimi národnými, regionálnymi a alebo miestnymi štruktúrami na vonkajších hraniciach, a preto v prílohe I navrhuje realickejšie a postupné vytváranie stáleho zboru;

11. je znepokojený tým, že sa nevykonalo náležité posúdenie viacerých aspektov vplyvu návrhu, vrátane jeho potenciálneho územného dosahu a považuje za potrebné preskúmať možnosti zabezpečenia podpornej úlohy agentúry nákladovo účinnejším spôsobom. Pri takomto posúdení vplyvu by sa mali zväziť aj finančné dôsledky v bežných i krízových situáciách, ako aj zložité právne otázky, ktoré by sa mohli objaviť, najmä v súvislosti s operáciami mimo územia EÚ;

12. vyzdvihuje rámec, v ktorom riadenie hraníc prebieha za účasti viacerých aktérov, ako aj úlohu, ktorú miestna a regionálna úroveň môže v tomto rámci zohrávať, ako sa uvádza v článku 22. V tejto súvislosti poznamenáva, že príslušné miestne a regionálne samosprávy (napr. tie, ktoré spravujú pohraničné a pobrežné regióny) by mali byť riadne zapojené do výmeny informácií, najmä pokiaľ ide o národné koordinačné centrá (článok 21), a pri tvorbe národných stratégií integrovaného riadenia hraníc (článok 8);

13. zdôrazňuje, že neregulárna migrácia predstavuje značný tlak na miestne a regionálne orgány a spôsobuje problémy pri poskytovaní obmedzených verejných služieb tým osobám, voči ktorým máme medzinárodný záväzok poskytovať útočisko a azyl. Považuje preto za kľúčové zabezpečiť rýchle návraty neúspešných žiadateľov o azyl a rešpektovanie legálnych spôsobov migrácie;

14. domnieva sa, že ochrana vonkajších hraníc EÚ je spoločným záujmom a že členské štáty a regionálne samosprávy nemôžu uspokojivo dosiahnuť ciele navrhovanej právnej úpravy sami, a že návrh je teda v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Bezpečnosť cestnej premávky a automatizovaná mobilita

(2019/C 168/10)

Spravodajca:	József RIBÁNYI (HU/ELS), podpredseda zastupiteľstva Tolnianskej župy
Referenčné dokumenty:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov – Na ceste k automatizovanej mobilite: stratégia EÚ pre mobilitu budúcnosti COM(2018) 283 final Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európa v pohybe. Udržateľná mobilita pre Európu: bezpečná, prepojená a ekologická COM(2018) 293 final Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/96/ES o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry COM(2018) 274 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/96/ES o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry (COM(2018) 274 – final)

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
K veľkej časti dopravných nehôd dochádza na malom počte ciest, kde sú vysoké objemy dopravy a rýchlosti a kde sa široká škála dopravy pohybuje rôznymi rýchlosťami. Z toho dôvodu by obmedzené rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice 2008/96/ES na diaľnice a hlavné cesty mimo siete TEN-T malo výrazne prispieť k zlepšeniu bezpečnosti cestnej infraštruktúry v celej únii.	K veľkej časti dopravných nehôd dochádza na malom počte ciest, kde sú vysoké objemy dopravy a rýchlosti a kde sa široká škála dopravy pohybuje rôznymi rýchlosťami. Z toho dôvodu by rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice 2008/96/ES na diaľnice a iné hlavné cesty mimo siete TEN-T malo výrazne prispieť k zlepšeniu bezpečnosti cestnej infraštruktúry v celej únii a k rovnakej vysokej úrovni bezpečnosti pre všetkých účastníkov cestnej premávky. Do vykonávania rozšíreného rozsahu pôsobnosti smernice je nevyhnutné zapojiť miestnych a regionálnych aktérov, najmä pokiaľ ide o určenie ciest, na ktoré sa jej ustanovenia vzťahujú. Na základe takéhoto prístupu by sa návrh Európskej komisie mohol považovať za návrh, ktorý je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality.

Zdôvodnenie

Rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice sa obmedzuje na diaľnice a iné hlavné cesty podľa klasifikácií členských štátov.

Vďaka poznatkom regionálnych a miestnych zainteresovaných aktérov o miestnych podmienkach sa zaistí, že rozsah pôsobnosti smernice sa rozšíri na skutočne opodstatnené úseky ciest. Ak k tomuto rozšíreniu dôjde prostredníctvom viacúrovňového riadenia a ak bude v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, navrhované rozšírenie rozsahu pôsobnosti uľahčí harmonizáciu bezpečnostných predpisov pre všetkých občanov Únie.

Pozmeňovací návrh 2

Vložiť nové odôvodnenie za odôvodnenie 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Aby sa zabezpečilo, že takéto rozšírenie rozsahu pôsobnosti bude mať zamýšľaný účinok, je logické, aby iné hlavné cesty zahŕňali aspoň tie cesty, ktoré spájajú veľké mestá alebo regióny a ktoré v rámci národnej klasifikácie patria do najvyššej kategórie ciest pod kategóriou „diaľnica“.</i>

Zdôvodnenie

Táto smernica by mala byť zameraná najmä na cesty dôležité pre EÚ, t. j. cesty spájajúce veľké mestá alebo regióny.

Pozmeňovací návrh 3

Odôvodnenie 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Okrem toho povinným uplatňovaním postupov smernice 2008/96/ES na všetky projekty cestnej infraštruktúry mimo mestských oblastí, ktoré sú vybudované s využitím finančných prostriedkov EÚ, by sa malo zabezpečiť, že sa finančné prostriedky EÚ nepoužili na budovanie potenciálne nebezpečných ciest.	Okrem toho povinným uplatňovaním postupov smernice 2008/96/ES na všetky projekty cestnej infraštruktúry mimo mestských oblastí, ktoré sú vybudované s využitím finančných prostriedkov EÚ, by sa malo zabezpečiť, že sa finančné prostriedky EÚ nepoužili na budovanie potenciálne nebezpečných ciest. <i>Podobne by sa tiež mala venovať pozornosť situácii existujúcich nebezpečných ciest. V tejto oblasti je na regionálne programy rozvoja dopravy vyčlenený štvornásobok finančných prostriedkov než na Nástroj na prepojenie Európy. V oboch prípadoch je finančné krytie k dispozícii na plánovanie a vytváranie nových cestných úsekov. Primerané finančné prostriedky by sa preto mali vyčleniť na modernizáciu existujúcich ciest. Pri realizácii tohto cieľa by sa mali zväziť opatrenia, ktoré menším regiónom a mestám umožnia dovoliť si investície potrebné pre riadenie bezpečnosti cestnej infraštruktúry.</i>

Zdôvodnenie

Bezpečná cestná doprava by mala byť dostupná vo všetkých európskych obciach a regiónoch, čo si vyžaduje ciele finančné zdroje na plánovanie, realizáciu a prevádzku ciest, predovšetkým v regiónoch, ktoré nemajú potrebné finančné zdroje a prostriedky na takéto účely. Vzhľadom na skutočnosť, že nové cestné úseky podliehajú povoleniam s prísnejšími normami bezpečnosti cestnej premávky, existujúce cesty si vyžadujú systematickú celkovú údržbu, aby zodpovedali platným kritériám riadenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry.

Pozmeňovací návrh 4

Odôvodnenie 7

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Posudzovanie ciest v rámci celej siete založené na riziku sa ukázalo ako účinný a efektívny nástroj na identifikáciu úsekov siete, ktoré by mali podliehať podrobnejším kontrolám bezpečnosti cestnej premávky a na uprednostňovanie investícií podľa jeho potenciálu na zabezpečenie celosieťových bezpečnostných zlepšení. Celá cestná sieť, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, by sa preto mala systematicky posudzovať s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky v celej únii.</p>	<p>Posudzovanie ciest v rámci celej siete založené na riziku sa ukázalo ako účinný a efektívny nástroj na identifikáciu úsekov siete, ktoré by mali podliehať podrobnejším kontrolám bezpečnosti cestnej premávky a na uprednostňovanie investícií podľa jeho potenciálu na zabezpečenie celosieťových bezpečnostných zlepšení. Celá cestná sieť, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, by sa preto mala systematicky posudzovať s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky v celej únii. Keďže bezpečná cestná doprava by mala byť dostupná vo všetkých európskych obciach a regiónoch, metodika posudzovania ciest v rámci celej siete založeného na riziku by mala riadne zohľadniť viacúrovňové riadenie. Vyššie územné celky by mali mať koordináčnu funkciu v oblasti riadenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry, zatiaľ čo úlohy, ktoré sú v právomoci štátu a obcí, by mali byť zosúladené.</p>

Zdôvodnenie

Keďže bezpečnosť cestnej premávky je súčasťou budúcej vízie obcí a regiónov, príslušné územné celky by k nej mali prispieť podľa úrovne svojich kompetencií. Zosúladenie funkcií, ktoré vykonávajú obce a štát, má preto zásadný význam.

Pozmeňovací návrh 5

Odôvodnenie 10

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Bezpečnosť existujúcich ciest by sa mala zlepšiť, a to sústredením investícií na cestné úseky s najvyššou nehodovosťou a najvyšším potenciálom znižovania nehodovosti.</p>	<p>Bezpečnosť existujúcich ciest by sa mala zlepšiť, a to sústredením investícií na cestné úseky s najvyššou nehodovosťou a najvyšším potenciálom znižovania nehodovosti. Pri tom by sa mala súbežne rozvíjať fyzická a digitálna infraštruktúra verejných pozemných komunikácií, na ktorú sa zameriava smernica. V tejto súvislosti by automatizované vozidlá vybavené adaptatívnym tempomatom a podporné dopravné systémy mali prispieť k umožneniu bezpečného a efektívneho fungovania cestnej dopravy. Musí sa dbať na to, aby aj menšie, demograficky znevýhodnené a najvzdialenejšie regióny boli schopné zabezpečiť všeobecnú dostupnosť digitálnej infraštruktúry.</p>

Zdôvodnenie

Bezpečnosť cestnej premávky je komplexná otázka a preto treba zohľadniť aj aspekty úspor z rozsahu. V tejto súvislosti by zameranie investícií do miest, kde najčastejšie dochádza k smrteľným nehodám, malo zahŕňať rozvoj komplexnej fyzickej a digitálnej infraštruktúry, ako aj uľahčovanie rozšíreného využívania automatizovaných vozidiel vybavených adaptatívnym tempomatom využívanie dopravných technológií.

Pozmeňovací návrh 6

Odôvodnenie 12

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Zraniteľní účastníci cestnej premávky v Únii v roku 2016 predstavovali 46 % smrteľných nehôd. Zabezpečením toho, aby sa záujmy týchto používateľov zohľadňovali vo všetkých postupoch riadenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry, by sa teda mala zlepšiť ich bezpečnosť na cestách.</p>	<p>Zraniteľní účastníci cestnej premávky v Únii v roku 2016 predstavovali 46 % smrteľných nehôd. Zabezpečením toho, aby sa záujmy týchto používateľov zohľadňovali vo všetkých postupoch riadenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry, by sa teda mala zlepšiť ich bezpečnosť na cestách. Cieľ týkajúci sa prevencie alebo riadenia dopravných núdzových situácií s chodcami, cyklistami a motocyklistami by sa mal dosiahnuť prostredníctvom nástrojov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj vypracovaním kvalitatívnych požiadaviek na infraštruktúru, ktorá podporuje mobilitu a bezpečnosť chodcov a cyklistov, t. j. súčasným stanovením cestného značenia, dopravných značiek a dostatočných priechodov pre chodcov, najmä v blízkosti zastávok verejnej dopravy a verejných budov, ako aj vybudovaním vyvýšených a oddelených cyklistických trás a chodníkov pozdĺž všetkých cestných úsekov.</p>

Pozmeňovací návrh 7

Odôvodnenie 13

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Pri zaisťovaní bezpečnosti cestnej infraštruktúry je veľmi dôležitým prvkom úprava a údržba cestných značení a dopravných značiek, najmä vzhľadom na vývoj vozidiel vybavených systémami pomoci pre vodiča alebo vyššou úrovňou automatizácie. Predovšetkým je potrebné zabezpečiť, aby takéto vozidlá mohli ľahko a spoľahlivo rozpoznať cestné značenia a značky.</p>	<p>Pri zaisťovaní bezpečnosti cestnej infraštruktúry je veľmi dôležitým prvkom úprava a údržba cestných značení a dopravných značiek, najmä vzhľadom na vývoj vozidiel vybavených systémami pomoci pre vodiča alebo vyššou úrovňou automatizácie. Predovšetkým je potrebné zabezpečiť, aby takéto vozidlá mohli ľahko a spoľahlivo rozpoznať cestné značenia a značky. K bezpečnosti cestnej premávky v európskych regiónoch a mestách prispievajú takisto inteligentné cesty s inteligentným cestným značením a inteligentnými dopravnými značkami. Pozornosť by sa tiež mala venovať poveternostným podmienkam v týchto regiónoch a mestách, keďže napríklad inštalovanie snímačov na chodníku a značiek podľa miestnym klimatickým podmienkam. Ďalej sa musí dbať na to, aby tieto snímače dokázali zachytiť zraniteľných a neprepojených účastníkov cestnej premávky.</p>

Zdôvodnenie

Bezpečná cestná premávka by mala zahŕňať inštaláciu cestného značenia a dopravných značiek a značení rozpoznateľných za každého počasia.

Pozmeňovací návrh 8

Vložiť nové odôvodnenie za odôvodnenie 18

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Pri posudzovaní ciest v rámci celej siete a kontrolách bezpečnosti cestnej premávky by sa mali stanoviť realistické lehoty vykonávania, pričom by sa mali zohľadniť administratívne a finančné kapacity národných, regionálnych a miestnych subjektov zapojených do plánovania a vykonávania riadenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry, najmä vo vidieckych, v horských, vo vzdialených a v zaostávajúcich európskych regiónoch.</i>

Pozmeňovací návrh 9

Článok 1 ods. 1 bod 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Táto smernica sa uplatňuje na cesty, ktoré sú súčasťou transeurópskej siete, na diaľnice a na hlavné cesty, či už sú v etape projektovania, výstavby, alebo prevádzky.	Táto smernica sa uplatňuje na cesty, ktoré sú súčasťou transeurópskej siete, na diaľnice a na iné hlavné cesty, či už sú v etape projektovania, výstavby, alebo prevádzky.

Zdôvodnenie

Rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice sa obmedzuje na diaľnice a iné hlavné cesty podľa klasifikácií členských štátov.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 1 bod 1, vložiť nový odsek po odseku 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<i>Každý členský štát vymedzí, o ktoré hlavné cesty na jeho zvrchovanom území pôjde, pričom zohľadní svoju používanú klasifikáciu ciest a výsledky primeraných konzultácií s príslušnými miestnymi a regionálnymi samosprávami. Každý členský štát oznámi hlavné cesty na svojom území Komisii najneskôr do 24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto smernice. Členské štáty oznamujú aj všetky následné zmeny tohto zoznamu.</i>

Zdôvodnenie

V zmysle zásady subsidiarity by sa malo rozhodovanie o klasifikácii cestnej siete ponechať na jednotlivé členské štáty.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 1, vložiť nový odsek za odsek 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p><i>(2a) v článku 4 sa dopĺňa tento odsek 6</i></p> <p><i>Na základe skúseností všetkých vnútroštátnych, regionálnych a miestnych dopravných orgánov Komisia stanoví pokyny s presnými technickými charakteristikami na vybudovanie a údržbu tzv. zhovievavých ciest (cesty navrhnuté inteligentným spôsobom, aby sa zabezpečilo, že chyby pri vedení vozidla nemajú okamžité vážne dôsledky) a presadzuje ich medzi audítormi a projektantmi dopravy. Komisia poskytne technickú a finančnú pomoc, aby podporila príslušné orgány pri vykonávaní týchto pokynov.</i></p>

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Na ceste k automatizovanej mobilite – technológia, infraštruktúra a súdržnosť

1. uznáva, že prepojená a automatizovaná mobilita sa týka nielen cestnej infraštruktúry, ale aj vozidiel. Zdôrazňuje, že vo vidieckych oblastiach by sa mal uprednostniť vývoj inteligentných vozidiel, zatiaľ čo v mestských oblastiach by sa väčší dôraz mal klásť na rozvoj inteligentnejších ciest.

2. Upriamuje pozornosť na časovú a priestorovú harmonizáciu dopravy, ktorá si vyžaduje rozšírenie využívania automatizovanej mobility. V zmiešanej cestnej doprave (vozidlá s ľudským riadením, asistovaným riadením a automatizované vozidlá) sa zdôrazňuje význam vymedzenia dopravných zón, aby sa zabránilo veľkému preťaženiu.

3. Zdôrazňuje potenciálny prínos automatizovanej mobility k dosahovaniu cieľov súdržnosti EÚ a konštatuje predovšetkým, že takéto služby by mohli znížiť medziregionálne rozdiely a umožniť jednoduchšie dochádzanie na väčšie vzdialenosti, a tým pomôcť zmierniť preťaženie vo väčších mestských oblastiach.

4. Poukazuje na skutočnosť, že zberné kapacity automatizovaných vozidiel pomáhajú dosahovať dopravné uzly ako súčasť integrovanej dopravy. VR zdôrazňuje výhody rozšírenia samostatne jazdiacich vozidiel do vidieckych oblastí s cieľom zabezpečiť pružné prepravné možnosti pre autobusovú alebo vlakovú dopravu.

5. Konštatuje tiež v tejto súvislosti, že verejná doprava je vo veľkej miere v právomoci miestnych a regionálnych orgánov, a vyzýva Komisiu, aby poskytla rámec a pokyny pre regióny a obce, ktoré si želajú integrovať svoje systémy predaja cestovných lístkov a cestovné poriadky, ako aj ich zberné systémy pre osobné vozidlá na vyššej administratívnej úrovni (regionálnej, národnej alebo európskej) v súlade s postupmi, ktoré uplatňujú účastníci trhu.
6. Konštatuje, že v obdobiach dopravných špičiek a slabej premávky môže automatizovaná mobilita ponúkať flexibilné cenové možnosti a predbežné objednávky, ktoré umožňujú rovnomernejšie využitie kapacít. Dodáva, že pri integrovanom predaji lístkov záruky proti meškaniu/zrušeniu prepojených automatizovaných dopravných služieb zamedzujú oneskoreným príchodom alebo nepríchodom. Považuje za prvoradé, aby sa táto zvýšená flexibilita využila na zlepšenie verejnej dopravy, čo by viedlo nielen k zníženiu emisií a hluku z vozidiel, ale tiež k lepšej prístupnosti pre všetkých a k väčšej rovnosti v dopravnom systéme.
7. Domnieva sa, že pri automatizovanej nákladnej doprave je možné použiť jazdu nákladných vozidiel v konvoji (*platooning*) v tuneloch, čo však nie je vhodné v mestskej doprave so zložitou interakciou účastníkov cestnej premávky. Regióny by mali mať možnosť prijímať rozhodnutia, pokiaľ ide o rozsiahlejšie projekty týkajúce sa automatizovanej jazdy, a to by si mohlo vyžadovať osobitnú úpravu.
8. Zdôrazňuje významný potenciál decentralizovaných zdrojov obnoviteľnej energie pre pohon automatizovaných vozidiel a odporúča, aby sa energia potrebná na prevádzku inteligentnej cestnej infraštruktúry dodávala prostredníctvom inteligentných sietí.
9. Poukazuje na výzvy týkajúce sa interoperability rôznych typov samoriadenia a zdôrazňuje, že harmonizácia rôznych úrovní samoriadenia, ktoré sa v súčasnosti používajú na rôznych kontinentoch, bude nevyhnutná v záujme bezpečného používania príslušných asistovaných alebo automatizovaných technológií v rámci európskeho kontinentu. VR tiež zdôrazňuje etické otázky vyplývajúce v súvislosti s európskymi automobilmi bez vodiča (úroveň 5), zatiaľ čo pri poloautomatizovanej alebo asistovanej jazde (úrovne 1 – 4) by sa mali riešiť dodatočné náklady a zložitost riadenia motorových vozidiel. Osobitne sa treba venovať otázke, aké následky to má na bezpečnosť cestnej premávky, keď veľkú časť vozového parku tvoria poloautomatické vozidlá alebo vozidlá jazdiace s asistenčnými systémami.
10. Navrhuje, aby odborná príprava na získanie vodičského preukazu pokrývala najmodernejšie technológie asistenčných systémov. V tejto súvislosti by automobilový priemysel spoločne s obcami mohol poskytnúť kurzy odbornej prípravy a priestory pre odbornú prípravu pre súkromných a profesionálnych vodičov. Pripomína dôležitý prínos výstavby a modernizácie infraštruktúry k územnej súdržnosti a hospodárskej konvergencii, pričom poznamenáva, že investície do infraštruktúry v EÚ sú naďalej výrazne pod úrovňami pred krízou. Zdôrazňuje v tomto kontexte, že v najbližších rokoch bude dôležité zabezpečiť dostupnosť primeraných finančných prostriedkov na modernizáciu infraštruktúry a prípravu opatrení bezpečnosti cestnej premávky vrátane podpory menších a zaostávajúcich regiónov a budovania kapacít. V kontexte VFR na roky 2021 – 2027 v navrhovanom znení bude kriticky potrebné v plnej miere využiť príležitosti v rámci všetkých dostupných finančných nástrojov a optimalizovať synergie (NPE po roku 2020, Horizont Európa, navrhovaný program Digitálna Európa atď.).

Zabezpečiť európsky jednotný trh pre automatizovanú mobilitu – úloha miestnych a regionálnych orgánov

11. Víta včasné predloženie programu EÚ o prepojenej a automatizovanej doprave a postupné dokončenie právneho a politického rámca na podporu zavádzania bezpečnej prepojenej a automatizovanej mobility.
12. Zdôrazňuje význam úzkej spolupráce medzi zákonodarcami v oblasti samostatne jazdiacich vozidiel a zainteresovanými stranami v oblasti organizácie/prevádzky dopravy a vývoja vozidiel. Žiada prístup viacúrovňového riadenia v tejto súvislosti a pripomína, že mobilita a doprava spadajú do pôsobnosti miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sú zodpovedné za vypracúvanie a vykonávanie politiky v oblasti mobility a poskytovanie verejnej dopravy na svojom území.
13. Poukazuje na rastúcu dostupnosť poloautomatizovaných riešení jazdy v krátkodobom horizonte a zdôrazňuje potrebu pevného právneho a regulačného rámca pre takéto technológie, a to čo najskôr.
14. Potvrdzuje svoju podporu lepšej cezhraničnej spolupráci pri testovaní prepojenej a automatizovanej mobility a odporúča, aby sa prostredníctvom budúcich fór spolupráce zabezpečilo primerané zapojenie miestnych a regionálnych orgánov.

Vplyv na spoločnosť a hospodárstvo

15. Zdôrazňuje, že verejná doprava získava vďaka automatizovanej mobilita väčšiu konkurencieschopnosť prostredníctvom personalizovaných, spoločne využívaných, vysoko kvalitných, energeticky efektívnych služieb mobility, ktoré sú založené na dopyte a neradia sa cestovným poriadkom, v rámci a mimo obcí. Ďalší pokrok v tomto smere predpokladá, že ďalší vývoj techniky a právneho rámca bude prebiehať súbežne.

16. Konštatuje, že v menej rozvinutých, odľahlých alebo najvzdialenejších regiónoch Európy umožňujú služby spoločného využívania áut a spolujazdy, ako aj sprostredkovania vozidiel (car-sourcing) s digitálnymi riešeniami miestnym obyvateľom prístup k vzdialenejším centráam s menším vplyvom na životné prostredie, pričom zároveň zabraňujú vyludňovaniu takýchto oblastí. Osobitne zdôrazňuje potenciál automatizovanej mobility zabezpečiť prístup a znížiť náklady na mobilitu v rozptýlených a demograficky znevýhodnených komunitách. Poznomenáva však, že pri navrhovaní, vývoji a testovaní užívateľsky jednoduchších systémov by sa mali zohľadňovať potreby starších užívateľov.

17. Pripomína význam posudzovania sociálnych a environmentálnych vplyvov automatizovanej mobility prostredníctvom pilotných projektov. Navrhuje, aby sa v snahe zabezpečiť prijatie automatizovanej dopravy verejnou takého testovanie v cestnej osobnej a nákladnej cestnej doprave uskutočňovalo postupne a za kontrolovaných podmienok. Takisto upriamuje pozornosť na to, že je potrebné zvážiť osobitnú podporu pre regióny, ktoré budú pravdepodobne najviac zasiahnuté sociálno-ekonomickým vplyvom prechodu na automatizovanú mobilitu.

18. Upriamuje pozornosť na skutočnosť, že vzdelávanie a zvyšovanie povedomia zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore a akceptovaní automatizovanej mobility. Konkrétne by nielen vodiči, ale aj všetci účastníci cestnej premávky mali byť poučení o základných zásadách a fungovaní umelej inteligencie, ktoré majú kľúčovú úlohu v automatizovaných systémoch mobility.

19. Zdôrazňuje, že „zásobovacia“ úloha a funkcia zabezpečenia „posledného úseku“ automatizovanej cestnej nákladnej dopravy v rámci obcí a medzi nimi vedú k zásadným zmenám v koncepciách zásobovacieho reťazca.

20. Zdôrazňuje, že v multietnickej Európskej únii by sa mali uplatňovať všeobecne a ľahko zrozumiteľné riešenia automatizovanej dopravy, ako aj univerzálne značenie.

21. Odporúča, aby postupy mestského a medzimestského plánovania európskych miest a obcí zahŕňali vytýčenie zón pre automatizovanú dopravu a mobilitu, ako aj prehodnotenie postupov plánovania založených na neasistovanej alebo neautomatizovanej mobilite. Navrhuje vypracovať predbežnú štúdiu o dôsledkoch automatizovanej mobility, pokiaľ ide o mestské a územné plánovanie v metropolitných oblastiach, napríklad efektívne využívanie automatizovanej mobility povedie k zvýšeniu dostupnosti parkovacích miest, čo si tiež vyžaduje prehodnotenie metód mestského plánovania. Dôležité je zlepšiť prístupnosť pre chodcov a cyklistov, najmä na zastávkach verejnej dopravy, zabezpečiť bezpečné a prístupné priestory a parkoviská pre všetkých (chodcov, cyklistov) a do nástrojov regionálneho územného plánovania začleniť možné systémy spoločného využívania bicyklov. Zdôrazňuje, že využívanie automatizácie na zlepšenie sietí verejnej dopravy a podporu ich sociálnej a hospodárskej efektívnosti a ich využívania je nevyhnutnosťou.

22. Napriek tomu zdôrazňuje, že problémy mestskej mobility nemožno vyriešiť len sektorovým prístupom a že treba zohľadniť vzťah medzi mestským rozmerom dopravnej politiky a širšou koncepciou územného plánovania, a to nielen s cieľom zlepšiť dopravu a infraštruktúru v mestách, ale zároveň obmedziť rozrastanie miest a nanovo definovať vzťahy medzi mestami a ich okolitými oblasťami.

23. Súhlasí s tým, že pokiaľ ide o automatizovanú mobilitu, odporúčajú sa čo najvyššie normy kvality. Dodáva, že okrem toho, že bezpečnosť je vždy prvoradá, je tiež do veľkej miery spojená s efektívnosťou.

24. Víta väčšie zapojenie regionálnych a miestnych samospráv do navrhovania opatrení a politík v oblasti bezpečnosti cestnej premávky. Nazdáva sa, že zároveň s týmto väčším zapojením sa musí objasniť aj spôsob, akým sa budú realizovať a konkretizovať stratégie, programy a opatrenia, najmä pokiaľ ide o financovanie, ktoré regiónom umožní ich implementáciu.

25. Konštatuje, že v mestských oblastiach sa v dôsledku automatizovaného riadenia môže výrazne zvýšiť cestná premávka a zvýšiť využívanie verejnej dopravy. S cieľom zabezpečiť konkurencieschopnú verejnú dopravu je okrem iného nevyhnutné, aby koncepcia „mobilita ako služba“ udržiavala krok s technologickým vývojom v oblasti automatizovanej jazdy. Automatizované vozidlá sa musia považovať za jeden z prvkov širšej koncepcie mobility založenej na jasnej predstave o tom, ako môže mobilita ako služba riešiť problém udržateľnosti v miestnom, regionálnom a vnútroštátnom kontexte.

26. Ďalej konštatuje, že Komisia sa doposiaľ príliš zameriavala na automobilovú cestnú dopravu, avšak automatizované systémy sa tiež vyvíjajú vo viacerých formách verejnej a súkromnej dopravy.

27. Odporúča, aby sa cieľovými opatreniami podporovalo prepojenie a interoperabilita s verejnou dopravou a medzi jednotlivými druhmi dopravy.

Vyvíjajúce sa digitálne prostredie – príležitosti a výzvy

28. Konštatuje, že technológia 5G zatiaľ nie je všade dostupná a že vozidlá cestnej dopravy účinne spájajú riešenia 3G a 4G. Navrhuje, aby sa navrhovali existujúce rozšírené technológie prepojenia medzi vozidlami.

29. Konštatuje, že digitalizácia môže pomôcť odstrániť niektoré finančné alebo realizačné prekážky, ktoré bránia rozvoju fyzickej cestnej infraštruktúry. Odporúča jej používanie, keďže modernizácia digitálnej infraštruktúry je menej nákladná, poskytuje lepší a aktuálnejší digitalizovaný obraz a má potenciál spojiť výdobytky verejného a súkromného sektora.

30. Odporúča jednoduchšie a univerzálnejšie prepojenie inteligentných cestných systémov a vozidiel (údaje o doprave získané prostredníctvom Waze, Google atď.).

31. So záujmom očakáva, že komunikáciou prostredníctvom smartfónov a inteligentných zariadení a ich používaním bude možné rozšíriť asistovanú automatizovanú mobilitu a prispieť k zvýšeniu spôsobov prevádzky dopravy. Uvedomuje si tiež, že údaje zozbierané v rámci tejto siete by mestským orgánom umožnili lepšie pochopiť potreby mestskej logistiky, pomohli zlepšiť efektívnosť pohybu a nájsť vhodnejšie trasy pre vozidlá, čo by viedlo k zníženiu emisií.

32. Pripomína, že pri aktualizácii máp a databáz používaných na automatizovanú mobilitu by sa mali uprednostňovať riešenia európskeho pôvodu, a podporuje v tejto oblasti celoeurópsky prístup.

33. Poukazuje na to, že pre vonkajšie vplyvy, napríklad sneh, hmlu a dážď, nie je vždy možné zaručiť, že vodič alebo vozidlo vybavené asistenčnými systémami na jeho riadenie alebo vozidlo s vyššou úrovňou automatizácie bude môcť ľahko a spoľahlivo rozpoznávať vodorovné a zvislé dopravné značenie. Napríklad pri silnom snežení sa aj napriek úplnému odpratávaniu, čiže takému čisteniu komunikácií, pri ktorom je snaha zbaviť vozovku takmer úplne ľadu a/alebo snehu, ani pri plnom nasadení nedá zaručiť, že vozovky budú celý čas bez snehovej pokrývky. Pri bežne používanom neúplnom odpratávaní, pri ktorom sa väčšina napadnutého snehu odstráni na bok a zvyšný sneh sa ujazdí tak, že vytvára súvislú vrstvu, je už z povahy tohto postupu zrejmé, že nie je zaručená neustála viditeľnosť vodorovného značenia. Musí sa vylúčiť stav, že správca ciest bude zodpovedný za prípadné nehody spôsobené chybou interpretáciou asistenčného systému alebo vozidla s vyššou úrovňou automatizácie, pretože by sa tým riziko zlyhania týchto asistenčných systémov prenášalo od výrobcov vozidiel na správcov ciest.

34. Zdôrazňuje, že je potrebná komunikácia medzi vozidlami, ako aj rozvoj a zosúladenie cestného značenia a dopravných značiek vrátane označenia názvov verejných priestranstiev. Očakáva sa tiež, že automatizovaná jazda si bude vyžadovať jasné a presné miestne pravidlá cestnej premávky a kartografické informácie.

35. Konštatuje, že veľa účastníkov cestnej premávky vrátane zraniteľných účastníkov, ako sú cyklisti a chodci, môže zostať odpojených od siete a že každý právny, digitálny a fyzický rámec pre inteligentné vozidlá bude musieť zohľadniť zmiešanú dopravu.

36. Zdôrazňuje, že verejné orgány a prevádzkovatelia vozových parkov by mali byť pripravení zvládnuť „elektrický smog“, ktorý vzniká v dôsledku automatizovanej mobility.

37. Konštatuje, že spravodlivý a priamy prístup k údajom o vozidlách by mal dať vodičom právo rozhodovať o ich využití a priniesť obchodné príležitosti pre ďalších prevádzkovateľov a poskytovateľov služieb avšak bez toho, aby to ovplyvnilo práva účastníkov cestnej premávky na súkromie a ochranu údajov. VR zdôrazňuje potrebu primeraného prístupu k takýmto údajom pre miestne a regionálne orgány ako najväčšieho prevádzkovateľa cestnej siete v Únii. V tejto súvislosti bude dôležité, aby verejný sektor uľahčoval a podporoval pilotné projekty, predchádzal brzdiacim účinkom a sprístupňoval údaje.

38. Žiada preto, aby sa urobili opatrenia na riadnu ochranu osobných údajov a údajov užívateľov, ktorá je rozhodujúcim činiteľom úspešného rozšírenia kooperatívnych, prepojených a automatizovaných vozidiel.

39. Požaduje, aby sa prijali ďalekosiahlejšie opatrenia vzáujme využitia plného potenciálu automatizovanej dopravy a komunikácie medzi vozidlami a dosiahnutia dlhodobějších cieľov, ako je plne automatizovaná multimodálna doprava s nízkym objemom emisií, mobilita ako služba a preprava od dverí k dverám, a to najmä na podporu sociálneho začlenenia.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Zefektívnenie realizácie TEN-T

(2019/C 168/11)

Spravodajca	Michiel SCHEFFER (NL/ALDE), poslanec zastupiteľstva provincie Gelderland
Referenčný dokument:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zefektívnení opatrení na urýchlenie realizácie transeurópskej dopravnej siete
	COM(2018) 277 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zefektívnení opatrení na urýchlenie realizácie transeurópskej dopravnej siete

COM(2018) 277 final

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie (1)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013[1] sa stanovuje spoločný rámec pre vytvorenie najmodernejších interoperabilných sietí na účely rozvoja vnútorného trhu. Transeurópske dopravné siete (TEN-T) majú dvojúrovňovú štruktúru: súhrnnou sieťou sa zabezpečuje prepojenie všetkých regiónov Únie, pričom základná sieť pozostáva z tých prvkov siete, ktoré majú pre Úniu najväčší strategický význam. V nariadení (EÚ) č.1315/2013 sa pre realizáciu siete vymedzujú záväzné ciele dokončenia, pričom základná sieť sa má dokončiť do roku 2030 a súhrnná sieť do roku 2050.	V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013[1] sa stanovuje spoločný rámec pre vytvorenie najmodernejších interoperabilných sietí na účely rozvoja vnútorného trhu a v záujme sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti Únie . Transeurópske dopravné siete (TEN-T) majú dvojúrovňovú štruktúru: súhrnnou sieťou sa zabezpečuje prepojenie všetkých regiónov Únie, ako aj nevyhnutné distribučné kanály na zásobovanie základnej siete , pričom základná sieť pozostáva z tých prvkov siete, ktoré majú takisto pre EÚ najväčší strategický význam, a preto by mali fungovať ako cezhraničné a multimodálne urýchľovače pre jednotnú európsku oblasť dopravy a mobility . V nariadení (EÚ) č. 1315/2013 sa pre realizáciu siete vymedzujú záväzné ciele dokončenia, pričom základná sieť sa má dokončiť do roku 2030 a súhrnná sieť do roku 2050. Okrem toho sa v nariadení (EÚ) č. 1315/2013 zameriava pozornosť na cezhraničné spojenia, ktorými sa zlepší interoperabilita medzi rôznymi druhmi dopravy a ktoré prispejú k multimodálnej integrácii dopravy v Únii.

Zdôvodnenie

TEN-T slúži mnohým cieľom, okrem iného aj sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti. Cezhraničná spolupráca musí byť čo najjednoduchšia a čo najľahšia, aby sa zlepšila nízkoemisná, cezhraničná mobilita v súlade s bodom 18 politických odporúčaní.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie (2)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Bez ohľadu na potrebu a záväznú lehotu zo skúseností vyplynulo, že veľa investícií zameraných na dokončenie siete TEN-T naráža na zložité postupy udeľovania povolení, postupy cezhraničného obstarávania a iné postupy. Táto situácia ohrozuje včasnú realizáciu projektov a v mnohých prípadoch vedie k značným oneskoreniam a vyšším nákladom. Na účely vyriešenia týchto problémov a umožnenia synchronizovaného dokončenia siete TEN-T sú potrebné harmonizované opatrenia na úrovni Únie.</p>	<p>Bez ohľadu na potrebu a záväznú lehotu zo skúseností vyplynulo, že veľa investícií zameraných na dokončenie siete TEN-T naráža na zložité postupy udeľovania povolení, postupy cezhraničného obstarávania a iné postupy. Okrem toho sa často zanedbáva skorá účasť verejnosti a snaha o dosiahnutie konsenzu, čo má za následok slabú podporu zo strany občanov z dôvodu nedostatočnej transparentnosti. Táto situácia ohrozuje včasnú realizáciu projektov a v mnohých prípadoch vedie k značným oneskoreniam a vyšším nákladom. Na účely vyriešenia týchto problémov a umožnenia synchronizovaného dokončenia siete TEN-T sú potrebné zjednodušené a včas harmonizované opatrenia na úrovni Únie.</p>

Zdôvodnenie

Postupy udeľovania povolení nie sú jediným dôvodom, prečo sa s projektmi mešká. Ich oneskorenie spôsobuje aj to, že verejnosť nie je zapojená už v ranom štádiu a nevyvíja sa snaha o konsenzus.

Pozmeňovací návrh 3

Odôvodnenie (3)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V právnych rámcoch mnohých členských štátov sa umožňuje prioritné zaobchádzanie s určitými kategóriami projektov, a to vzhľadom na ich strategický význam pre hospodárstvo. Pre prioritné zaobchádzanie sú typické kratšie lehoty, súbežné postupy alebo obmedzené lehoty na odvolania, čím sa zabezpečuje aj dosahovanie cieľov iných horizontálnych politík. Ak takýto rámec existuje vo vnútroštátnom právnom rámci, mal by sa automaticky uplatňovať aj na projekty Únie uznávané ako projekty spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) č. 1315/2013.</p>	<p>V právnych rámcoch mnohých členských štátov sa umožňuje prioritné zaobchádzanie s určitými kategóriami projektov, a to vzhľadom na ich strategický význam pre územnú, hospodársku a sociálnu súdržnosť Únie a opatrenia na boj proti zmene klímy. Pre prioritné zaobchádzanie sú typické kratšie lehoty, súbežné postupy alebo obmedzené lehoty na odvolania, čím sa zabezpečuje aj dosahovanie cieľov iných horizontálnych politík. Ak takýto rámec existuje vo vnútroštátnom právnom rámci, mal by sa automaticky uplatňovať aj na projekty Únie uznávané ako projekty spoločného záujmu podľa nariadenia (EÚ) č. 1315/2013. Tam, kde takýto rámec neexistuje, by príslušné orgány mali uprednostniť zosúladienie administratívnych postupov z hľadiska vydávania povolení a realizácie projektov alebo, ak je to vhodné, urobiť potrebné kroky na ulahčenie vytvorenia spoločného riadiaceho subjektu.</p>

Zdôvodnenie

Boj proti zmene klímy musí byť jedným z hlavných cieľov dopravnej politiky Únie.

Pozmeňovací návrh 4

Odôvodnenie (4)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
S cieľom zlepšiť účinnosť environmentálnych hodnotení a zjednodušiť proces rozhodovania v prípadoch, keď povinnosť vykonať hodnotenia týkajúce sa environmentálnych otázok súvisiacich s projektmi základnej siete vyplýva súbežne zo smernice 2011/92/EÚ zmenenej smernicou 2014/52/EÚ a z iných právnych predpisov Únie, ako napríklad smernice 92/43/EHS, smernice 2009/147/ES, smernice 2000/60/ES, smernice 2008/98/ES, smernice 2010/75/EÚ, smernice 2012/18/EÚ a smernice 2011/42/ES, by členské štáty mali zabezpečiť spoločný postup splňajúci požiadavky týchto smerníc.	S cieľom zlepšiť účinnosť environmentálnych hodnotení a zjednodušiť proces rozhodovania v prípadoch, keď povinnosť vykonať hodnotenia týkajúce sa environmentálnych otázok súvisiacich s projektmi základnej siete vyplýva súbežne zo smernice 2011/92/EÚ zmenenej smernicou 2014/52/EÚ a z iných právnych predpisov Únie, ako napríklad smernice 92/43/EHS, smernice 2009/147/ES, smernice 2000/60/ES, smernice 2008/98/ES, smernice 2010/75/EÚ, smernice 2012/18/EÚ a smernice 2011/42/ES, by členské štáty mali zabezpečiť spoločný postup splňajúci požiadavky týchto smerníc, príčom nie je nevyhnutne nutné zavádzať nové postupy, ak primerané postupy už existujú.

Zdôvodnenie

Niektoré členské štáty už majú integrované postupy a bolo by zbytočnou administratívnou záťažou zavádzať nové.

Pozmeňovací návrh 5

Odôvodnenie (8)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Vzhľadom na naliehavosť dokončenia základnej siete TEN-T by zjednodušenie postupov udeľovania povolení malo byť doplnené lehotou, do ktorej by príslušné zodpovedné orgány mali prijať komplexné rozhodnutie o výstavbe projektu. Táto lehota by mala podporovať efektívnejšie vykonávanie postupov a za žiadnych okolností by nemala znížiť prísne normy Únie na ochranu životného prostredia a účasť verejnosti.	Vzhľadom na naliehavosť dokončenia základnej siete TEN-T by zjednodušenie postupov udeľovania povolení malo byť doplnené lehotou, do ktorej by príslušné zodpovedné orgány mali prijať komplexné rozhodnutie o výstavbe projektu. Táto lehota by mala podporovať efektívnejšie vykonávanie postupov a za žiadnych okolností by nemala znížiť prísne normy Únie na ochranu životného prostredia a účasť verejnosti. Vzhľadom na to by sa lehota mala stanoviť až po počiatočnej, skoršej verejnej konzultácii o plánovanom projekte vrátane konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi.

Zdôvodnenie

Vyplyva zo znenia. Postupy udeľovania povolení nie sú jediným dôvodom, prečo sa s projektmi mešká. Ich oneskorenie spôsobuje aj to, že verejnosť nie je zapojená už v ranom štádiu a nevyvíja sa snaha o konsenzus.

Pozmeňovací návrh 6

Odôvodnenie (11)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Verejnú obstarávanie v cezhraničných projektoch spoločného záujmu by sa malo vykonávať v súlade so zmluvou a smernicou 2014/25/EÚ a/alebo smernicou 2014/24/EÚ. V záujme zaistenia účinného dokončenia cezhraničných projektov základnej siete spoločného záujmu by malo verejnú obstarávanie vykonávané spoločným subjektom podliehať jednotným vnútroštátnym právnym predpisom. Odchyľne od právnych predpisov Únie v oblasti verejného obstarávania by sa ako platné vnútroštátne pravidlá mali v zásade uplatňovať pravidlá členského štátu, kde má spoločný subjekt svoje sídlo. Mala by zostať možnosť vymedziť platné právne predpisy v medzivládnej dohode.	Verejnú obstarávanie v cezhraničných projektoch spoločného záujmu by sa malo vykonávať v súlade so zmluvou a smernicou 2014/25/EÚ a/alebo smernicou 2014/24/EÚ. V záujme zaistenia účinného dokončenia cezhraničných projektov siete TEN-T spoločného záujmu by malo verejnú obstarávanie vykonávané spoločným riadiacim subjektom podliehať na základe dohody medzi stranami jednotným európskym alebo, ak je to vhodné, vnútroštátnym právnym predpisom. Odchyľne od právnych predpisov Únie v oblasti verejného obstarávania by sa ako platné vnútroštátne pravidlá mali v zásade uplatňovať pravidlá členského štátu, kde má spoločný subjekt svoje sídlo. Mala by zostať možnosť vymedziť platné právne predpisy v medzivládnej dohode.

Zdôvodnenie

Uľahčilo by to cezhraničnú spoluprácu v súlade s bodom 18 politických odporúčaní.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti</p> <p>V tomto nariadení sa stanovujú požiadavky vzťahujúce sa na administratívne postupy, podľa ktorých postupujú príslušné orgány členských štátov v súvislosti s povolením a realizáciou všetkých projektov spoločného záujmu v rámci základnej siete transeurópskej dopravnej siete.</p>	<p>Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti</p> <p>V tomto nariadení sa stanovujú požiadavky vzťahujúce sa na administratívne postupy, podľa ktorých postupujú príslušné orgány členských štátov (národné, regionálne alebo miestne orgány alebo iní predkladatelia projektov) v súvislosti s povolením a realizáciou všetkých zložiek infraštruktúry a infraštruktúrnych požiadaviek a všetkých projektov spoločného záujmu v rámci základnej siete transeurópskej dopravnej siete, ktoré majú prioritný štatút vymedzený v článku 3.</p>

Zdôvodnenie

Navrhovaný postup by sa nemal uplatňovať na všetky projekty TEN-T, ale v nariadení by sa malo spresniť, ktoré projekty spadajú do jeho rozsahu pôsobnosti, v snahe zamerať sa na tie najdôležitejšie a urýchliť ich realizáciu. Členské štáty by mali rozhodnúť, aké prioritné projekty spadajú do pôsobnosti nariadenia.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 2 písm. e)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>„cezhraničný projekt spoločného záujmu“ je projekt spoločného záujmu podľa článku 7 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 vzťahujúci sa na cezhraničný úsek podľa článku 3 písm. m) uvedeného nariadenia, ktorý realizuje spoločný subjekt.</p>	<p>„cezhraničný projekt spoločného záujmu“ je projekt spoločného záujmu podľa článku 7 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 vzťahujúci sa na cezhraničný úsek v rámci dohody o spolupráci alebo inej dohody medzi členskými štátmi alebo medzi členskými štátmi a regionálnymi alebo miestnymi orgánmi alebo medzi regionálnymi alebo miestnymi orgánmi v rôznych členských štátoch alebo medzi členskými štátmi a tretími krajinami v záujme plánovania a realizácie dopravnej infraštruktúry, ktorú realizuje spoločný subjekt.</p>

Zdôvodnenie

Je dôležité vyzdvihnúť potenciál miestnych a regionálnych orgánov v cezhraničných projektoch.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>„Prioritný štatút“ projektov spoločného záujmu</p> <p>1. Každý projekt spoločného záujmu v rámci základnej siete TEN-T podlieha integrovanému postupu udeľovania povolenia, ktorý riadi jediný príslušný orgán určený každým členským štátom v súlade s článkami 5 a 6.</p> <p>2. Ak v rámci vnútroštátneho práva existuje prioritný štatút, projektom spoločného záujmu sa udeľuje štatút najvyššieho možného vnútroštátneho významu a ako s takými sa s nimi zaobchádza pri postupoch udeľovania povolení, ak je takéto zaobchádzanie stanovené vo vnútroštátnych predpisoch vzťahujúcich sa na zodpovedajúce typy dopravných infraštruktúr.</p> <p>3. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne postupy týkajúce sa projektov spoločného záujmu predkladateľa projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa tieto projekty vybavovali najrýchlejšie, ako je to z právneho hľadiska pri týchto projektoch možné, a to aj pokiaľ ide o pridelené zdroje.</p>	<p>„Prioritný štatút“ projektov spoločného záujmu</p> <p>1. Členské štáty určia prioritné zložky TEN-T. Projekty spoločného záujmu, ktoré sa nachádzajú v prioritnej časti, majú „prioritný štatút“ a podliehajú integrovanému postupu udeľovania povolenia, ktorý riadi jediný príslušný orgán určený každým členským štátom v súlade s článkami 5 a 6.</p> <p>2. Ak v rámci vnútroštátneho práva existuje prioritný štatút, projektom spoločného záujmu sa udeľuje štatút najvyššieho možného vnútroštátneho významu a ako s takými sa s nimi zaobchádza pri postupoch udeľovania povolení, ak je takéto zaobchádzanie stanovené vo vnútroštátnych predpisoch vzťahujúcich sa na zodpovedajúce typy dopravných infraštruktúr.</p> <p>3. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne postupy týkajúce sa projektov spoločného záujmu predkladateľa projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa tieto projekty vybavovali najrýchlejšie, ako je to z právneho hľadiska pri týchto projektoch možné, a to aj pokiaľ ide o pridelené zdroje.</p>

Zdôvodnenie

Pozri pozmeňovací návrh 7.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 4 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>S cieľom splniť časové lehoty stanovené v článku 6 a znížiť administratívnu záťaž súvisiacu s dokončením projektov spoločného záujmu sa všetky administratívne postupy vyplývajúce z uplatniteľného práva, či už vnútroštátneho, alebo práva Únie, integrujú a vedú k jedinému komplexnému rozhodnutiu.</p>	<p>S cieľom splniť časové lehoty stanovené v článku 6 a znížiť administratívnu záťaž súvisiacu s dokončením projektov spoločného záujmu sa všetky administratívne postupy vyplývajúce z uplatniteľného práva, ako aj príslušné environmentálne hodnotenia a kampane na informovanie a zapojenie občanov, či už na vnútroštátnej úrovni, alebo na úrovni Únie, integrujú a vedú k jedinému komplexnému rozhodnutiu.</p>

Zdôvodnenie

Boj proti zmene klímy musí byť jedným z hlavných cieľov dopravnej politiky Únie.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 5 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia) každý členský štát určí jediný príslušný orgán, ktorý bude zodpovedať za uľahčovanie procesu udeľovania povolení, pričom nesie zodpovednosť aj za prijatie komplexného rozhodnutia.</p>	<p>Do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia) každý členský štát určí jediný príslušný orgán, resp. orgány, ktoré budú zodpovedať za uľahčovanie integrovaného procesu udeľovania povolení, pričom nesú zodpovednosť aj za prijatie komplexného rozhodnutia. Ak nejaký členský štát už jediný príslušný orgán, resp. orgány, určil, môže tento členský štát určenie daného jediného príslušného orgánu, resp. orgánov, potvrdiť.</p>

Zdôvodnenie

Niektoré členské štáty už zaviedli integrované postupy alebo určili príslušné orgány. Keby museli zavádzať nové postupy alebo určiť nové príslušné orgány, bolo by to pre ne zbytočnou administratívnou záťažou.

Pozmeňovací návrh 12

Článok 5 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Zodpovednosť jediného príslušného orgánu uvedeného v odseku 1 a/alebo úlohy, ktoré s tým súvisia, sa môžu delegovať na iný orgán alebo môžu byť vykonané iným orgánom na vhodnej administratívnej úrovni v prípade projektu spoločného záujmu alebo konkrétnej kategórie projektov spoločného záujmu za týchto podmienok:</p> <p>a) za projekt spoločného záujmu zodpovedá len jeden orgán;</p> <p>b) daný orgán je jediným kontaktným miestom pre predkladateľa projektu v postupe vedúcemu ku komplexnému rozhodnutiu o danom projekte spoločného záujmu a</p> <p>c) daný orgán koordinuje predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií.</p> <p>Jediný príslušný orgán si môže ponechať zodpovednosť za stanovenie lehôt bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v súlade s článkom 6.</p>	<p>Zodpovednosť jediného príslušného orgánu uvedeného v odseku 1 a/alebo úlohy, ktoré s tým súvisia, môžu členské štáty delegovať na iný existujúci alebo novovytvorený orgán na vhodnej administratívnej úrovni, so zreteľom na národné, regionálne a miestne právomoci, v prípade projektu spoločného záujmu alebo konkrétnej kategórie projektov spoločného záujmu za predpokladu, že:</p> <p>a) za projekt spoločného záujmu zodpovedá len jeden orgán;</p> <p>b) daný orgán je jediným kontaktným miestom pre predkladateľa projektu v postupe vedúcemu ku komplexnému rozhodnutiu o danom projekte spoločného záujmu a</p> <p>c) daný orgán koordinuje predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií.</p>

Zdôvodnenie

Nariadenie by nemalo zasahovať do ústavného usporiadania členských štátov, najmä vzhľadom na to, že v niektorých členských štátoch vykonávajú tieto úlohy odlišné úrovne.

Lehoty by sa mali stanoviť v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu, aby sa mohol vytvoriť harmonogram prispôbený príslušnému projektu. Realizácia projektov bude podstatne lepšia, ak sa umožní skoré zapojenie všetkých zainteresovaných strán a ak sa ponechá dost času na dosiahnutie konsenzu.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 5 ods. 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Ak sa v súvislosti s projektom spoločného záujmu vyžaduje, aby boli rozhodnutia prijaté v dvoch alebo viacerých členských štátoch, príslušné orgány urobia potrebné kroky pre efektívnu a účinnú vzájomnú spoluprácu a koordináciu. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti vyplývajúce z platného práva Únie a medzinárodného práva, sa členské štáty pokúsia zabezpečiť spoločné postupy, najmä v súvislosti s posúdením vplyvov na životné prostredie.</p>	<p>Ak sa v súvislosti s projektom spoločného záujmu vyžaduje, aby boli rozhodnutia prijaté v dvoch alebo viacerých členských štátoch, príslušné orgány urobia potrebné kroky pre efektívnu a účinnú vzájomnú spoluprácu a koordináciu. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti vyplývajúce z platného práva Únie a medzinárodného práva, sa členské štáty pokúsia zabezpečiť spoločné postupy, najmä v súvislosti s posúdením vplyvov na životné prostredie. Najmä v prípadoch, ak spoločný subjekt zriadili zúčastnené členské štáty alebo príslušné miestne a regionálne orgány, využíva tento subjekt spoločné postupy a koordináciu medzi členskými štátmi a mal by byť v kontakte len s jedným jediným príslušným orgánom udeľujúcim povolenia.</p>

Zdôvodnenie

Pozmeňovací návrh 14

Článok 6 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Dĺžka trvania a vykonávanie postupu udeľovania povolenia</p> <p>1. Postup udeľovania povolenia pozostáva z etapy pred podaním žiadosti, etapy posudzovania žiadosti a etapy rozhodovania jediným príslušným orgánom.</p> <p>2. Etapa pred podaním žiadosti, ktorá sa vzťahuje na obdobie od začiatku postupu udeľovania povolenia až po predloženie úplnej žiadosti jedinému príslušnému orgánu, v zásade nesmie prekročiť dva roky.</p> <p>3. S cieľom začať postup udeľovania povolenia predkladateľ projektu písomne oznámi jedinému príslušnému orgánu dotknutých členských štátov existenciu projektu, pričom uvedie jeho podrobný opis. Jediný príslušný orgán najneskôr do dvoch mesiacov od prijatia daného oznámenia toto oznámenie buď uzná alebo ho písomne zamietne, ak sa domnieva, že projekt nie je dostatočne zrelý na začatie postupu udeľovania povolenia. Ak sa jediný príslušný orgán rozhodne oznámenie zamietnuť, svoje rozhodnutie odôvodní. Dátum podpisu uznania oznámenia príslušným orgánom slúži ako dátum začatia postupu udelenia povolenia. Ak ide o dva alebo viac členských štátov, ako dátum začatia postupu udelenia povolenia slúži dátum prijatia posledného oznámenia príslušným orgánom.</p> <p>4. Do troch mesiacov od začatia postupu udeľovania povolenia jediný príslušný orgán v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi a s ohľadom na informácie predložené predkladateľom projektu na základe oznámenia uvedeného v odseku 3 vypracuje podrobný opis žiadosti, o ktorom informuje predkladateľa projektu a ktorý obsahuje:</p> <p>a) vecný rozsah a mieru podrobnosti informácií, ktoré má predkladateľ projektu predložiť ako súčasť spisu žiadosti na účely komplexného rozhodnutia;</p> <p>b) harmonogram procesu udeľovania povolenia, v ktorom vymedzí aspoň tieto skutočnosti:</p> <p>i) rozhodnutia a stanoviská, ktoré sa majú získať;</p> <p>ii) orgány, zainteresované strany a verejnosť, ktorých sa žiadosť pravdepodobne týka;</p> <p>iii) jednotlivé etapy postupu a dĺžku ich trvania;</p> <p>iv) hlavné medzníky, ktoré sa majú dosiahnuť, a ich lehoty v súvislosti s komplexným rozhodnutím, ktoré sa má prijať;</p> <p>v) zdroje plánované orgánmi a prípadné potreby ďalších zdrojov.</p>	<p>Dĺžka trvania a vykonávanie postupu udeľovania povolenia</p> <p>1. Postup udeľovania povolenia pozostáva z etapy pred podaním žiadosti, etapy posudzovania žiadosti a etapy rozhodovania jediným príslušným orgánom.</p> <p>Jediný príslušný orgán zahŕňa v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom príslušného členského štátu miestne a regionálne orgány, ktorých územia sa dané projekty týkajú, a to na základe participatívneho postupu, s cieľom vypracovať predbežné hodnotenie projektu a tiež pred konečným povolením.</p> <p>2. Etapa pred podaním žiadosti, ktorá sa vzťahuje na obdobie od začiatku postupu udeľovania povolenia až po predloženie úplnej žiadosti jedinému príslušnému orgánu, v zásade nesmie prekročiť dva roky. Jediný príslušný orgán by za mimoriadnych okolností mohol predkladateľovi projektu poskytnúť viac času, a to vzhľadom na veľkosť a druh projektu a/alebo v snahe zabezpečiť dost času na riadne zapojenie verejnosti. Takéto konzultácie s verejnosťou a verejná účasť sa musia zabezpečiť už v etape pred podaním žiadosti. Dĺžka etapy pred podaním žiadosti bude závisieť od výsledkov zapojenia verejnosti v podobe kompromisných riešení s priamym dosahom na realizáciu infraštruktúry a od ďalších plánovaných opatrení, ktoré bude treba prekonzultovať s verejnosťou.</p> <p>3. S cieľom začať postup udeľovania povolenia predkladateľ projektu písomne oznámi jedinému príslušnému orgánu dotknutých členských štátov existenciu projektu, pričom uvedie jeho podrobný opis. Jediný príslušný orgán najneskôr do dvoch mesiacov od prijatia daného oznámenia toto oznámenie buď uzná alebo ho písomne zamietne, ak sa domnieva, že projekt nie je dostatočne zrelý na začatie postupu udeľovania povolenia. Ak sa jediný príslušný orgán rozhodne oznámenie zamietnuť, svoje rozhodnutie odôvodní. Dátum podpisu uznania oznámenia príslušným orgánom slúži ako dátum začatia postupu udelenia povolenia. Ak ide o dva alebo viac členských štátov, ako dátum začatia postupu udelenia povolenia slúži dátum prijatia posledného oznámenia príslušným orgánom.</p> <p>4. Do troch mesiacov od začatia postupu udeľovania povolenia jediný príslušný orgán v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi a s ohľadom na informácie predložené predkladateľom projektu na základe oznámenia uvedeného v odseku 3 vypracuje podrobný opis žiadosti, o ktorom informuje predkladateľa projektu a ktorý obsahuje:</p>

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>a) vecný rozsah a mieru podrobnosti informácií, ktoré má predkladateľ projektu predložiť ako súčasť spisu žiadosti na účely komplexného rozhodnutia;</p> <p>b) harmonogram procesu udeľovania povolenia, v ktorom vymedzí aspoň tieto skutočnosti:</p> <p>i) rozhodnutia a stanoviská, ktoré sa majú získať, najmä vrátane stanovísk miestnych a regionálnych orgánov v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom príslušného členského štátu;</p> <p>ii) opatrenia prijaté na zapojenie zainteresovaných strán a zabezpečenie účasti verejnosti na tomto procese a ako to bude pokračovať počas celej realizácie projektu;</p> <p>iii) orgány vrátane miestnych a regionálnych orgánov v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom príslušného členského štátu, ktoré musia byť zapojené;</p> <p>iv) jednotlivé etapy postupu a dĺžku ich trvania;</p> <p>v) hlavné medzníky, ktoré sa majú dosiahnuť, a ich lehoty v súvislosti s komplexným rozhodnutím, ktoré sa má prijať;</p> <p>vi) zdroje plánované orgánmi a prípadné potreby ďalších zdrojov.</p>

Zdôvodnenie

Ak sa ku každému projektu zaujme individuálny prístup a verejnosť bude do procesu zapojená už v ranej fáze, mohli by sa výrazne zmenšiť prieťahy pri udeľovaní povolení, keďže by bolo menej právnych odvolaní proti výsledku postupu plánovania. Lehota potrebná na dosiahnutie konsenzu medzi príslušnými zainteresovanými stranami sa preto nedá určiť vo všeobecnosti. Mala by sa skôr určiť na základe vyčísliteľných faktorov spojených s realizáciou projektu a rôznych kompromisov dosiahnutých v snahe o konsenzus so všetkými zainteresovanými stranami. Takýto pružný, individuálny prístup by mohol dokonca urýchliť realizáciu projektov v porovnaní s tým, ako by to mohlo vyzeráť, keby bola stanovená pevná lehota.

Pozmeňovací návrh 15

Článok 7 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V prípade projektov, na ktorých sa podieľajú dva alebo viaceré členské štáty, príslušné orgány dotknutých členských štátov zosúladia svoje harmonogramy a dohodnú sa na spoločnom pláne.</p>	<p>V prípade projektov, na ktorých sa podieľajú dva alebo viaceré členské štáty, príslušné orgány dotknutých členských štátov zosúladia svoje harmonogramy a dohodnú sa na spoločnom pláne. Ak o povolenie žiada spoločný subjekt, ktorý vytvorili zúčastnené členské štáty, obráti sa len na jeden príslušný orgán. Tento príslušný orgán potom zabezpečí koordináciu s druhým príslušným orgánom/orgánmi, aby sa zaistilo, že budú splnené všetky povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov uplatňovaných vo všetkých členských štátoch, ktorých sa projekt týka, ako sa uvádza v článku 5 ods. 5</p>

Zdôvodnenie

Tým, že sa pre spoločné subjekty zaujme prístup jednotného kontaktného miesta, uľahčí sa udeľovanie cezhraničných povolení.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Hlavné posolstvá

1. zdôrazňuje, že dokončenie základnej a súhrnnej transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) má kľúčový význam pre zaistenie územnej súdržnosti, pretože sa vďaka nemu všetky regióny stanú prístupnejšími a posilní sa hospodársky rozvoj okrajových a cezhraničných regiónov;
2. upozorňuje, že rozvoj dopravnej infraštruktúry spadá často do právomocí regionálnych orgánov, ktoré sú zodpovedné za územné plánovanie, schvaľovanie plánov a udeľovanie povolení na svojom území;
3. pripomína, že prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy (NPE) a nariadenia o TEN-T sa pre rozvoj infraštruktúry v Európe stanovili ambiciózne ciele. Základná sieť TEN-T by mala byť dokončená do roku 2030, bude však ťažké uspokojiť finančné potreby na dosiahnutie týchto ambiciózných cieľov;
4. uznáva, že spolu so zlepšením prípravy projektov, rozšírením možností získania prostriedkov z fondov a financovania (NPE) a vytvorením priaznivého investičného prostredia predstavuje zefektívnenie dôležitý pilier politiky EÚ v oblasti TEN-T;
5. oceňuje návrh Komisie vzhľadom na snahu urýchliť realizáciu siete TEN-T a dosiahnuť ciele Parížskej dohody. Návrh je dôležitý aj v záujme zosúladenia postupov a technických noriem a zvýšenia interoperability;
6. pripomína tieto tri hlavné zásady:
  - o zabezpečiť, aby boli postupy na jednotlivých územiach skoorinované, tak v rámci jednotlivých štátov, ako aj medzi nimi,
  - o zabezpečiť, aby boli rôzne právne požiadavky, napríklad smernice o biotopoch, vode a biodiverzite, zosúladené,
  - o udržať a zlepšiť zapojenie verejnosti;
7. vyzdvihuje význam zjednodušenia postupov, napr. v pohraničných regiónoch. Zjednodušenie administratívnych oprávnení, postupov udeľovania povolení a iných regulačných postupov má preto uľahčiť dokončenie siete TEN-T;
8. zdôrazňuje, že ak členské štáty už zjednodušili zavedené postupy, mali by mať možnosť zvoliť si svoj vlastný zjednodušený postup;
9. odporúča, aby sa navrhovaný postup neuplatňoval na všetky projekty TEN-T, ale aby sa v nariadení spresnilo, ktoré projekty spadajú do jeho pôsobnosti. Členským štátom by sa napríklad malo umožniť rozhodovať o tom, na aké projekty sa nariadenie vzťahuje;
10. uznáva, že včasné dokončenie TEN-T ohrozujú oneskorenia v dôsledku dlhotrvajúcich postupov udeľovania povolení. Tieto povolenia sa však udeľujú v integrovanom rámci administratívy jednotlivých štátov, pričom sa rešpektujú európske a vnútroštátne právne rámce v oblasti územného plánovania, ochrany životného prostredia a občianskych práv. Je ťažké uplatňovať tento komplexný postup celoplošne. Omnoho vhodnejší by bol individuálny prístup;
11. pripomína, že zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže patria medzi kľúčové ciele súčasnej Komisie. Do určitej miery o tom svedčí aj tento návrh. Zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže však nesmie ísť na úkor subsidiarity a proporcionality. Individuálny prístup by sa mal umožniť, ak daný členský štát už zavedené postupy zjednodušil;

12. pripomína, že na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody je potrebné urýchliť rozvoj železničnej infraštruktúry, prednostne riešiť problematické miesta, dokončiť chýbajúce úseky a zabezpečiť podporu pre cezhraničnú infraštruktúru umožňujúcu ekologickú mobilitu, v súlade so stanoviskami *Chýbajúce dopravné spojenia v pohraničných regiónoch* a *Nízkoemisná mobilita sa stáva skutočnosťou*. V súlade so stanoviskom VR *Nákladovo efektívne zníženie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií* by EÚ mala ďalej prispievať k finančnej uskutočniteľnosti ekologickej mobility aktívnou podporou medzinárodného systému na obchodovanie s emisiami, ako aj systému EÚ so stabilnými, vysokými cenami emisií oxidu uhličitého, ktoré by nekolísali z čisto špekulatívnych dôvodov;

13. pripomína, že je potrebné vyvážiť všeobecné, aj keď nie explicitne vyjadrené, záujmy používateľov (občanov a hospodárskych subjektov) v duchu voľného pohybu osôb a tovaru so záujmami tých, ktorých sa týka rozvoj infraštruktúry;

Cezhraničné aspekty

14. zdôrazňuje, že je potrebné naďalej podporovať cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu spoluprácu v rámci cieľa posilňovania územnej súdržnosti v súlade s článkom 174 ZFEÚ;

15. podčiarkuje, že niektoré pripomienky VR, pokiaľ ide o obmedzenia vyplývajúce z odlišných procesných alebo organizačných prístupov pri cezhraničných projektoch (napr. stanovisko *Chýbajúce dopravné spojenia v pohraničných regiónoch*), sú stále aktuálne, a žiada o odstránenie týchto právnych a administratívnych prekážok brániacich rozvoju cezhraničnej dopravnej infraštruktúry (napr. stanovisko *Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ*);

16. oceňuje zámer návrhu uľahčiť cezhraničnú spoluprácu v oblasti rozvoja dopravných spojení, doplniť chýbajúce spojenia. Lenže cezhraničné projekty a čisto národné projekty majú odlišné požiadavky a prístup zhora nadol nemusí byť pre ich špecifické črty vhodný;

17. pripomína, že hoci je sieť TEN-T plánovacím nástrojom na rozvoj celoeurópskych dopravných spojení, pre jednotlivé projekty TEN-T treba zachovať miestne orientovaný prístup. Územné plánovanie, ako aj zapojenie verejnosti a zainteresovaných strán, musia prebiehať na miestnej a regionálnej úrovni;

18. naliehavo žiada Komisiu, aby podporovala opatrenia zamerané na uľahčenie realizácie a vyriešenie problematických miest cezhraničných projektov TEN-T zjednodušením administratívnych postupov a požiadaviek.

V Bruseli 7. februára 2019

Predseda

Európskeho výboru regiónov

Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

SK